

คู่มือ

การประกันคุณภาพการศึกษา

ปีการศึกษา 2553

วิทยาลัยแสงธรรม

คำนำ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยแสงธรรม เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาวิทยาลัยไปสู่วิสัยทัศน์ ซึ่งได้กำหนดให้การประกันคุณภาพประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประกันคุณภาพ และมอบหมายให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานควบคุมคุณภาพ โดยวิทยาลัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อตรวจสอบระบบและกลไกการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง

ในปีการศึกษา 2553 นี้ วิทยาลัยได้ดำเนินการพัฒนาดัชนีประเมินคุณภาพภายในให้สอดคล้องตามดัชนีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนดตามที่ปรากฏในคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในฉบับนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับบุคลากรได้ทราบถึงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิทยาลัย ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ แนวทางการจัดทำรายงานประเมินตนเอง และขั้นตอนการประเมินคุณภาพ เพื่อให้บุคลากร หน่วยงาน และวิทยาลัยใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน และพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

บาทหลวง ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ
อธิการบดีวิทยาลัยแสงธรรม
พฤศจิกายน 2553

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
บทที่ 1 บทนำ	
ประวัติความเป็นมา และการพัฒนาวิทยาลัย.....	1
ที่ตั้งสถานศึกษา / อาคารสถานที่.....	2
ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และนโยบายของวิทยาลัยแสงธรรม....	3
เป้าหมาย เอกลักษณ์ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิทยาลัย และบทบาทของนักศึกษาเพื่อไปสู่การเป็นบัณฑิตตามอุดมคติ.....	5
โครงสร้างการบริหารงาน.....	7
บทที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษา	
ความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	8
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	9
กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565).....	10
การประกันคุณภาพกับมาตรฐานการศึกษา.....	11
การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน.....	12
การเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในกับการประเมิน คุณภาพภายนอก.....	15
แนวทางการดำเนินงานตามระบบการพัฒนาคุณภาพ.....	16
บทที่ 3 การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก	
ขั้นตอนการประเมินคุณภาพการศึกษา.....	17
บทที่ 4 องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	
องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ.....	23
องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต.....	27
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา.....	50
องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย.....	57

สารบัญ

	หน้า
องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม.....	68
องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม.....	73
องค์ประกอบที่ 7 การบริหาร และการจัดการ.....	76
องค์ประกอบที่ 8 การเงิน และงบประมาณ.....	90
องค์ประกอบที่ 9 ระบบ และกลไกการประกันคุณภาพ.....	94
องค์ประกอบที่ 99 องค์ประกอบตามนโยบายของรัฐ.....	99
บทที่ 5 การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยแสงธรรม	
นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย.....	101
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	102
กลไกการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ / หน่วยงานที่มีผู้รับผิดชอบ.....	103
โครงสร้างการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาและขอบข่ายภารกิจของ คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา.....	104
ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา.....	107
บทที่ 6 การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report-SAR)	
องค์ประกอบของรายงานการประเมินตนเอง.....	110
ขั้นตอนการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง	129

สารบัญ

	หน้า
ภาคผนวกที่ 1	
- ตารางองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านและตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ.....	130
- ตารางมาตรฐานการอุดมศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน.....	131
- ตารางมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน.....	132
- ตารางมุมมองด้านบริหารจัดการที่สำคัญและตัวบ่งชี้ตามมุมมองด้านการบริหารจัดการ.....	133
- ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา.....	134
ภาคผนวกที่ 2	
- ตารางแนวทางปฏิบัติตามตัวบ่งชี้คุณภาพ (Key Quality Indicators : KQI) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	136
ภาคผนวกที่ 3	
- รายชื่อคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา.....	141
- รายชื่อคณะกรรมการวางแผนและประกันคุณภาพการศึกษา.....	142
- คำสั่งวิทยาลัยแสงธรรม.....	143
บรรณานุกรม	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ประวัติความเป็นมา และการพัฒนาวิทยาลัย

พ.ศ. 2515

เพื่อตอบสนองข้อเรียกร้องของสภาสังคายนาว่าติดกันที่ 2 ให้ตั้งสถาบันอบรมบาทหลวงคาทอลิกขึ้นในแต่ละประเทศ สภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้อนุมัติให้เปิดสามเณรालัยใหญ่ขึ้นที่ เลขที่ 20 หมู่ 6 ถนนเพชรเกษม กม. 29 ต.ท่าข้าม อ.สามพราน จ.นครปฐม โดยใช้ชื่อว่า “สามเณรालัยแสงธรรม (LUX MUNDI MAJOR SEMINARY)”

2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518

ทำพิธีเปิดสามเณรालัยแสงธรรมอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งการก่อกำเนิด “วิทยาลัยแสงธรรม (Saengtham College)” เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

19 เมษายน พ.ศ. 2519

ทบวงมหาวิทยาลัยอนุญาตให้เปิดวิทยาลัยแสงธรรม เป็นสถาบันระดับอุดมศึกษา เปิดสอน 2 หลักสูตรใน 2 คณะวิชา คือ คณะมนุษยศาสตร์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา และคณะศาสนศาสตร์ สาขาวิชาเทววิทยา

27 กรกฎาคม พ.ศ. 2522

ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับรองมาตรฐานการศึกษาของทั้ง 2 หลักสูตร และคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้รับรองคุณวุฒิปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาปรัชญา และ ศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาเทววิทยา ให้มีศักดิ์ และสิทธิ์เทียบเท่ามหาวิทยาลัยของรัฐทุกประการ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2522

ปีการศึกษา 2536

สภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้โอนหน่วยงาน ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนา และวัฒนธรรม เป็นองค์กรหนึ่งของวิทยาลัย ภายใต้การดำเนินงานของคณะผู้บริหารวิทยาลัยแสงธรรม

ปีการศึกษา 2537

ปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาปรัชญา เป็น หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาปรัชญา และศาสนา และได้อนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2538

ปีการศึกษา 2538

เริ่มใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาปรัชญาและศาสนา และได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

ปีการศึกษา 2541

ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาปรัชญาและศาสนา และหลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาเทววิทยา ทบวงมหาวิทยาลัยได้อนุมัติหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงทั้งสองหลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 และสำนักงาน ก.พ. รับทราบ

ปีการศึกษา 2543

เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาคริสตศาสนศึกษา ในคณะศาสนศาสตร์ เพื่อผลิตบุคลากรครูในสาขาวิชาด้านศาสนา ทบวงมหาวิทยาลัยอนุมัติให้ดำเนินการได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543

1 มิถุนายน พ.ศ. 2545

ทบวงมหาวิทยาลัยรับรองมาตรฐานการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาคริสตศาสนศึกษา

1 พฤษภาคม พ.ศ.2546

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ให้ความเห็นชอบการปรับปรุงหลักสูตรทั้งสามหลักสูตร โดยเริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา 2547

29 มกราคม 2552

คณะกรรมการสภาวิทยาลัยแสงธรรมอนุมัติการปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรีทั้งสามหลักสูตร โดยเริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา 2552

คณะกรรมการสภาวิทยาลัยแสงธรรมอนุมัติหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม โดยเริ่มใช้หลักสูตรฯ ในปีการศึกษา 2553

1.2 ที่ตั้งสถานศึกษา/ อาคารสถานที่

วิทยาลัยแสงธรรมตั้งอยู่ที่ เลขที่ 20 หมู่ 6 ถนนเพชรเกษม กม. 29 ต. ท่าข้าม อ. สามพราน จ. นครปฐม บนเนื้อที่ 92 ไร่ 2 งาน 40 ตารางวา

อาคารเพื่อการจัดการเรียนการสอน

3.1 **อาคารเรียน** เป็นอาคาร 3 ชั้น ประกอบด้วยห้องประชุม 5 ห้อง ห้องเรียน 7 ห้อง ห้องโสตทัศนศึกษา 1 ห้อง ห้องรับแขก 1 ห้อง ห้องพักอาจารย์ 1 ห้อง ห้องโถง 1 ห้อง ห้องสัมมนา 2 ห้อง ห้องสุขาชาย 3 ห้อง และห้องสุขาหญิง 3 ห้อง รวมเนื้อที่ใช้สอยทั้งสิ้น 837 ตารางเมตร

3.2 **อาคารสำนักอธิการบดี** เป็นอาคาร 2 ชั้น ประกอบด้วย ห้องอธิการบดี ห้องรองอธิการบดี ห้องผู้อำนวยการ ห้องรองผู้อำนวยการสำนักงานบริหาร ห้องคณบดี ห้องหัวหน้าสาขาวิชา ห้องหัวหน้าแผนก ห้องทำงานอาจารย์ ห้องประชุมกลุ่ม ห้องประชาสัมพันธ์ และห้องสุขาชาย ห้องสุขาหญิง

3.3 **อาคารหอสมุด** เป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นล่าง เป็นห้องรองอธิการบดี ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ ฝ่ายกิจการนักศึกษา ห้องงานการพิมพ์ ห้องธุรการวิชาการ ห้องการเงินและบัญชี ห้องอ่านวารสาร ห้องปฏิบัติงาน และห้องสุขาชาย ห้องสุขาหญิง รวมพื้นที่ใช้สอย 298 ตารางเมตร ชั้นที่ 2 เป็นห้องอ่านหนังสือ ห้องปฏิบัติงานบรรณารักษ์ ห้องสารสนเทศระบบอินเทอร์เน็ต ห้องสุขาชาย ห้องสุขาหญิง รวมเนื้อที่ใช้สอยทั้งสิ้น 400 ตารางเมตร รวมพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดในอาคารหอสมุดเป็น 698 ตารางเมตร

อาคารหอพัก

- 4.1 หอพักนักศึกษา ตึก 1 และ ตึก 2 ขนาด 45 x 11 เมตร 4 ชั้น จำนวน 2 หลัง
- 4.2 หอพักนักศึกษา ตึก 3 ขนาด 9.80 x 46.80 เมตร 4 ชั้น
- 4.3 หอพักนักศึกษา ตึก 4 ขนาด 10 x 48 เมตร 3 ชั้น สร้างเมื่อปีการศึกษา 2520
- 4.4 หอพักนักศึกษา ตึก 5 ขนาด 10 x 40 เมตร 3 ชั้น สร้างเมื่อปีการศึกษา 2531

1.3 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และนโยบายของวิทยาลัยแสงธรรม

วิทยาลัยแสงธรรม มีปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และนโยบาย ดังนี้

1. ปรัชญา

แสงธรรมนำปัญญาและชีวิต

2. วิสัยทัศน์

วิทยาลัยแสงธรรม เป็นแหล่งความรู้ที่ให้แสงสว่างส่องทางชีวิตของมนุษย์ และจรรโลงคุณงามความดีของสังคมตามหลักธรรมของคริสต์ศาสนา

3. พันธกิจ

- 3.1 จัดการศึกษาชั้นอุดมศึกษาด้านวิชาปรัชญาและศาสนาเป็นหลัก
- 3.2 ฝึกอบรมจิตใจด้วยศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรม ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน
- 3.3 ค้นคว้าและวิจัยทางวิชาการ เฉพาะอย่างยิ่งด้านปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 3.4 บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ

4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งวิทยาลัย

- 4.1 เพื่อจัดการอบรมศึกษาชั้นอุดมศึกษาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และเทววิทยา
- 4.2 เพื่อสร้างบุคลากรและผู้นำทางคริสต์ศาสนา
- 4.3 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และค้นคว้าวิจัยด้านปรัชญา ศาสนา และ เทววิทยา

5. วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

- 5.1 ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถด้านปรัชญา ศาสนา และเทววิทยา เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
- 5.2 ผลิตบุคลากรและผู้นำทางศาสนาที่มีความรู้ ความสามารถ ให้แก่องค์กรและสถานศึกษาของพระศาสนจักร
- 5.3 เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม จริยธรรม และการอบรมแก่บรรดา คริสตชนเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศ
- 5.4 เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าวิจัยทางด้านปรัชญา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ถ่องแท้และลึกซึ้ง รวมทั้งนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

6. เป้าหมาย

1. เพื่อผลิตบัณฑิตซึ่งจะเป็นบาทหลวง และผู้นำในสถานะอื่นขององค์กรคริสตศาสนา หรือองค์กรอื่นๆ อย่างผู้มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และคุณสมบัติอื่นที่สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่
2. เพื่อเป็นศูนย์ปฏิบัติการด้านค่านิยม และวิจัยขององค์กรคริสตศาสนาคาทอลิกในประเทศไทย เกี่ยวกับเรื่องศาสนา วัฒนธรรม และสังคม

7. นโยบายการจัดการศึกษา

1. นโยบายด้านการเรียนการสอน

- 1.1 ถ่ายทอดความรู้เชิงวิชาการซึ่งนอกจากวิชาปรัชญาและวิชาทางศาสนาที่เป็นวิชาหลักแล้วยังเสริมด้วยการให้ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ วิชาสังคมวิทยา และวิชาอื่นๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำทางศาสนาอย่างทันต่อสถานการณ์
- 1.2 ฝึกอบรมให้รู้หลักการและมีความชำนาญเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำทางศาสนา เป็นต้นว่าหน้าที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญศาสนกิจ (Sanctifying) การสอนศาสนา (Religious-teaching) และการปกครองดูแลชุมชน (Community ruling)
- 1.3 ปลุกฝังศีลธรรม มนุษยธรรม และคุณธรรมด้านจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ อันเป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่าต่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับมนุษย์ด้วยกันและกับพระเจ้า และที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ และสมานฉันท์ระหว่างศาสนา
- 1.4 ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ ผู้มีบทบาทหลักในการสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตของนักศึกษา

2. นโยบายด้านการค้ำค้ำ และการวิจัยทางวิชาการ

- 2.1 ให้ความสำคัญต่อการค้ำค้ำและการวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อมโยง ระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวิถีชีวิตตามหลักธรรมของคริสตศาสนา (Inculturation) ซึ่งมีประเด็นต่างๆ อาทิเช่น เทววิทยา พิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ ธรรมเนียมประเพณี ดนตรี และศิลปะทางศาสนา
- 2.2 ให้ความสนใจที่จะค้ำค้ำและวิจัยเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ทางสังคมที่พึงพัฒนาหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
- 2.3 จัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้และมีส่วนร่วม

3. นโยบายด้านการบริการแก่สังคม

3.1 ด้านวิชาการ

เปิดหลักสูตรที่เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับข้อความเชื่อ ศีลธรรม ปัญหาในวิถีชีวิตคริสตชน การมีส่วนร่วมของคริสตชนในพระศาสนจักร และในสังคม ฯลฯ

3.2 ด้านการอยู่ร่วมกับสังคม

ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น และประเทศชาติในการอนุรักษ์ พัฒนา หรือแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ

1.4 เป้าหมาย เอกลักษณ์ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิทยาลัย และบทบาทของนักศึกษาเพื่อไปสู่การเป็นบัณฑิตตามอุดมคติ

1. เป้าหมาย

วิทยาลัยแสงธรรมมีลักษณะเฉพาะในการดำเนินการของสถาบัน (Institutional autonomy) เพื่อให้เกิดคุณภาพภายใน (Internal quality) อย่างเต็มที่ โดยมีเป้าหมาย เพื่อเตรียมบุคลากรผู้นำในคริสต์ศาสนา ซึ่งเรียกว่า “พระสงฆ์ (บาทหลวง) และ นักบวช” ให้เป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถในทุกๆ ด้าน เพื่อรับใช้พระศาสนจักร สังคม ประเทศชาติ ให้มั่นคงและเจริญก้าวหน้าบนพื้นฐานของหลักคำสอน (ธรรมะ) ขององค์พระเยซูคริสตเจ้า และพระศาสนจักรโดยค้ำประกันถึง

1. เป้าหมายของการฝึกอบรม (Formation Objectives)
2. วิธีการฝึกอบรม (Formation Methodology)
3. มิติต่างๆ ของการฝึกอบรม (Dimensions of Formation) ซึ่งประกอบด้วย
  - 3.1 การอบรมวุฒิภาวะแห่งความเป็นคน (Human Formation)
  - 3.2 การอบรมด้านชีวิตจิต (Spiritual Formation)
  - 3.3 การอบรมด้านสติปัญญา (Intellectual Formation) ซึ่งหมายถึงด้านการศึกษาทั้งหมด และ ยังกินความรวมไปถึงด้านวัฒนธรรม (Culture) และ สังคม (Social) อีกด้วย
  - 3.4 การอบรมด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม (Pastoral Formation and Mission)

2. เอกลักษณ์ของนักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรม

นักศึกษา ได้รับการพัฒนาตนแบบบูรณาการ (Integration) เพื่อให้เป็นบุคคลที่เพียบพร้อมด้วย

- 2.1 ความรู้ความสามารถทางวิชาการ
- 2.2 คุณธรรมจริยธรรม
- 2.3 สามารถเติบโตขึ้นเป็นผู้นำทางศาสนา
- 2.4 เป็นผู้ที่รู้จักกู่ทศตน เสียสละ เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของปวงชน

นักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรม ต้องเป็นผู้ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้ทางวิชาการ คุณธรรม และ จริยธรรมเป็นผู้ที่มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ ความสามารถที่ได้รับมาจากการศึกษาอบรม ทั้ง ทางด้านฝ่ายโลกและฝ่ายธรรมะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบอย่างของตนให้กับผู้อื่น เพื่อให้สอดคล้องกับ ปรัชญาที่ว่า “แสงธรรมนำปัญญาและชีวิต”

3. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยแสงธรรม

- 3.1 เป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม
- 3.2 เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำทางด้านศาสนา และ ด้านจิตใจ
- 3.3 มุ่งบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์สุขให้แก่สังคมตามหลักธรรมของศาสนา
- 3.4 ช่วยสังคมมิให้หมกมุ่นในวัตถุนิยม บริโภคนิยม และแม้แต่ปัจเจกนิยม
- 3.5 เป็นผู้ที่มีมุ่งรับใช้สังคม เพื่อสร้างคนให้มีความสุข มีคุณค่าและศักดิ์ศรีในการเป็นคน และเป็น บุตรของพระเจ้า
- 3.6 สร้างคุณภาพชีวิตให้แก่ครอบครัวตนเอง

- 3.7 ถ่ายทอดคุณค่าของชีวิต
- 3.8 นำหลักพระธรรมคำสอนของศาสนามาดำเนินชีวิตให้บรรลุความสุขอย่างแท้จริง
- 3.9 เน้นคุณค่าการเสียสละ อุทิศตนตามแบบอย่างของพระเยซูคริสตเจ้าผู้ยอมพลีพระชนม์ เพื่อความรอดพ้นของมวลมนุษย์
- 3.10 มีความรับผิดชอบ จิตใจโอบอ้อมอารี มีน้ำใจ รู้จักเลือกและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เทียบตรง มีความมั่นคงในจิตใจ รู้จักแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตได้อย่างดี รู้จักวางตัวอย่างเหมาะสม สร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยความประสานกลมกลืน สามารถรับรู้ถึงความยากลำบากและปัญหาของผู้อื่น เสวนากับบุคคลอื่นอย่างสนิทยสนม มีความไว้วางใจและให้ความร่วมมือเป็นผู้ที่มีศักยภาพที่บรรลุวิภาวะทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

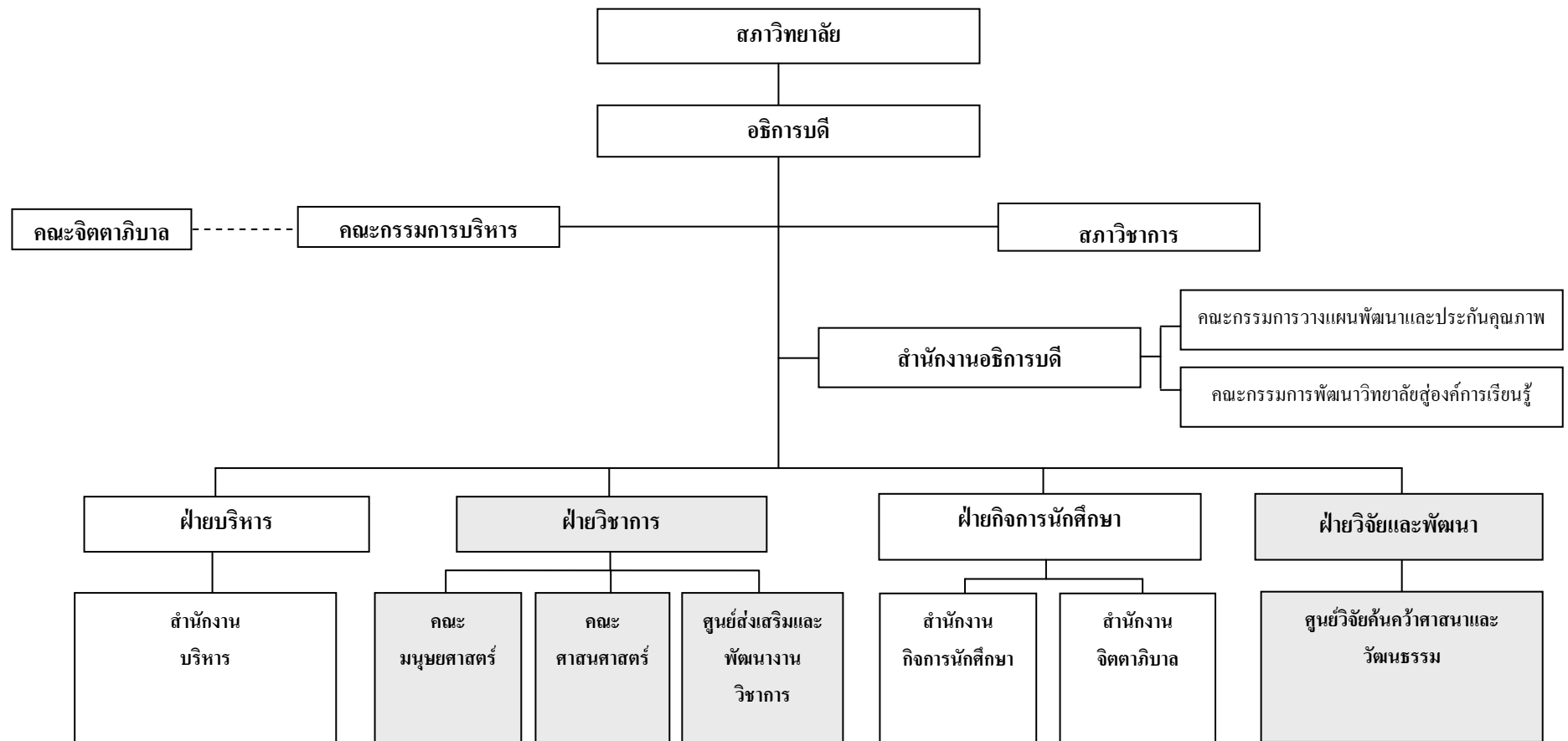
4. บทบาทของนักศึกษาเพื่อไปสู่การเป็นบัณฑิตอุดมคติ

ในการปฏิบัติตามแนวทางการเป็นบัณฑิตอุดมคติ นักศึกษาพึงปฏิบัติตนดังนี้

- 4.1 แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของวิทยาลัย ถูกกาลเทศะ สะอาดและดูสบายตา
- 4.2 ตรงต่อเวลา มีวินัยในตนเอง เช่น เข้าเรียนตรงเวลา เลิกชั้นเรียนพร้อมอาจารย์ ส่งงานที่ได้รับมอบหมายในเวลาที่กำหนด
- 4.3 ซื่อสัตย์ จริงใจ เช่น มีคำพูดและการกระทำที่สอดคล้องกัน ทำงานที่อาจารย์มอบหมายด้วยตนเอง ยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น
- 4.4 ขยันหมั่นเพียร เช่น มีความกระตือรือร้นต่อการเรียน ไม่ท้อแท้ในการทำงาน พยายามค้นหาความรู้อย่างเอาใจจริงเอาใจ
- 4.5 รับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน ใช้เวลาอย่างมีคุณค่า ปฏิบัติงานให้ครบถ้วน มีวิธีการทำงานไปสู่เป้าหมาย มีการวางแผนอย่างเหมาะสมทันเวลา วางแผนอย่างมีระบบ ปฏิบัติงานตามแผนอย่างรอบคอบ ครบถ้วน มีการประเมินผล
- 4.6 ประหยัดและออม โดยการช่วยรักษาสาธารณสมบัติของวิทยาลัย ไม่แต่งกายเกินฐานะนักศึกษา รู้จักเก็บเงิน ไม่ฟุ่มเฟือย
- 4.7 สามัคคีในการทำงานเป็นกลุ่ม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือห่วงใยเพื่อนๆ ไม่ดูตาย แนะนำเพื่อนให้เกิดสุข เป็นกันเอง จริงใจ มีผลงานร่วมกัน
- 4.8 มีสัมมาคารวะ มีมารยาทดีงาม ยกมือไหว้ทักทายอาจารย์ ไม่พูดคุยในขณะที่อาจารย์สอน เข้าห้องเรียนก่อนอาจารย์
- 4.9 อดทนเมื่อเกิดอุปสรรค ปฏิบัติงานจนสิ้นสุด ไม่ทิ้งงานกลางคัน ควบคุมอารมณ์ได้ ไม่โกรธง่าย อดทน อดกลั้นต่อการขู่ การวิจารณ์ และการตำหนิ
- 4.10 มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการวิเคราะห์ เปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ มีความคิดเป็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เชื่อและยอมรับในสิ่งที่สามารถอธิบายได้พร้อมทั้งกล้าคิด กล้าเสนอแนวความรู้ใหม่และพร้อมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นโดยยอมรับการทบทวน ปรับเปลี่ยนความคิดไปในทางที่ถูกต้อง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

1.5 โครงสร้างการบริหารงาน

แผนผังโครงสร้างการบริหาร วิทยาลัยแสงธรรม ปีการศึกษา 2553

บทที่ 2

การประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

1) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศ มีแนวโน้มที่จะมีความแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว

2) ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึกษาข้ามพรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา

3) สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้ และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่วาจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน

4) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (public information) ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป

5) สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (participation) มีความโปร่งใส (transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7) คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

8) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มี มาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

9) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษา

ระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับ
คุณวุฒิและสาขาวิชา

ด้วยความจำเป็นดังกล่าว จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมี
วัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม ตามระบบ
คุณภาพและกลไกที่กำหนดขึ้น โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในทุกองค์ประกอบ
คุณภาพว่าเป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน
- 2) เพื่อให้หน่วยงานและสถาบันทราบสถานภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการ
พัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์ (goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเองและเป็นสากล
- 3) เพื่อให้หน่วยงานและสถาบันทราบจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนได้รับข้อเสนอแนะในการ
พัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมจุดแข็ง และพัฒนาจุดที่ควรปรับปรุงของสถาบันอย่างต่อเนื่อง
- 4) เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ก่อให้เกิดความมั่นใจในการสร้างผลผลิต
ทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด
- 5) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการ
ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

2.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กับการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนด
จุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ใน
หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ
“ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานของ
สถาบันอุดมศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและ
ประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่
กำหนดโดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบ
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ
บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ
ภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อ
สาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ
ภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการติดตามและ
ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการ
จัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประเมินโดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน) หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1
ครั้งในทุกรอบ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ

สาธารณชน ซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) เสร็จสิ้นไปแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง (พ.ศ. 2549-2553) และการเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (พ.ศ. 2554-2558) ในการประเมินรอบที่สามของ สมศ. เป็นการประเมินทั้งระดับสถาบันและคณะวิชา แต่หากสถาบันใดจัดการศึกษาออกสถานที่ตั้งหลักเช่น วิทยาเขต หรือศูนย์ หรือหน่วยจัดการศึกษาออกที่ตั้ง การประเมินจะครอบคลุมการจัดการออกสถานที่ตั้งหลักทั้งหมด นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพจะมีความสอดคล้องกับจุดเน้นหรือกลุ่มสถาบันที่แต่ละสถาบันเลือกตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ รูปแบบและวิธีการประเมินคุณภาพ จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด

2.3 กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาและแก้ปัญหาอุดมศึกษาที่ไร้ทิศทาง ขาดข้อ ขาดคุณภาพ และขาดประสิทธิภาพ โดยใช้กลไกการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นกลไกหลักในการดำเนินการ กล่าวคือให้มีการสร้างกลไกการประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาตามพันธกิจของสถาบันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีพื้นที่บริการและจุดเน้นระดับการศึกษาที่ต่างกัน รวมทั้งมีพันธกิจและบทบาทในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศต่างกันตามความหลากหลาย ทั้งการพัฒนาฐานราก สังคม เศรษฐกิจรวมถึงการกระจายอำนาจในระดับท้องถิ่น การขับเคลื่อนภาคการผลิตในชนบท ท้องถิ่นและระดับประเทศ จนถึงการแข่งขันในโลกาภิวัตน์ ซึ่งระบบอุดมศึกษาแต่ละกลุ่มเหล่านี้ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอุดมศึกษา และส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

จากกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาในปี 2551 กำหนดประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จัดฝึกอบรมสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังคนที่มีความรู้เข้าสู่ภาคการผลิตจริงในชุมชน สถาบันสนับสนุนรองรับการเปลี่ยนอาชีพพื้นฐาน เช่น แรงงานที่ออกจากภาคเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค สถาบันมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ธุรกิจ และบุคคลในภูมิภาคเพื่อรองรับการดำรงชีพ สถาบันอาจมีการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาโทด้วยก็ได้

(สมศ. ได้แบ่งกลุ่ม ข ออกเป็น 2 ประเภท คือ ข (1) สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี และ ข (2) สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีและพัฒนาสังคม)

กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง หมายความว่าถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางหรือเฉพาะกลุ่มสาขาวิชา ทั้งสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง สถาบันอาจเน้นการทำวิทยานิพนธ์หรือการวิจัย หรือเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะในการประกอบอาชีพระดับสูง หรือเน้นทั้งสองด้าน รวมทั้งสถาบันอาจมีบทบาทในการพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ สถาบันในกลุ่มนี้อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 เป็นสถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา และลักษณะที่ 2 เป็นสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี

(สมศ. ได้แบ่งกลุ่ม ค ออกเป็น 2 ประเภท คือ ค (1) สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางระดับบัณฑิตศึกษาและวิจัย และ ค (2) สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางระดับปริญญาตรี)

กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก หมายความว่าถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก และเน้นการทำวิทยานิพนธ์และการวิจัยรวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทางความคิดของประเทศ สถาบันมีศักยภาพในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไทยให้อยู่ในแนวหน้าระดับสากล มุ่งสร้างองค์ความรู้ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

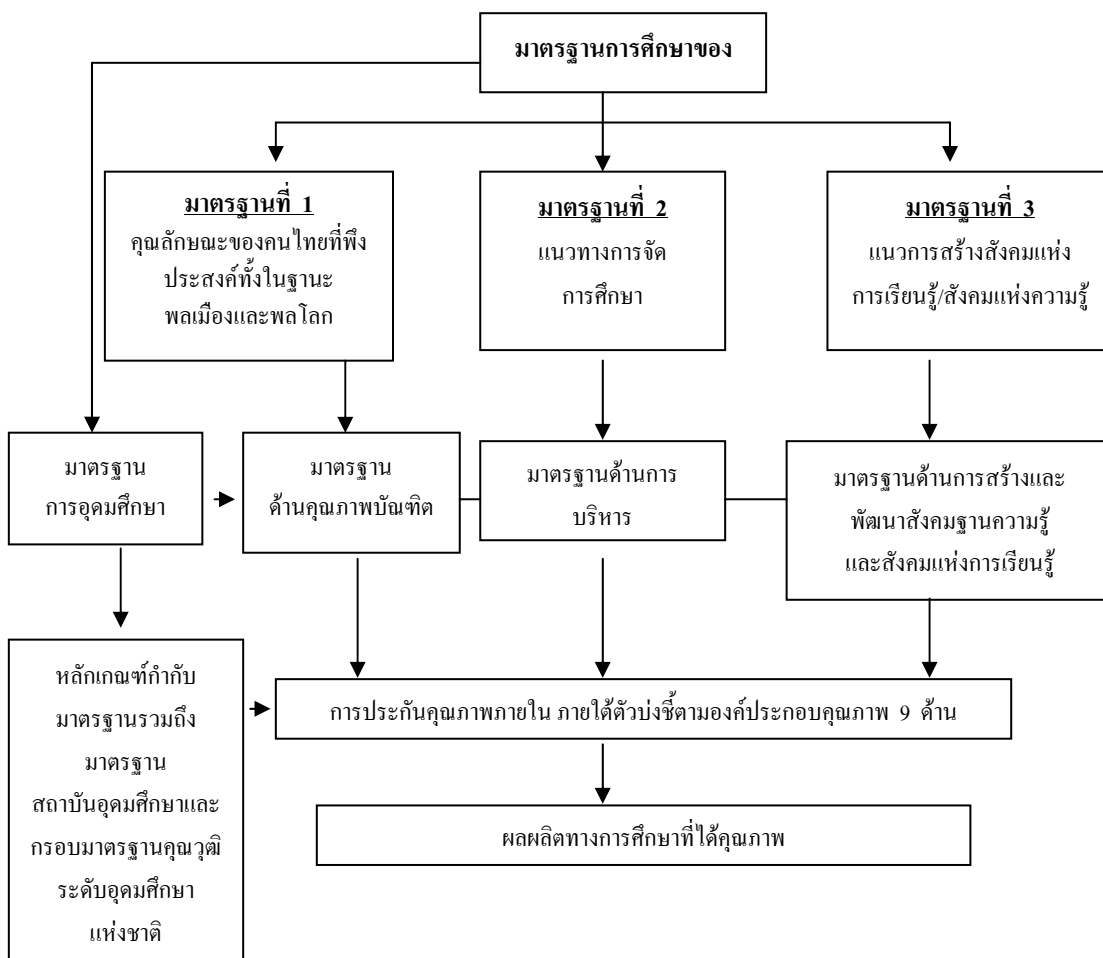
วิทยาลัยแสงธรรม จัดอยู่ในกลุ่ม ค และหรือ ค (2) ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงต้องมีกลไกการประเมินคุณภาพให้สอดคล้องกับกลุ่มดังกล่าว

2.4 การประกันคุณภาพกับมาตรฐานการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 5 มาตรา 34 ได้กำหนดให้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐานการอุดมศึกษาที่ปรากฏตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2549 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานย่อยทั้ง 3 ด้านนี้ อยู่ในมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 3 มาตรฐานเช่นกัน คือมาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ แต่ละมาตรฐานย่อยของมาตรฐานการอุดมศึกษาจะมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับมาตรฐานย่อยของมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาของชาติระบบประกันคุณภาพจึงมีความเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษา ดังสามารถแสดงในแผนภาพที่ 1.1

แผนภาพที่ 1.1 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ

2.5 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

5.1 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 5 และมาตรา 47 วรรคสอง โดยสรุปหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำคัญ ดังนี้

5.1.1 หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ระบุในกฎกระทรวงให้พิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้

- 1) ระบบการประกันคุณภาพภายในของคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามที่ประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ
- 2) ผลการปฏิบัติงานของคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่กำหนดไว้

3) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาตามตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

5.1.2 วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ระบุในกฎกระทรวงให้ใช้แนวปฏิบัติดังนี้

1) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพขึ้น โดยมีหน้าที่พัฒนา บริหารและติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตลอดจนประสานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อใช้กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบายและหลักการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

3) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา

4) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบและกลไกควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ดังนี้ (1) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ (2) คณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์ (3) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (4) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (5) อุปกรณ์การศึกษา (6) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (7) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา (8) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร

ทั้งนี้ ให้แต่ละคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามที่เห็นสมควร โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับคณะวิชาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5.1.3 การรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีระบบและต่อเนื่องสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

5.1.4 การติดตามตรวจสอบของต้นสังกัด

ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษานั้นอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

5.2 แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

5.2.1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาอาจพัฒนาระบบประกันคุณภาพที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับการพัฒนาของสถาบัน โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือเป็นระบบเฉพาะที่สถาบันพัฒนาขึ้นเอง แต่ไม่ว่าจะเป็นระบบคุณภาพแบบใดจะต้องมีกระบวนการทำงานที่เริ่มต้นจากการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการกิจของสถาบันบรรลุเป้าประสงค์และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็เป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

5.2.2 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

มาตรฐานเป็นกรอบสำคัญในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา คือมาตรฐานการอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ยังต้องดำเนินการให้ได้ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมาก เช่น มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. กรอบการปฏิบัติราชการตามมิติด้านต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในกรณี มหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้เป็นข้อกำหนดของการประกันคุณภาพภายในที่พัฒนาขึ้นในองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านที่มีความครอบคลุมพันธกิจหลัก 4 ประการของการอุดมศึกษาและพันธกิจสนับสนุน ได้แก่ (1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินการ (2) การผลิตบัณฑิต (3) กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา (4) การวิจัย (5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม (6) การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม (7) การบริหารและการจัดการ (8) การเงินและงบประมาณ และ (9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ซึ่งตัวบ่งชี้ดังกล่าวสามารถชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบคุณภาพนั้นๆ ได้ทั้งหมดดังนั้น ในบทที่ 3 ของคู่มือฉบับนี้จึงได้พัฒนาตัวบ่งชี้ที่สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องใช้ประเมินคุณภาพภายใน ทั้งตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตหรือผลลัพธ์ นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินกระบวนการยังได้นำเสนอตัวอย่างแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานไว้ด้วยในบทที่ 4 เพื่อประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษาในการนำตัวบ่งชี้ดังกล่าวไปใช้

เกณฑ์การประเมินเป็นมาตรวัดของแต่ละตัวบ่งชี้ซึ่งพัฒนาจากเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานซึ่งกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาทิ สมศ. ทั้งนี้ เพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษา มีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน

5.2.3 กลไกการประกันคุณภาพ

ในด้านของกลไกการประกันคุณภาพ ผู้ที่มีความสำคัญส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องคือ คณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของสถาบันที่จะต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและเข้าใจร่วมกันทุกระดับ โดยมอบหมายให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบ ประเมินและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้ คือ การจัดระบบประกันคุณภาพพร้อมทั้งตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสมสำหรับสถาบัน ระบบประกันคุณภาพที่ใช้ต้องสามารถเชื่อมโยงให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับภาควิชาหรือสาขาวิชา ระดับคณะวิชาไปจนถึงระดับสถาบัน โดยอาจจำเป็นต้องจัดทำคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงาน แต่ที่สำคัญคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้ต้องประสานงานและผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถใช้งานร่วมกันได้ในทุกระดับ

5.2.4 ระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ

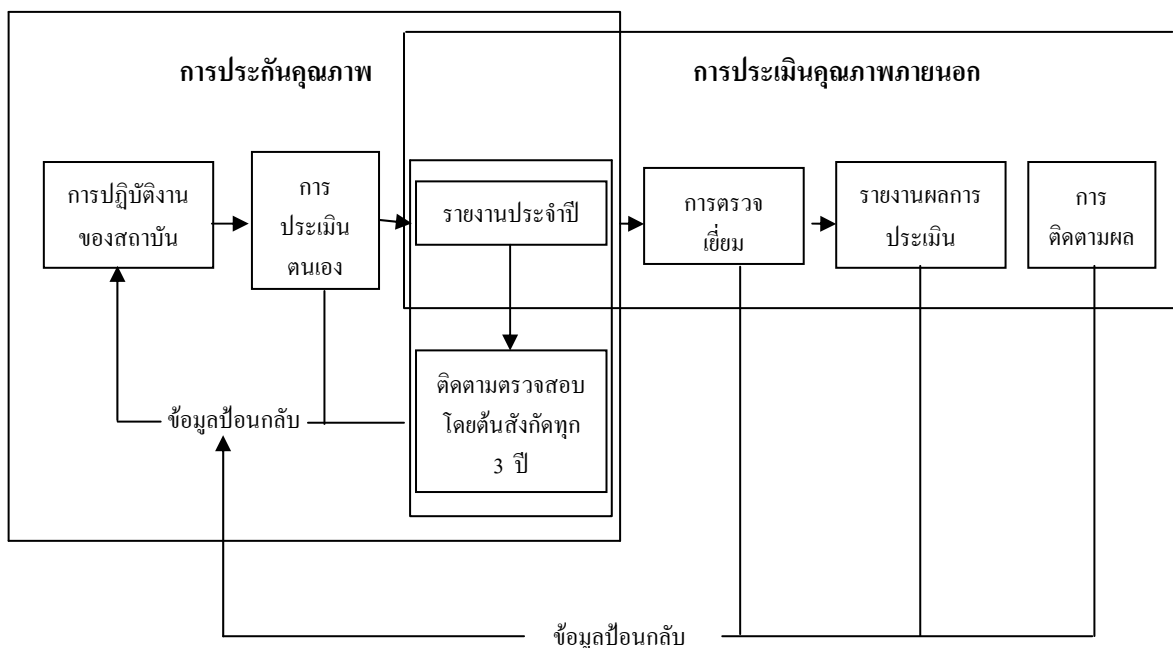
การวิเคราะห์และวัดผลดำเนินงานเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการประกันคุณภาพการวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจะไม่สามารถทำได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพหากปราศจากฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศที่เป็นจริง ถูกต้องตรงกันทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ภาควิชา คณะวิชาและสถาบัน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่สามารถเรียกใช้ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ระบบสารสนเทศที่ดี มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพในทุกขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงานประจำ การตรวจสอบประเมินผลตลอดจนถึงการปรับปรุงและพัฒนา

2.6 การเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

ตามมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” ในขณะที่มาตรา 49 ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันระบุถึงการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่า “ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา”

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต หรือผลลัพธ์ (output/outcome) ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกได้เน้นที่การประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้นความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยมีการเชื่อมโยงดังแผนภาพที่ 1.2

แผนภาพที่ 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากแผนภาพที่ 1.2 จะเห็นว่า เมื่อสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้วจำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นผลจากการประกันคุณภาพภายในหรือเรียกว่า รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) เพื่อนำเสนอสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของสถาบัน การติดตามตรวจสอบของต้นสังกัดและการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึกสะท้อนภาพที่แท้จริงของสถาบันในทุกองค์ประกอบคุณภาพ

2.7 แนวทางการดำเนินงานตามระบบการพัฒนาคุณภาพ

ระบบการพัฒนาคุณภาพ PDCA คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check) และการเสนอแนวทางปรับปรุง (Act) โดยมีรายละเอียดดังนี้

P = เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนด้วย กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบประกันคุณภาพหรือตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์การประเมิน จะต้องมีการประกาศให้ทุกหน่วยงานได้รับทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกันก่อนเริ่มปีการศึกษา เพราะต้องเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน

D = การดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือ เดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน – เดือนพฤษภาคม ปีถัดไป)

C = การดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหน่วยงานและระดับสถาบัน ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม ของปีการศึกษาถัดไป

A = การวางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการระดับหน่วยงาน / คณะกรรมการระดับสถาบัน นำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภาวิทยาลัย) มาทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพยิ่งขึ้นไป

บทที่ 3

การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก

ตามที่วิทยาลัยแสงธรรมได้กำหนดนโยบาย รวมทั้งระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้วางขั้นตอนการตรวจประเมินคุณภาพภายใน (Internal Quality Audit) เพื่อเป็นแนวทางการตรวจประเมินผลการดำเนินการของระบบและกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานวิชาการและหน่วยงานสนับสนุน และระดับสถาบัน และในแต่ละหน่วยงานก็แยกการประเมินออกเป็น 2 ระดับ คือ การตรวจประเมินคุณภาพภายในโดยคณะกรรมการตรวจประเมินของหน่วยงานเอง และการตรวจประเมินคุณภาพภายในจากคณะกรรมการภายนอกหน่วยงาน ที่จะตรวจประเมินผลการประเมินตนเองของหน่วยงานนั้นๆ โดยวิทยาลัยได้กำหนดขั้นตอนในการประเมินคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

ขั้นตอนการประเมินคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินงานตามขั้นตอนและตามลำดับ ซึ่งหลังจากที่หน่วยงานและสถาบันจัดทำรายงานประเมินตนเองเรียบร้อยแล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยส่วนใหญ่ขั้นตอนการประเมินคุณภาพการศึกษามี 3 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีแนวปฏิบัติดังนี้

3.1 การเตรียมการของหน่วยงาน/วิทยาลัยก่อนการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมิน

3.1.1 การเตรียมรายงานประเมินตนเอง/ประจำปี

ก. จัดทำรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน โดยใช้รูปแบบการจัดทำรายงานตามที่สถาบันกำหนด รวมทั้งในระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online)

ข. จัดการเตรียมเอกสารหรือหลักฐานอ้างอิงในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ

1) เอกสารหรือหลักฐานอ้างอิงในแต่ละตัวบ่งชี้ต้องเป็นข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกับที่นำเสนอในรายงานการประเมินตนเอง ตลอดจนสาระในเอกสารต้องตรงกับชื่อเอกสารที่ระบุในรายงานการประเมินตนเอง

2) การนำเสนอเอกสารในช่วงเวลาตรวจเยี่ยมอาจทำได้ในสองแนวทาง คือ จัดเอกสารให้อยู่ในที่อยู่ปกติตามหน่วยงาน ในกรณีนี้ต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะเรียกดูเอกสารได้จากผู้ใดหน่วยงานไหน ชื่อหรือหมายเลขเอกสารอะไร หรืออาจจัดในแนวทางที่สอง คือ นำเอกสารมารวมไว้ที่เดียวกันในห้องทำงานของคณะผู้ประเมิน โดยจัดให้เป็นระบบที่สะดวกต่อการเรียกใช้ การนำเสนอเอกสารในแนวทางนี้เป็นที่นิยมกว่าแนวทางแรก เพราะสามารถเรียกหาเอกสารได้รวดเร็วและดูความเชื่อมโยงในเอกสารฉบับต่างๆ ได้ในคราวเดียว

3.1.2 การเตรียมบุคลากร

ก. การเตรียมบุคลากร ควรมีความครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพในประเด็นที่สำคัญๆ อาทิ การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นเช่นไร

2) เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือการตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์ โดยยึดหลักว่าตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง

3) เปิดโอกาสให้มีการอภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างความกระจ่างในการดำเนินงานของทุกหน่วยงานในทุกประเด็น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องของบุคลากร

4) เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประกันคุณภาพ คือภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง

ข. การเตรียมบุคลากรผู้ประสานงานในระหว่างการตรวจเยี่ยมจำเป็นต้องมีบุคลากร จำนวน 1-3 คน ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างคณะผู้ประเมินกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งนี้ ผู้ประสานงานควรเตรียมตัวดังนี้

1) ทำความเข้าใจทุกกิจกรรมของแผนการประเมินอย่างละเอียด

2) ทำความเข้าใจอย่างดีกับภารกิจของหน่วยงานและสถาบัน เพื่อสามารถให้ข้อมูลต่อผู้ประเมิน รวมทั้งต้องรู้ว่าจะต้องติดต่อกับใครหรือหน่วยงานใด หากผู้ประเมินต้องการข้อมูลเพิ่มเติมที่ตนเองไม่สามารถตอบได้

3) มีรายชื่อ สถานที่ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ที่คณะกรรมการประเมินจะเชิญมาให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน

4) ประสานงานล่วงหน้ากับผู้ที่จะให้ข้อมูลที่เป็นบุคลากรภายในและภายนอกสถาบันว่าจะเชิญมาเวลาใด ห้องใด หรือพบกับใครตามตารางการประเมินที่คณะกรรมการประเมินกำหนด

5) เมื่อมีปัญหาในการอำนวยความสะดวกแก่คณะผู้ประเมินจะต้องสามารถประสานงานแก้ไขได้ทันที

3.1.3 การเตรียมสถานที่สำหรับคณะผู้ประเมิน

ก. ห้องทำงานของคณะผู้ประเมิน

1) จัดเตรียมห้องทำงานและโต๊ะที่กว้างพอสำหรับวางเอกสารจำนวนมาก โดยเป็นห้องที่ปราศจากการรบกวนขณะทำงาน เพื่อความเป็นส่วนตัวของคณะกรรมการ

2) จัดเตรียมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครื่องเขียนในห้องทำงาน และอุปกรณ์เสริมอื่นๆ ให้คณะผู้ประเมินพร้อมใช้งานได้ตามความต้องการ

3) จัดเตรียมโทรศัพท์พร้อมหมายเลขที่จำเป็นไว้ในห้องทำงานหรือบริเวณใกล้เคียง

4) ห้องทำงานควรอยู่ใกล้กับที่จัดเตรียมอาหารว่าง อาหารกลางวัน ตลอดจนบริการสาธารณสุขประเภทอื่นๆ

5) ควรประสานงานกับคณะผู้ประเมิน เพื่อทราบความต้องการพิเศษอื่นใดเพิ่มเติม

ข. ห้องที่ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร นักศึกษา ฯลฯ ควรจัดไว้เป็นการเฉพาะให้เหมาะสมกับการใช้งาน

3.1.4 การเตรียมการประสานงานกับทีมคณะกรรมการประเมินคุณภาพ

ก. สถาบันจัดทำคำสั่งแต่งตั้งและจัดส่งให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในทราบ ทั้งนี้ แนวทางการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน เป็นดังนี้ :

1) คณะกรรมการประเมินระดับหน่วยงาน (คณะวิชา / หน่วยงานเทียบเท่า)

- มีกรรมการประเมินฯ อย่างน้อย 3 คน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า

- เป็นผู้ประเมินจากภายนอกคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. อย่างน้อย 1 คน ในกรณีที่ผู้ประเมินจากภายนอกคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์สูง ซึ่งสามารถให้คำแนะนำที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าที่รับการประเมิน อาจอนุโลมให้ไม่ต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. ก็ได้ ส่วนผู้ประเมินจากภายในคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. หรือที่สถาบันจัดฝึกอบรมให้โดยใช้หลักสูตรของ สกอ.

- ประธานคณะกรรมการประเมินฯ เป็นผู้ประเมินจากภายในหรือภายนอกคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าก็ได้ โดยต้องเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. หรือที่สถาบันจัดฝึกอบรมให้โดยใช้หลักสูตรของ สกอ.

2) คณะกรรมการประเมินระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า

- มีกรรมการประเมินฯ อย่างน้อย 3 คน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า

- เป็นผู้ประเมินจากภายนอกสถาบันที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. อย่างน้อย 1 คน ในกรณีที่ผู้ประเมินจากภายนอกสถาบันเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์สูง ซึ่งสามารถให้คำแนะนำที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อคณะที่รับการประเมิน อาจอนุโลมให้ไม่ต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. ก็ได้ ส่วนผู้ประเมินจากภายในสถาบันต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. หรือที่สถาบันจัดฝึกอบรมให้โดยใช้หลักสูตรของ สกอ.

- ประธานคณะกรรมการประเมินฯ เป็นผู้ประเมินจากภายในหรือนอกสถาบันก็ได้ ในกรณีที่เป็นผู้ประเมินภายในสถาบันต้องอยู่นอกสังกัดคณะที่ประเมิน โดยประธานต้องเป็นผู้ที่ขึ้นบัญชีประธานคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของ สกอ.

3) คณะกรรมการประเมินระดับสถาบัน

- มีกรรมการประเมินฯ อย่างน้อย 5 คน
- เป็นผู้ประเมินจากภายนอกสถาบันที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. อย่างน้อยร้อยละ 50 ส่วนผู้ประเมินจากภายในสถาบันต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. หรือที่สถาบันจัดฝึกอบรมให้โดยใช้หลักสูตรของ สกอ.
- ประธานคณะกรรมการประเมินฯ เป็นผู้ประเมินจากภายนอกสถาบัน ที่ขึ้นบัญชีประธานคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของ สกอ.

ข. หน่วยงาน / วิทยาลัยประสานกับคณะกรรมการประเมินคุณภาพ

หลังจากส่งคำสั่งแต่งตั้งให้คณะกรรมการประเมินฯ แล้ว วิทยาลัยต้องดำเนินการ ดังนี้

- ส่งรายงานประเมินตนเองและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้คณะกรรมการประเมินฯ ก่อนรับการตรวจเยี่ยม 2 สัปดาห์ พร้อมแจ้งรายชื่อผู้ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างวิทยาลัยกับคณะกรรมการประเมินฯ รวมทั้งเบอร์โทรศัพท์และ e-mail address สำหรับติดต่อ

สำหรับการประเมินผ่านทางระบบ CHE QA Online คณะกรรมการประเมินฯ จะได้รับ username และ password เพื่อเข้าไปศึกษารายงานการประเมินตนเองล่วงหน้าก่อนวันรับการตรวจเยี่ยม อย่างน้อย 2 สัปดาห์ โดยในส่วนของผู้ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน วิทยาลัยจะแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดส่งรหัสประจำตัว (ID code) ให้ด้วย เพื่อให้ประธานฯ ทำหน้าที่ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลพื้นฐาน (common data set) และผลการประเมินก่อนส่งรายงานการประเมินคุณภาพของคณะกรรมการประเมินฯ เข้าสู่ระบบ

- ร่วมจัดเตรียมแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน อาทิ การจัดตารางเวลาเข้าตรวจเยี่ยม การให้ข้อมูลที่คณะกรรมการประเมินฯ ต้องการเพิ่มเติมก่อนการตรวจเยี่ยม การนัดหมายต่างๆ เป็นต้น

3.2 การดำเนินการของหน่วยงาน / วิทยาลัยระหว่างการตรวจเยี่ยม

- 1) เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้ร่วมรับฟังคณะกรรมการประเมินคุณภาพชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการประเมินในวันแรกของการตรวจเยี่ยม
- 2) บุคลากรพึงปฏิบัติงานตามปกติระหว่างการตรวจเยี่ยม แต่เตรียมพร้อมสำหรับการนำเยี่ยมชม หรือตอบคำถาม หรือรับการสัมภาษณ์จากคณะกรรมการประเมินคุณภาพ
- 3) จัดให้มีผู้ประสานงานทำหน้าที่ตลอดช่วงการตรวจเยี่ยมทั้งนี้ เพื่อประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการประเมินฯ ต้องการข้อมูลและเพื่อนำการเยี่ยมชมหน่วยงานภายในตลอดจนอำนวยความสะดวกอื่นๆ
- 4) ในกรณีที่คณะกรรมการประเมินฯ ทำงานต่อหลังเวลาราชการ ควรมีผู้ประสานงานส่วนหนึ่งอยู่อำนวยความสะดวก
- 5) บุคลากรทุกคนควรมีโอกาสรับฟังการให้ข้อมูลป้อนกลับจากคณะกรรมการประเมินฯ เมื่อสิ้นสุดการตรวจเยี่ยม ตลอดจนเปิดโอกาสให้ซักถามหรือขอความเห็นเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

3.3 การดำเนินการของหน่วยงาน / วิทยาลัยภายหลังการประเมินคุณภาพ

- 1) ผู้บริหาร หน่วยงาน / วิทยาลัย รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะเข้าสู่การประชุมระดับต่างๆ เพื่อวางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินการกิจอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป โดยอาจจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการในการแก้ไขจุดที่ควรปรับปรุง และเสริมจุดแข็ง ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ กำหนดเวลาเริ่มต้นจนถึงเวลาสิ้นสุดกิจกรรม งบประมาณสำหรับแต่ละกิจกรรม ตลอดจนผู้รับผิดชอบกิจกรรมเหล่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบผลการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง
- 2) พิจารณาการจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ โดยแสดงให้เห็นว่าหน่วยงาน / วิทยาลัยชื่นชมผลสำเร็จที่เกิดขึ้น และตระหนักว่าผลสำเร็จทั้งหมดมาจากความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 3) หน่วยงาน / วิทยาลัยควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะกรรมการประเมินคุณภาพเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในต่อไป

สรุปกิจกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

เดือน/ปี	รายการกิจกรรม
พ.ค. 53	1. ผู้บริหารประกาศนโยบายประกันคุณภาพการศึกษา
	2. ทำความเข้าใจกับประชาคมเรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
	3. แต่งตั้งคณะกรรมการ 3.1 คณะกรรมการวางแผนพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา 3.2 คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา (ระดับสถาบัน) 3.3 คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ของแต่ละหน่วยงาน 3.4 คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ของแต่ละหน่วยงาน 3.5 คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสถาบัน (IQA กลาง) 3.6 กรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหน่วยงาน (IQA หน่วยงาน)
	4. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสถาบัน (IQA กลาง) เพื่อวางแผนงานและจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยและของหน่วยงาน <ul style="list-style-type: none"> - วางกรอบดัชนีประเมิน เกณฑ์ตัดสิน - วางแนวทาง, ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน - วางแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา - วางแนวทางการทำความเข้าใจกับประชาคม
	5. จัดประชุมทำความเข้าใจเรื่ององค์ประกอบที่มีผลต่อคุณภาพ ดัชนีและเกณฑ์
	6. กำหนดดัชนีและเกณฑ์สำหรับการประเมินผลภายใน
	7. ประชุมบุคลากรในหน่วยงาน
	8. สรุปจุดอ่อนจุดแข็งที่ต้องดำเนินการต่อ
	9. แก้ไข ปรับปรุงการทำงาน/เสริมจุดแข็ง (จัดทำแผนปฏิบัติการ)
	10. กำหนดแผนพัฒนาบุคลากร และดำเนินการ <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหาร - อาจารย์เรื่องการสอนและการวัดผล - อาจารย์เรื่องการวิจัย - เจ้าหน้าที่เรื่องการปฏิบัติงานให้ได้ กระบวนการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน
ตลอดปีการศึกษา 2553	11. บุคลากรและ IQA หน่วยงาน รวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง (SAR1) และจัดทำฐานข้อมูลที่ใช้ในการประกันคุณภาพ

เดือน/ปี	รายการกิจกรรม
มี.ค. – พ.ค. 54	12. บุคลากรในหน่วยงาน เขียนรายงาน SSR และส่ง IQA หน่วยงาน (ตามที่หน่วยงาน กำหนด) เพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง SAR 1 และส่งให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานพิจารณา แล้วแก้ไขเพิ่มเติม (ถ้ามี)
	13. คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน ตรวจประเมินคุณภาพปรับปรุงจุดอ่อนเสริมจุดแข็ง และให้ IQA หน่วยงาน จัดทำเป็น SAR 2 (ก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการ -ผป. ของปีต่อไป) แล้วส่งสำเนา SAR 2 ให้คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และ แผนประกันคุณภาพเพื่อจัดทำเป็น (ร่าง) รายงานประเมินตนเองระดับสถาบัน (SAR)
มิ.ย. 54	14. แต่ละหน่วยงานเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
	15. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตามเกณฑ์ที่ สกอ. กำหนด (สลับตรวจ สายวิชาการ-สายสนับสนุน)
	16. หน่วยงานรับการประเมินคุณภาพจากคณะกรรมการตรวจประเมินฯ
15 ก.ค. 54	17. คณะกรรมการตรวจประเมินฯ รายงานการประเมินด้วยวาจา และจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายใน ส่งให้หน่วยงานผู้รับประเมิน และแผนประกันคุณภาพ
ก.ค. 54	18. แผนประกันคุณภาพ จัดทำรายงานประเมินตนเองระดับสถาบัน (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการประกันคุณภาพระดับสถาบัน คณะกรรมการวางแผนพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา (รวมในโปรแกรม CHEQA Online)
ส.ค. 54	19. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ตามเกณฑ์ที่ สกอ. กำหนด
	20. สถาบันรับการประเมินคุณภาพจากคณะกรรมการตรวจประเมินฯ
	21. คณะกรรมการตรวจประเมินฯ รายงานการประเมินด้วยวาจา และจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน ส่งให้แผนประกันคุณภาพ
	22. แผนประกันคุณภาพนำเสนอ คณะกรรมการประกันคุณภาพระดับสถาบัน คณะกรรมการวางแผนพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการบริหาร
ก.ย. 54	23. แผนประกันคุณภาพจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เสนอคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการสภาวิทยาลัย เพื่อพิจารณา และส่ง สกอ. ตามลำดับ (รวมในโปรแกรม CHEQA Online)
	24. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
	25. จัดเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก (สมศ.)

บทที่ 4

องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีปรัชญา ปณิธาน และจุดเน้นที่อาจแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ที่สถาบันจะกำหนดวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีให้ชัดเจนและสอดคล้องกับ ปรัชญา ปณิธาน กฎหมาย และจุดเน้นของสถาบัน ที่สนับสนุนภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาตามหลักการ อุดมศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ (ถ้ามี) ตลอดจน สอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) และการเปลี่ยนแปลงของ กระแสโลก

ในกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ สภาสถาบันเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมของ สมาชิกทุกกลุ่มในสถาบัน และมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ที่กำหนดแล้วให้รับทราบทั่วกันทั้ง อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ให้บริการและสังคม โดยรวม

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา
2. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน
3. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
5. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF : HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. หลักการอุดมศึกษา

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1.1 กระบวนการพัฒนาแผน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 : กระบวนการพัฒนาแผน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ในการดำเนินพันธกิจหลักสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการดำเนินงานของสถาบัน เพื่อให้สถาบันดำเนินการสอดคล้องกับอัตลักษณ์หรือจุดเน้น มีคุณภาพ มีความเป็นสากล และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้น สถาบันต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนมีการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถาบัน

ในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ นอกเหนือจากการพิจารณาอัตลักษณ์ หรือจุดเน้นของสถาบันแล้ว จะต้องคำนึงถึงหลักการอุดมศึกษา กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ของชาติรวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ และสามารถตอบสนองสังคมในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายของสภาสถาบัน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน โดยเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับปรัชญาหรือปณิธานและพระราชบัญญัติสถาบัน ตลอดจนสอดคล้องกับจุดเน้นของกลุ่มสถาบัน กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551 – 2554)
2. มีการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ระดับสถาบันไปสู่ทุกหน่วยงานภายใน
3. มีกระบวนการแปลงแผนกลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติการประจำปีครบ 4 พันธกิจ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
4. มีตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี และคำเป้าหมายของแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี
5. มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีครบ 4 พันธกิจ
6. มีการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณา
7. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารและสภาสถาบันเพื่อพิจารณา
8. มีการนำผลการพิจารณา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสภาสถาบันไปปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 หรือ 7 ข้อ	มีการดำเนินการ 8 ข้อ

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายของสภาสถาบัน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน โดยเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับปรัชญา หรือ พันธกิจและพระราชบัญญัติสถาบัน ตลอดจนสอดคล้องกับจุดเน้นของกลุ่มสถาบันรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551 – 2554)

1.1 มีการกำหนดปรัชญาหรือพันธกิจของสถาบัน หากสถาบันได้กำหนดปรัชญาหรือพันธกิจอยู่แล้วตั้งแต่เริ่มต้น สถาบันควรทบทวนว่าปรัชญาหรือพันธกิจยังมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันของสถาบันหรือไม่ หากเหมาะสมต้องดำเนินการให้แน่ใจว่าสมาชิกในสถาบันและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน

1.2 หากต้องมีการปรับแก้ปรัชญาหรือพันธกิจของสถาบันตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปควรเป็นการกำหนดปรัชญาหรือพันธกิจร่วมกันทั้งผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามปรัชญาหรือพันธกิจที่ได้กำหนดร่วมกัน และได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

1.3 มีการพัฒนาแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับปรัชญา หรือพันธกิจและนโยบายของสภาสถาบัน พระราชบัญญัติสถาบัน จุดเน้นของสถาบัน และแผนอุดมศึกษาระยะยาว รวมทั้งหลักการและมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยทำตารางวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าปรัชญาหรือพันธกิจและนโยบายของสภาสถาบัน และกลยุทธ์สอดคล้องกันในประเด็นใด อย่างไร หากมีประเด็นที่ไม่สอดคล้องควรพิจารณาปรับแก้ให้สอดคล้อง

1.4 มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำสถาบันไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (vision) พันธกิจ (mission) เป้าประสงค์ (goal) และวัตถุประสงค์ (objective) คณะกรรมการควรวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อันได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ที่สถาบันกำหนดควรผ่านการพิจารณาพิจารณาพร้อมกันจากทั้งผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เกิดการยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามความมุ่งหวังของสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

2. มีการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ระดับสถาบันไปสู่ทุกหน่วยงานภายใน

2.1 มีการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้บริหารหน่วยงานย่อยภายในถึงวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และเป้าหมายของกลยุทธ์ และมีการกำหนดหน่วยงานภายในรับผิดชอบดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างเป็นทางการ

2.2 มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของแต่ละหน่วยงานภายในและมีการมอบหมายอย่างเป็นทางการ

3. มีกระบวนการแปลงแผนกลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติการประจำปีครบ 4 พันธกิจ คือ ด้าน การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม

3.1 มีการจัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategic map) เพื่อช่วยในการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่ แผนปฏิบัติการตามกระบวนการของ Balance scorecard

3.2 มีการจัดทำรายงานผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนกลยุทธ์กับแผนปฏิบัติการ ประจำปีทั้ง 4 พันธกิจ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม

4. มีตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี และค่าเป้าหมายของแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี

4.1 มีการจัดทำตัวบ่งชี้ (KPI) พร้อมทั้งเป้าหมาย (target) ของแต่ละตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัด ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้ ควรจัดทำพร้อมกับการ จัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี

4.2 มีกระบวนการส่งเสริมให้ผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตาม ตัวบ่งชี้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำตัวบ่งชี้และเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความ ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดรวมกัน

5. มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีครบ 4 พันธกิจสถาบันควรจัดทำปฏิทิน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานทั้ง 4 พันธกิจเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและสร้างความ เชื่อมั่นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม 100 คู่มือการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553

6. มีการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้งและรายงานผลต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณามีการพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่และควรมีการรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เทียบ กับเป้าหมายเสนอต่อผู้บริหาร ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เช่น 3 เดือน หรือ 6 เดือน หากไม่เป็นไปตามแผน ควรจะมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง

7. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และ รายงานผลต่อผู้บริหารและสภาสถาบันเพื่อพิจารณามีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกล ยุทธ์โดยการเปรียบเทียบผลของตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์กับเป้าหมาย และนำผลการ ประเมินที่ได้บรรจุเข้าวาระเพื่อพิจารณาในที่ประชุมผู้บริหารสถาบันและที่ประชุมสภาสถาบันเป็น ประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

8. มีการนำผลการพิจารณา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสภาสถาบันไปปรับปรุงแผน กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี

8.1 มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะที่ได้รับมา และมีการจัดทำ แผนการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

8.2 มีการนำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีที่ได้รับการปรับปรุงเสนอสภาสถาบัน

องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต

หลักการ

พันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันใช้หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น พันธกิจดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดประกอบด้วยคณาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรมีกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่อาศัยหลักการร่วมมือร่วมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ได้แก่ (ก) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ (ข) คณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์ (ค) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (ง) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (จ) อุปกรณ์การศึกษา (ฉ) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (ช) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา (ซ) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร ตามที่กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนด

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
4. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
5. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง มาตรฐานของจรรยาบรรณที่พึงมีในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551
7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF : HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการ
9. แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
10. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
11. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้   **จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ คือ**

- 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร
- 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
- 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
- 2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน
- 2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
- 2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน
- 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต
- 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 : ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและความพร้อมของสถาบัน ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพของสังคม มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอตามหลักเกณฑ์และตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพ หลักสูตร มีการวางระบบและกลไกบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีระบบและกลไกการปิดหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
3. ทุกหลักสูตรมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง ต้องมีการประเมินผลตาม “ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา เพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน” กรณีที่หลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้กลางที่กำหนดในภาคผนวก ก) สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพต้องได้รับการรับรองหลักสูตรจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

(หมายเหตุ : สำหรับหลักสูตรเก่าหรือหลักสูตรปรับปรุงที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติก่อนปีการศึกษา 2555 ให้ยึดตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548)

4. มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการประเมินหลักสูตรทุกหลักสูตรอย่างน้อยตามกรอบเวลาที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อแรกและอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแต่ละปี ทุกหลักสูตร

5. มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรทุกหลักสูตรตามผลการประเมินในข้อ 4 กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมินครบ ทุกตัวบ่งชี้และทุกหลักสูตร

เกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่ม :

6. มีความร่วมมือในการพัฒนาและบริหารหลักสูตรระหว่างสถาบันกับภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของหลักสูตร มากกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนหลักสูตรวิชาชีพทั้งหมดทุกระดับการศึกษา (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ค2)

7. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยที่เปิดสอน (ปริญญาโท เฉพาะแผน ก และปริญญาเอก) มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหลักสูตรทั้งหมดทุกระดับการศึกษา (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ง)

8. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยที่เปิดสอน (ปริญญาโท เฉพาะแผน ก และปริญญาเอก) มีจำนวนนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรมากกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดทุกระดับการศึกษา (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ง)

เกณฑ์การประเมิน :

1. เกณฑ์ทั่วไป

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 หรือ 7 ข้อ	มีการดำเนินการ 8 ข้อ

2. เกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ค1 ค2 และ ง

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ ครบ 5 ข้อตาม เกณฑ์ทั่วไป และ ครบถ้วนตามเกณฑ์ มาตรฐานเพิ่มเติม เฉพาะกลุ่ม

หมายเหตุ :

1. การนับหลักสูตรปริญญาโทแผน ก และปริญญาเอก ให้นับหลักสูตรที่มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนในรอบปีการศึกษาที่ทำการประเมิน สำหรับการนับหลักสูตรทั้งหมดให้นับหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนทุกระดับปริญญา โดยนับรวมหลักสูตรที่รับนักศึกษา แต่ไม่นับรวมหลักสูตรที่สภาสถาบันอนุมัติให้ปิดดำเนินการแล้ว

2. คณะกรรมการรับผิดชอบ หมายถึง คณะกรรมการที่รับผิดชอบในการเสนอหลักสูตรใหม่ หรือเสนอปรับปรุงหลักสูตร หรือเสนอปิดหลักสูตร และคณะกรรมการที่รับผิดชอบบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามรายละเอียดหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ ซึ่งอาจเป็นชุดเดียวกันทั้งหมดหรือต่างชุดก็ได้

แนวทางปฏิบัติที่ดี

1. มีระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบกำหนด

1.1 มีการกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรและกำหนดหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบพิจารณาหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุง คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรควรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในสาขาวิชานั้นๆ

1.2 การเปิดหลักสูตรใหม่ควรมีการศึกษาความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชานั้นๆ ในตลาดงานว่ามีมากน้อยเพียงใด การผลิตบัณฑิตสาขาวิชานั้นๆ สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือไม่ สถาบันมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชานั้นๆ หรือไม่นอกจากศึกษาความต้องการหรือความจำเป็นแล้ว ควรมีการวิเคราะห์ทรัพยากรของการดำเนินการของหลักสูตรใหม่และคำนวณจุดคุ้มทุนประกอบการขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

1.3 การปรับปรุงหลักสูตรควรมีการศึกษาความก้าวหน้าทางวิชาการของสาขาวิชานั้นๆ ความคิดเห็นจากบัณฑิตและผู้ประกอบการที่รับบัณฑิตเข้าทำงานเพื่อให้ทราบจุดที่ควรปรับปรุงหลักสูตร

1.4 มีการเสนอหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรที่ปรับปรุงผ่านการพิจารณาตามระบบที่สถาบันกำหนด เช่น คณะกรรมการบริหารคณะวิชา สภาวิชาการ เป็นต้น และนำเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

1.5 มีการเสนอหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุงตามแบบฟอร์มที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายใน 30 วันนับจากวันที่สภาสถาบันอนุมัติ

2. มีระบบและกลไกการปิดหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

2.1 มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินงานและการอนุมัติการปิดหลักสูตรโดยพิจารณาหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการบัณฑิตในตลาดงาน หลักสูตรที่มีผู้สมัครเรียนน้อย หรือหลักสูตรที่องค์ความรู้ล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

2.2 เมื่อหลักสูตรใดเข้าเกณฑ์ของการปิดหลักสูตรให้เสนอเรื่องผ่านการอนุมัติของคณะกรรมการต่างๆ ตามที่สถาบันกำหนด เช่น คณะกรรมการบริหารคณะวิชา สภาวิชาการ เป็นต้น และเสนอสภาสถาบันเพื่อพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายใน 30 วันนับจากวันที่สภาสถาบันอนุมัติ

3. ทุกหลักสูตรมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง ต้องมีการประเมินผลตาม “ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา เพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน” กรณีที่หลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้กลางที่กำหนดในภาคผนวก ก) สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพต้องได้รับการรับรองหลักสูตรจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

3.1 หลักสูตรทุกหลักสูตรที่เปิดสอนต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และยังคงดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์ฯ ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอน

3.2 มีการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมีการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนการดำเนินการตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา (กรณีที่หลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาควรประเมินตามตัวบ่งชี้กลาง) ทั้งในประเด็นการบริหารหลักสูตร การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน การบริหารคณาจารย์ การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา ความต้องการของตลาดแรงงาน หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

มีการควบคุม ติดตาม และประเมินคุณภาพตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด และรายงานผลการดำเนินการต่อผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

3.3 สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพ ผู้บริหารหลักสูตรควรทำการศึกษาอย่างละเอียดและรอบคอบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และรายละเอียดของการรับรองหลักสูตร ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรควรมีผู้ทรงคุณวุฒิจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพอย่างน้อย 1 คนในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และดำเนินการให้หลักสูตรได้รับการรับรองจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องก่อนการรับนักศึกษาและจัดการเรียนการสอน และดำเนินการขอรับรองตามกำหนดเวลาอย่างต่อเนื่อง

4. มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการประเมินหลักสูตรทุกหลักสูตรอย่างน้อยตามกรอบเวลาที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อแรกและอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแต่ละปี ทุกหลักสูตร

4.1 สร้างกลไกกำกับดูแลให้ทุกหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรมาตรฐานวิชาชีพ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา โดยจัดในรูปแบบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ อาจเป็นชุดเดียวกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของภาควิชา หรือคณะวิชาที่มีอยู่หรือแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโดยเฉพาะ

4.2 จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานทุกหลักสูตรตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยทุกปีการศึกษา เพื่อวัดคุณภาพของการดำเนินการหลักสูตรว่าเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเพียงใด

4.3 มีการกำหนดระบบการรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดของแต่ละหลักสูตร โดยอาจจัดทำเป็นแบบฟอร์มให้ผู้รับผิดชอบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้ วิเคราะห์ผลการประเมิน และแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนาเสนอต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

5. มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรทุกหลักสูตรตามผลการประเมินในข้อ 4 กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมินครบ ทุกตัวบ่งชี้ และทุกหลักสูตร

คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรทุกหลักสูตร ดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรตามผลการประเมินที่ได้จากข้อ 4 จนทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ผ่านเกณฑ์การประเมินครบทุกตัวบ่งชี้และทุกหลักสูตร

6. มีความร่วมมือในการพัฒนาและบริหารหลักสูตรระหว่างสถาบันกับภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของหลักสูตรมากกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนหลักสูตรวิชาชีพทั้งหมดทุกระดับการศึกษา (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ค2)

คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรในเกณฑ์ข้อ 1 และคณะกรรมการบริหารคณะวิชาหรือภาควิชาควรมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของหลักสูตร เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริงที่

จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและบริหารหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา

7. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยที่เปิดสอน (ปริญญาโท เฉพาะแผน ก และปริญญาเอก) มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหลักสูตรทั้งหมดทุกระดับการศึกษา (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ง)

สถาบันที่อยู่ในกลุ่มเฉพาะทางที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษาและกลุ่มเน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกควรเน้นการเปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษามากกว่าระดับปริญญาตรีไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง โดยหลักสูตรระดับปริญญาโทควรเน้นการเรียนแผน ก เพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้นของสถาบัน โดยอาจพิจารณาจัดสรรทุนการศึกษาระดับปริญญาโทแผน ก เพื่อจูงใจนักศึกษา

8. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยที่เปิดสอน (ปริญญาโท เฉพาะแผน ก และปริญญาเอก) มีจำนวนนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรมากกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดทุกระดับการศึกษา (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ง)

สถาบันที่อยู่ในกลุ่มเฉพาะทางที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษาและกลุ่มเน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกไม่เพียงแต่เปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยให้มากกว่าหลักสูตรระดับปริญญาตรีเท่านั้น แต่ต้องดำเนินการให้มีจำนวนนักศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยมากพอ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะการวิจัยอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 : อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

ชนิดของตัวบ่งชี้ : บัณฑิตนำเข้า (I)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรมีความรู้ความสามารถและความรู้ลึกทางวิชาการ เพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของสถาบันในการผลิตบัณฑิตศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้น สถาบันจึงควรมีอาจารย์ที่มีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจหรือจุดเน้นของสถาบัน

เกณฑ์การประเมิน : สถาบันสามารถเลือกใช้เกณฑ์การประเมินจาก 2 แนวทางต่อไปนี้

1) แปลงค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5

หรือ

2) แปลงค่าการเพิ่มขึ้นของค่าร้อยละของอาจารย์ประจำ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5

1. เกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข และ ค2

1) ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 30 ขึ้นไป หรือ

2) ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 6 ขึ้นไป

หมายเหตุ :

1. คุณวุฒิปริญญาเอก พิจารณาจากระดับคุณวุฒิที่ได้รับหรือเทียบเท่าตามหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณวุฒิของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีที่มีการปรับวุฒิการศึกษาให้มีหลักฐานการสำเร็จการศึกษาภายในรอบปีการศึกษานั้น ทั้งนี้ อาจใช้คุณวุฒิอื่นแทนคุณวุฒิปริญญาเอกได้สำหรับกรณีที่บางสาขาวิชาชีพ มีคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสมกว่า ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2. การนับจำนวนอาจารย์ประจำ ให้นับตามปีการศึกษาและนับทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ

3. คณะสามารถเลือกประเมินตามเกณฑ์การประเมินแนวทางใดแนวทางหนึ่งก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเลือกเหมือนกับสถาบัน

วิธีคำนวณตามเกณฑ์ 1

1. หาค่าร้อยละของจำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก (P) ด้วยสูตร $P = \frac{A}{B} \times 100$

A คือ จำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

B คือ จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด

2. แปลงค่าร้อยละ (P) เป็นคะแนน C (เทียบกับคะแนนเต็ม 5)

$$C = \frac{P}{30} \times 5 \quad (\text{หาก } P \geq 30 \text{ จะได้ } C = 5 \text{ เสมอ})$$

วิธีคำนวณตามเกณฑ์ 2

1. หาค่าการเพิ่มขึ้นของค่าธรรมเนียมของจำนวนอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอก (P) = $PA - PB$ โดย
 PA คือ ค่าธรรมเนียมในปีที่ประเมิน PB คือ ค่าธรรมเนียมปีก่อนประเมิน
2. แปลงค่าธรรมเนียม (P) เป็นคะแนน C (เทียบกับคะแนนเต็ม 5)

$$C = \frac{P}{6} \times 5 \quad (\text{หาก } P \geq 6 \text{ จะได้ } C = 5 \text{ เสมอ})$$

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 : อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : บัณฑิตนำเข้า (I)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นขุมปัญญาของประเทศ และมีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันทำการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาและพัฒนานองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศการดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นสิ่งสะท้อนการปฏิบัติงานดังกล่าวของอาจารย์ตามพันธกิจของสถาบัน

เกณฑ์การประเมิน : สถาบันสามารถเลือกใช้เกณฑ์การประเมินจาก 2 แนวทางต่อไปนี้

- 1) แปลงค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5
- หรือ
- 2) แปลงค่าการเพิ่มขึ้นของค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5

1. เกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข และ ค2

- 1) ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์รวมกัน ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 60 ขึ้นไป หรือ
- 2) ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์รวมกัน เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 12 ขึ้นไป

หมายเหตุ :

1. การนับจำนวนอาจารย์ประจำ ให้นับตามปีการศึกษาและนับทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ
2. คณะสามารถเลือกประเมินตามเกณฑ์การประเมินแนวทางใดแนวทางหนึ่งก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเลือกเหมือนกับสถาบัน

วิธีคำนวณตามเกณฑ์ 1

1. หาค่าร้อยละของจำนวนอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (P) ด้วยสูตร $P = \frac{A}{B} \times 100$
A คือ จำนวนอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ **B** คือ จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด
2. แปลงค่าร้อยละ (P) เป็นคะแนน C (เทียบกับคะแนนเต็ม 5)

$$C = \frac{P}{60} \times 5 \quad (\text{หาก } P \geq 60 \text{ จะได้ } C = 5 \text{ เสมอ})$$

วิธีคำนวณตามเกณฑ์ 2

1. หาค่าการเพิ่มขึ้นของค่าร้อยละของจำนวนอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอก (P) = PA – PB โดย
PA คือ ค่าร้อยละในปีที่ประเมิน **PB** คือ ค่าร้อยละปีก่อนประเมิน
2. แปลงค่าร้อยละ (P) เป็นคะแนน C (เทียบกับคะแนนเต็ม 5)

$$C = \frac{P}{12} \times 5 \quad (\text{หาก } P \geq 12 \text{ จะได้ } C = 5 \text{ เสมอ})$$

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 : ระบบการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรสายสนับสนุน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำเป็นต้องมีการบริหารและพัฒนาคุณภาพครูอย่างเหมาะสมทั้งในด้านเทคนิคการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ และการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย รวมทั้งมีการปรับกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ผลการเรียนรู้และข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เรียน นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีบุคลากรสายสนับสนุนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายของสถาบัน

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีแผนการบริหารและการพัฒนาคุณภาพครูทั้งด้านวิชาการ เทคนิคการสอนการวัดผล และมีแผนการบริหารและพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์
2. มีการบริหารและการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
3. มีสวัสดิการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี สร้างขวัญและกำลังใจให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีระบบการติดตามให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการพัฒนาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
5. มีการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน และดูแลควบคุมให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนถือปฏิบัติ
6. มีการประเมินผลความสำเร็จของแผนการบริหารและการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรสายสนับสนุน
7. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรสายสนับสนุน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 หรือ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

หมายเหตุ :

หลักฐานสำหรับการประเมินในเกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 3 เช่น ผลการประเมิน หรือผลการสำรวจความพึงพอใจของคณาจารย์และบุคลากร ด้านสวัสดิการ การเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และการสร้างขวัญและกำลังใจ หรือหลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ ที่เชื่อมโยงให้เห็นการทำงานได้ดีขึ้น

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีแผนการบริหารและการพัฒนาคุณภาพครูทั้งด้านวิชาการ เทคนิคการสอนและการวัดผลและมีแผนการบริหารและพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์

ข้อมูลที่ควรพิจารณาประกอบการวางแผนการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลควรครอบคลุมข้อมูลที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลอัตรากำลังของอาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่ต้องการในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการวางแผนความต้องการด้านบุคลากรของสถาบัน กำหนดอัตรากำลังที่ต้องการเพื่อการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ และการพัฒนางานประจำ กำหนดแผนการจ้างงานและวิธีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่ดีให้เข้ามาสู่กระบวนการคัดสรรอาจมีการสรรหาทั้งจากภายนอกและภายในสถาบัน

1.2 ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs) ของบุคลากรทั้งสายอาจารย์และสายสนับสนุน เพื่อให้ได้รับการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่สถาบันการศึกษากำหนด และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนางานของตนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานสามารถประเมินความต้องการนี้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ (competencies) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับต่างๆ เพื่อใช้ในการปฐมนิเทศ และฝึกอบรมให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในวิธีการทำงาน เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด กฎเกณฑ์ มีทัศนคติและทักษะที่ดี เพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการสอนงาน การหมุนเวียนให้ไปทำงานในด้านอื่นๆ การเข้าศึกษาในโครงการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

1.3 ข้อมูลย้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าของสายงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือมีข้อตกลงในการทำงาน และใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ชมเชยให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรมรวมทั้งการสรรหาคนเก่ง คนดีเข้ามาปฏิบัติงานในสถาบัน

1.4 ข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนด้านทรัพยากรมนุษย์ว่ามีประเด็นใดบ้างที่ควรมีการวางแผน เพื่อการปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน และของสถาบัน

2. มีการบริหารและการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

2.1 มีการสรรหาคัดเลือกบุคลากรอย่างเป็นระบบ โปร่งใสและกำหนดแนวปฏิบัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ได้อาจารย์ หรือบุคลากรได้ทราบภายใต้เวลาที่กำหนด และเป็นไปตามกรอบอัตรากำลังที่สถาบันวางแผนไว้

2.2 มีการวิเคราะห์งาน (job analysis) โดยกำหนดให้มีคำอธิบายลักษณะงาน (job description) การระบุคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง (job specification) รวมทั้งความสามารถ (competencies) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการปฐมนิเทศ และการฝึกอบรมวิธีการทำงานและทักษะที่จำเป็นให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจในงาน

2.3 มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน (job evaluation) ที่มีรูปแบบชัดเจน มีการกำหนดเส้นทางเดินของตำแหน่งงาน (career path) ของบุคลากรทุกกลุ่ม วิเคราะห์ปริมาณการเข้า – ออกของบุคลากรแต่ละกลุ่ม และพิจารณาหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขและติดตามผล

2.4 มีการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนและเส้นทางเดินของตำแหน่งงานที่กำหนด รวมทั้งติดตามตรวจสอบเป็นรายบุคคล เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

3. มีสวัสดิการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี สร้างขวัญและกำลังใจให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1 สร้างบรรยากาศของสถานที่ทำงานให้น่าอยู่ ตั้งแต่สภาพแวดล้อมบรรยากาศการทำงาน การจัดสวัสดิการ การเอาใจใส่ดูแลบุคลากรทุกคนอย่างเสมอภาคทัดเทียมกัน การสร้างบรรยากาศของความสุขในการทำงาน

3.2 มีระบบส่งเสริมสนับสนุนการเสนอขอรับรางวัลของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน เช่น มีการติดตามข้อมูลแหล่งให้รางวัลต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทราบ โดยเร็ว มีการกระตุ้นและช่วยเหลือผู้ที่มีศักยภาพเพื่อขอรับรางวัลในด้านต่างๆ เช่น ช่วยจัดทำเอกสารการขอรับรางวัล ประสานงานในกระบวนการขอรับรางวัล หรืองานธุรการอื่นๆ

3.3 มีการยกย่องให้เกียรติผู้ได้รับรางวัลโดยวิธีการต่างๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ผลงานที่ได้รับรางวัลทั้งภายในและภายนอกสถาบัน จัดบรรยากาศพิเศษเพื่อเป็นเกียรติ พิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

3.4 มีระบบพี่เลี้ยง โดยจัดให้ผู้ที่มีประสบการณ์เคยได้รับรางวัลให้คำแนะนำช่วยเหลือและสนับสนุนอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนรุ่นใหม่ในการขอรับรางวัลต่างๆ

3.5 มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมมือในการทำงาน มีช่องทางการสื่อสารหลายช่องทางระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยกัน เพื่อทำให้เกิดความรู้สึที่ดีและพัฒนาาร่วมกัน

3.6 มีนโยบายดูแลสุขภาพของบุคลากร ทั้งในเชิงป้องกันและส่งเสริม มีสวัสดิการตรวจเช็คสุขภาพ ส่งเสริมการออกกำลังกายในรูปแบบต่างๆ เช่น สนับสนุนด้านสถานที่ออกกำลังกายสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญในการแนะนำด้านการดูแลสุขภาพ

4. มีระบบการติดตามให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการพัฒนามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

ทุกหลักสูตรการฝึกอบรม หรือทุกโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน ควรกำหนดแนวทาง หรือวิธีการติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม หรือการพัฒนาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าบุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการพัฒนามาใช้ในการปฏิบัติงานหรือปรับปรุงตนเอง โดยอาจใช้กลไกการติดตามผลการนำความรู้และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรมหรือพัฒนา 6 - 9 เดือน หรือใช้กลไกการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม หรือการพัฒนาเป็นต้น

5. มีการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน และดูแลควบคุมให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนถือปฏิบัติ

5.1 สถาบันจัดให้มีการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณ และกิจกรรมส่งเสริมการปลูกฝังจรรยาบรรณแก่คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ

5.2 ผู้รับผิดชอบในการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณ ควรมีการติดตามผลการปรับปรุงและพัฒนาตนเองของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

6. มีการประเมินผลความสำเร็จของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน

สถาบันจัดให้มีการประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนตามตัวชี้วัดผลการ

ดำเนินงาน (KPI) หรือเป้าหมายของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน โดยที่ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานและค่าเป้าหมายนั้นควรมีความเชื่อมโยงกับกลยุทธ์ของสถาบัน และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนในรอบปีถัดไป

7. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน

7.1 นำผลการประเมินความสำเร็จของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนไปปรับปรุงแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน

7.2 ดำเนินการตามแผนปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนตามระยะเวลาที่กำหนด

7.3 มีการสำรวจความต้องการ และความพึงพอใจของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนในระยะต่อไป

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 : ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า (I)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : นอกเหนือจากการเรียนการสอนสถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการด้านกายภาพอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในเรื่องการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน เช่น สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ การบริการด้านงานทะเบียน การบริการนักศึกษานานาชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมและการบริการด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เช่น สิ่งแวดล้อมในสถาบัน หอพักนักศึกษา ห้องเรียน สถานที่ออกกำลังกาย บริการอนามัย การจัดจำหน่ายอาหาร เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการจัดการหรือจัดบริการเพื่อให้นักศึกษามีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในอัตราไม่สูงกว่า 8 FTES ต่อเครื่อง
2. มีบริการห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และมีการฝึกอบรมการใช้งานแก่นักศึกษาทุกปีการศึกษา
3. มีบริการด้านกายภาพที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษาอย่างน้อยในด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การศึกษา และจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย
4. มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ อย่างน้อยในด้านงานทะเบียนนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การบริการอนามัยและการรักษาพยาบาล การจัดการหรือจัดบริการด้านอาหารและสนามกีฬา
5. มีระบบสาธารณูปโภคและรักษาความปลอดภัยของอาคารตลอดจนบริเวณโดยรอบอย่างน้อยในเรื่องประปา ไฟฟ้า ระบบกำจัดของเสีย การจัดการขยะ รวมทั้งมีระบบและอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยในบริเวณอาคารต่างๆ โดยเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
6. มีผลการประเมินคุณภาพของบริการในข้อ 2 – 5 ทุกข้อไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7. มีการนำผลการประเมินคุณภาพในข้อ 6 มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริการด้านกายภาพที่สนองความต้องการของผู้รับบริการ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

หมายเหตุ :

1. ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ 1 ให้นำรวม notebook และ mobile device ต่างๆ ของนักศึกษาที่มีการลงทะเบียนการใช้ wifi กับสถาบันด้วย
2. การคิดจำนวน FTES ให้นำจำนวน FTES ของแต่ละระดับการศึกษารวมเข้าด้วยกันโดยไม่ต้องเทียบเป็น FTES ของระดับปริญญาตรี

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 : ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยืดหยุ่น โดยการมีส่วนร่วมจากบุคคลสถาบัน หรือ ชุมชนภายนอก มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนักศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อความสนใจใฝ่รู้และต่อศักยภาพในการแสวงหาความรู้ของนักศึกษา เช่น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปโครงการวิจัยส่วนบุคคล การจัดให้มีชั่วโมงเรียนในภาคปฏิบัติ ในห้องปฏิบัติการ รวมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามอย่างพอเพียง มีการจัดสัมมนา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำโครงการ มีการเรียนการสอนทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Internet) และมีห้องสมุดและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกหลักสูตร
2. ทุกรายวิชาของทุกหลักสูตร มีรายละเอียดของรายวิชาและของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ตามที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
3. ทุกหลักสูตรมีรายวิชาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียนหรือจากการทำวิจัย
4. มีการให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการหรือวิชาชีพจากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกหลักสูตร
5. มีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากการวิจัย หรือจากกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
6. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทุกรายวิชา ทุกภาคการศึกษา โดยผลการประเมินความพึงพอใจแต่ละรายวิชาต้องไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7. มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ ทุกรายวิชา ตามผลการประเมินรายวิชา

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

หมายเหตุ :

1. มหาวิทยาลัย หรือคณะจะต้องประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อุทราบายวิชา ทุกภาคการศึกษา ยกเว้น รายวิชาที่ไม่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือในห้องปฏิบัติการ เช่น การฝึกงานสหกิจศึกษา การค้นคว้าอิสระ วิชาโครงงาน สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

2. งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามเกณฑ์ตามเกณฑ์ข้อ 5 หมายถึง งานวิจัยของผู้สอนของสถาบันที่ได้พัฒนาขึ้น และนำไปใช้ในการพัฒนาวิธีการสอน

แนวทางปฏิบัติที่ดี

1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกหลักสูตร

1.1 มีการพัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น และหลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการและความถนัดของผู้เรียน ยอมรับความสามารถที่แตกต่างและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบวิธีการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การมีทักษะในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ รวมทั้งการสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเอง โดยผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติจริงชี้แนะแหล่งข้อมูลความรู้ จัดการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ทุกรายวิชา

1.2 มี _____ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา อาทิ จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงงานหรือวิจัย เรียนรู้นอกสถานที่ รวมทั้งฝึกงานและฝึกประสบการณ์

1.3 มีการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. ทุกรายวิชามีรายละเอียดของรายวิชาและของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ตามที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.1 อาจารย์จัดทำรายละเอียดของรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา แต่ละรายวิชาระบุรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- จุดมุ่งหมายของรายวิชา เป็นการระบุผลการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนได้เรียนรายวิชาเสร็จสิ้นแล้ว โดยเน้นพฤติกรรมที่เป็นผลจากการเรียนรู้ ซึ่งอิงมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

- ลักษณะและการดำเนินการเป็นการระบุคำอธิบายรายวิชา จำนวนชั่วโมงการสอน และการให้คำปรึกษา

- การพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการอธิบายความรู้หรือทักษะที่รายวิชามุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้เรียน วิธีการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

- แผนการสอนและการประเมินผล ในแต่ละคาบเรียนมีการระบุหัวข้อหรือเนื้อหาที่จะสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนที่ใช้และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของหัวข้อหรือเนื้อหานั้นๆ

- ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนระบุเอกสาร หนังสือ ตำราที่ทันสมัยที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ช่วยเสริมประสบการณ์จริงหรือประสบการณ์เชิงปฏิบัติแก่ผู้เรียน

- การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชาที่มีการประเมินกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ข้อมูลจากแหล่งหลากหลาย เช่น ความเห็นของผู้เรียน ความเห็นของทีมนักสอน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และจากการสังเกตการณ์ เป็นต้น

2.2 อาจารย์ผู้สอนแจกรายละเอียดของรายวิชาและแผนการสอนให้ผู้เรียนในคาบแรกที่พบผู้เรียน

2.3 การประเมินผลการเรียนรู้ของรายวิชาให้มีการประเมินทั้งในระหว่างภาคการศึกษา (formative evaluation) และเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา (summative evaluation)

3. ทุกหลักสูตรมีรายวิชาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียนหรือจากการทำวิจัย

3.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรกำหนดให้ทุกหลักสูตรต้องมีรายวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกชั้นเรียน อาทิ จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการอภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงการหรือวิจัย เรียนรู้นอกสถานที่ รวมทั้งฝึกงานและฝึกประสบการณ์

3.2 จัดให้มีระบบการรายงานพัฒนาการของผู้เรียนที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปฏิบัติจริงของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหลังจบหลักสูตร

4. มีการให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการหรือวิชาชีพจากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกหลักสูตร

ทุกหลักสูตรควรมีการออกแบบให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากบุคคล หน่วยงานหรือชุมชนภายนอกในด้านวิชาการหรือวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงการนำความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ในทางปฏิบัติและมีความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัย การดำเนินการนี้อาจทำโดยเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นอาจารย์พิเศษสอนทั้งรายวิชาหรือบรรยายในบางคาบเวลา นำนักศึกษาฟังการบรรยายและเยี่ยมชมหน่วยงานหรือสถานที่ภายนอกสถาบัน ให้นักศึกษาฝึกงานหรือปฏิบัติงานในวิชาสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ เป็นต้น

5. มีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากการวิจัย หรือจากกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

5.1 อาจารย์ควรพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและวิธีการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและวิธีการสอนควรวิเคราะห์การสอนที่ผ่านมา โดยการท้าวิจัยในชั้นเรียนว่าวิธีการสอนและกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งการประเมินผลเรียนรู้ของผู้เรียนเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงด้านใด อย่างไร

5.2 ควรจัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

6. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทุกรายวิชา ทุกภาคการศึกษา โดยผลการประเมินความพึงพอใจแต่ละรายวิชาต้องไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา สถาบันจัดให้มีการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในทุกรายวิชาและมีการประเมินคุณภาพความเพียงพอและความเหมาะสมของอุปกรณ์และสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ หนังสือ ตำรา และสิ่งพิมพ์ในห้องสมุด เป็นต้น นำผลการประเมินความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้นไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยมีภาระบุนิรยละเอียดของรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไปด้วยว่ามีการนำการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างไร

7. มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผล การเรียนรู้ ทุกรายวิชา ตามผลการประเมินรายวิชา

สถาบันหรือคณะวิชาควรมีการตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร ทำหน้าที่ต่อไปนี้

- พิจารณารายละเอียดของรายวิชาตามข้อ 2 เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์
- ติดตามวิเคราะห์ผลการดำเนินงานแต่ละรายวิชาและภาพรวมของทุกหลักสูตร ทุกภาคการศึกษา โดยเฉพาะจากผลการประเมินของผู้เรียน และวางแผนปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอการปรับปรุงต่อคณะกรรมการระดับที่สูงขึ้น
- ดูแลให้การดำเนินการหลักสูตรได้รับการประเมินโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้เรียนปัจจุบัน และผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาหรือศิษย์เก่า และกรรมการอิสระ ตามหลักเกณฑ์และกรอบเวลาที่กำหนดทุกปีการศึกษา
- ระบุถึงความจำเป็นต่อการปรับปรุง หรือปิด หรือเปิดรายวิชาหรือหลักสูตร ตามหลักฐานจากผลการประเมินของผู้เรียน / ของผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา / ของผู้ประเมินอิสระ และของผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 : ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง คุณสมบัติที่พึงประสงค์ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาพึงมี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติของแต่ละหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนคุณลักษณะบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะอาชีพหรือบริบทของผู้ใช้ และอาจปรากฏในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือที่มีลักษณะเพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เช่น การบริหารจัดการ การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การก้าวทันวิทยาการ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หรือผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรที่เน้นการวิจัย ควรมีคุณลักษณะเพิ่มเติมด้านความเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้นำทางความคิด โดยเฉพาะความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และการนำเสนอผลงาน

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีการสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอย่างน้อยสำหรับทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทุกรอบระยะเวลาตามแผนกำหนดการศึกษาของหลักสูตร
2. มีการนำผลจากข้อ 1 มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
3. มีการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และงบประมาณที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต
4. มีระบบและกลไกการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างสถาบัน หรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ
5. มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาที่จัดโดยสถาบัน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีการสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอย่างน้อยสำหรับทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทุกรอบระยะเวลาตามแผนกำหนดการศึกษาของหลักสูตร

1.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรต้องสำรวจหรือวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุก 5 ปี เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรหรือจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ได้บัณฑิตที่สนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตให้มากที่สุด โดยนำข้อมูลจากการสำรวจมาบูรณาการร่วมกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.2 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการทบทวน ปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงระดับท้องถิ่นระดับชาติ หรือระดับนานาชาติด้วย มีการกำหนดเป็นเป้าหมายการผลิตบัณฑิตระหว่างผู้สอนร่วมกัน และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตทุกคนรับรู้และร่วมกันพัฒนานักศึกษา

2. มีการนำผลจากข้อ 1 มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผล การศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

2.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรมีการวิเคราะห์ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำข้อมูลจากผลการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร โดยเฉพาะประเด็นการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการศึกษา และการประเมินผล

2.2 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรมีการวางระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนระดับหลักสูตร โดยอาจมีการเชื่อมโยงรายวิชาของคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำหนด เพื่อให้ผู้สอนแต่ละวิชาได้รับรู้และถือเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่จำเป็นของรายวิชานั้นๆ อาจมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะของการบูรณาการระหว่างรายวิชา และระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียน กับนอกห้องเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้มีทักษะการปฏิบัติงานในโลกแห่งการทำงานจริงได้

2.3 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรมีการวางระบบการกำกับติดตามการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ที่จะช่วยส่งเสริมเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา มีการประชุมวิพากษ์การจัดการเรียนการสอน สื่อการศึกษา และวิธีการประเมินผล เพื่อให้ผู้สอนได้ข้อมูลในการปรับปรุงตนเองจากเพื่อนร่วมงาน

2.4 มีการวางระบบการประเมินผลที่สะท้อนทักษะความสามารถด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน เน้นการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) โดยเฉพาะความสามารถในการเรียนรู้ขั้นสูง ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงาน (performance) ของผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการเรียนรู้ที่ใช้วิจัยเป็นฐาน

2.5 ควรจัดให้มีการประชุมหารือระหว่างคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรในการแลกเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอน และการแก้ปัญหาาร่วมกันสำหรับผู้เรียนที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นพิเศษ

3. มีการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และงบประมาณที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต

3.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรควรมีการวางแผนการจัดหางบประมาณ หรือทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของบัณฑิตอย่างเพียงพอ

3.2 หน่วยงานระดับคณะวิชา ภาควิชาสนับสนุน ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อาจมีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อให้นักศึกษาและอาจารย์มีการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในรูปของการสร้างชุมชนนักปฏิบัติ (community of practice) เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา

4. มีระบบและกลไกการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างสถาบัน หรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ

4.1 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โปรแกรมการประชุมวิชาการที่เกิดขึ้นในที่ต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้นักศึกษารับรู้

4.2 มีการจัดหางบประมาณให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการทั้งภายในสถาบันหรือนอกสถาบัน

4.3 หากเป็นไปได้ อาจมีการกำหนดเป็นเงื่อนไขให้นักศึกษาต้องมีโอกาสเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติทุกปี หรือระดับนานาชาติอย่างน้อย 1 ครั้งในระหว่างการศึกษา

4.4 ในระดับชั้นเรียน ผู้สอนมีการฝึกทักษะการนำเสนอผลงานทางวิชาการ สนับสนุนให้นักศึกษาส่งผลงานวิชาการให้ที่ประชุมวิชาการต่างๆ พิจารณา เรียนรู้เทคนิคการส่งผลงานวิชาการให้ได้รับการคัดเลือกไปเผยแพร่

5. มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาที่จัดโดยสถาบัน

5.1 มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักศึกษา และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งกิจกรรมภายใต้หลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

5.2 มีการกำหนดเงื่อนไขให้นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสถาบัน โดยมีการประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ซึ่งผลการประเมินควรเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลการเรียน หรือต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 : ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับ นักศึกษา

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต (O)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพบัณฑิตตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม ดังนั้น สถาบันจึงควรมีการวัดระดับความสำเร็จของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่สถาบันจัดให้กับนักศึกษา

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการกำหนดพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
2. มีการถ่ายทอดหรือเผยแพร่พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมตามข้อ 1 ไปยังผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึงทั้งสถาบัน
3. มีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดในข้อ 1 โดยระบุตัวบ่งชี้และเป้าหมายวัดความสำเร็จที่ชัดเจน
4. มีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาตามตัวบ่งชี้และเป้าหมายที่กำหนดในข้อ 3 โดยมีผลการประเมินบรรลุเป้าหมายอย่างน้อยร้อยละ 90 ของ ตัวบ่งชี้
5. มีนักศึกษาหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักศึกษาได้รับการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยหน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

หมายเหตุ :

1. การยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรม จริยธรรม หากดำเนินการในระดับมหาวิทยาลัย ต้องมีกรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างน้อยร้อยละ 50 และมีผู้เข้าร่วมการแข่งขันหรือเข้าร่วมการคัดเลือกที่มาจากหลากหลายสถาบัน (ตั้งแต่ 3 สถาบันขึ้นไป)
2. หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ หมายถึง หน่วยงานนอกสถาบันระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป (เช่น ระดับจังหวัด) หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรมหาชน หรือบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือองค์กรกลางระดับชาติทั้งภาครัฐและเอกชน (เช่น สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า สภาวิชาชีพ)

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

หลักการ

การดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามหลักสูตร กิจกรรมการพัฒนานักศึกษาแบ่งออกได้เป็นสองส่วน คือ (1) การจัดบริการแก่นักศึกษาและศิษย์เก่าซึ่งสถาบันจัดขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาและศิษย์เก่า และ (2) การจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ดำเนินการโดยองค์กรนักศึกษาซึ่งได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสถาบัน ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมทั้งทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
4. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
5. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF : HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. มาตรฐานกิจการนักศึกษา พ.ศ. 2541 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 3.1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร
- 3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 : ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษาและศิษย์เก่าอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกิจกรรมต่อไปนี้ (1) การบริการด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต (2) การบริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและศิษย์เก่า เช่น ศูนย์การเรียนรู้ แหล่งทุนการศึกษาต่อ การบริการจัดหางาน แหล่งข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวและนอกสถาบันที่จำเป็นแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า และ (3) การจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษาและศิษย์เก่าในรูปแบบต่างๆ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการจัดบริการให้คำปรึกษาทางวิชาการและแนะแนวการใช้ชีวิตแก่นักศึกษา
2. มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา
3. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักศึกษา
4. มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้ศิษย์เก่า
6. มีผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการในข้อ 1-3 ทุกข้อไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7. มีการนำผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริการที่

สนองความต้องการของนักศึกษา

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

หมายเหตุ :

ในกรณีคณะ หรือสถาบันที่ยังไม่มีศิษย์เก่าถือว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ 4 และข้อ 5 โดยอนุโลม

แผนปฏิบัติที่ดี

1. มีการจัดบริการให้คำปรึกษาทางวิชาการและแนะแนวการใช้ชีวิตแก่นักศึกษา

1.1 สถาบันจัดทำฐานข้อมูลนักศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลด้านสุขภาพทั้งทางกายและทางจิต ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลครอบครัว และบุคคลที่สถาบันสามารถติดต่อเมื่อนักศึกษามีปัญหา

1.2 หน่วยงานระดับภาควิชา มีระบบการตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่เหมาะสมคำนึงถึงสัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา ที่ทำให้อาจารย์สามารถดูแลนักศึกษาได้ทั่วถึง มีระบบการช่วยเหลือนักศึกษาในความดูแลใกล้ชิด เน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการประชุมระหว่างอาจารย์ทั้งที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เพื่อส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียนในกลุ่มผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตร เน้นการให้บริการความช่วยเหลือนักศึกษาในรูปแบบของการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา

1.3 หน่วยงานระดับคณะหรือระดับสถาบัน เช่น ฝ่ายกิจการนักศึกษา มีหน่วยให้บริการหรือให้คำปรึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาชีวิต โดยมีเจ้าหน้าที่คอยรับเรื่องร้องทุกข์ของนักศึกษาที่ขอใช้บริการตลอดเวลา อาจมีการจัดบริการสายด่วน (hotline) สำหรับให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาวิกฤติและต้องการความช่วยเหลือด่วน และมีระบบการดูแลนักศึกษาในกรณีที่อาจารย์ที่ปรึกษาส่งนักศึกษามารับบริการ

1.4 มีระบบการส่งต่อการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักศึกษา ไปยังโรงพยาบาลหรือหน่วยให้บริการเฉพาะทางในกรณีที่นักศึกษามีปัญหาที่รุนแรงเกินความสามารถของสถาบันที่จะดูแลได้

1.5 ผู้เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทุกระดับมีระบบการติดตามผลการช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำแก่นักศึกษา จนสามารถแก้ไขปัญหาของนักศึกษาได้สำเร็จ

1.6 มีการจัดประชุมพัฒนาอาจารย์หรือบุคลากรที่รับผิดชอบการดูแลนักศึกษาเป็นระยะๆ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน และสร้างเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือร่วมกัน

1.7 มีการจัดประชุมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับครอบครัวของนักศึกษาเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของนักศึกษา

1.8 มีช่องทางให้นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ

2. มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา

2.1 สถาบันจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นักศึกษาจำเป็นต้องรู้

2.2 มีช่องทางให้นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ

2.3 มีระบบการติดตามประเมินผลการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

3. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักศึกษา

3.1 มีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อเป็นแหล่งฐานแหล่งฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา และมีการติดตามประเมินคุณภาพของความเป็นแหล่งเรียนรู้ของแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดเตรียมแหล่งฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพที่เหมาะสมต่อไป

3.2 มีการจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์การทำงานร่วมกัน

3.3 มีช่องทางให้นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพ

3.4 มีระบบการติดตามประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาการและวิชาชีพ

4. มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า

4.1 สถาบันมีฐานข้อมูลศิษย์เก่า และมีการจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เว็บไซต์จดหมายข่าว ฯลฯ สำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับศิษย์เก่า เช่น ข้อมูลกิจกรรมการประชุมวิชาการ การสัมมนาความรู้ใหม่ๆ ข้อมูลแหล่งทุนการศึกษาต่อทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา

4.2 มีการส่งข่าวให้ศิษย์เก่ารับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์เป็นระยะๆ

4.3 เปิดโอกาสให้ศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยแบบร่วมมือในลักษณะของสหวิทยาการ การเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ กิจกรรมดังกล่าวนอกจากจะให้ศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่นักศึกษาปัจจุบัน และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาปัจจุบันกับศิษย์เก่าแล้วยังทำให้ศิษย์เก่าและอาจารย์ได้เรียนรู้วิทยาการใหม่ๆ ในฐานะผู้ให้และผู้รับ

4.4 มีช่องทางให้ศิษย์เก่าได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ

5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้ศิษย์เก่า

5.1 มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์สำหรับศิษย์เก่าเป็นระยะๆ โดยมีการส่งข่าวให้ศิษย์เก่ารับรู้

5.2 มีช่องทางให้ศิษย์เก่าได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์วิชาการและวิชาชีพ

6. มีผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการในข้อ 1 – 3 ทุกข้อไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5

6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสถาบันระดับภาควิชา ฝ่าย คณะ หรือสถาบัน มีระบบการติดตามประเมินผลการให้บริการทุกด้านแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินและระยะเวลาในการประเมิน

6.2 มีการประเมินคุณภาพของการให้บริการทุกด้าน และนำเสนอผลการประเมินแก่ผู้รับผิดชอบและผู้บริหารระดับคณะ สถาบัน

6.3 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาควรอยู่ในระดับ 3.51 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 5 จึงจะถือว่ามีบริการที่อยู่ในระดับดี หากผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการด้านใดที่ยังไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน (ต่ำกว่า 3.51 คะแนน) ให้ทำการวิเคราะห์สาเหตุ ปัญหาอุปสรรค เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงการให้บริการ ทั้งนี้ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาหรือศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือการปรับปรุงการให้บริการด้วย

7. มีการนำผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการให้บริการที่สนองความต้องการของนักศึกษา

7.1 นำผลการประเมินคุณภาพการให้บริการเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกระดับ และมีการจัดทำแผนพัฒนาปรับปรุงการให้บริการ โดยเฉพาะการบริการในด้านที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

7.2 มีการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า และประเมินคุณภาพของการให้บริการทุกด้านตามแผนที่กำหนด

7.3 มีการสำรวจข้อมูลจากนักศึกษา และศิษย์เก่าเพื่อศึกษาความพึงพอใจในบริการที่สถาบันจัดให้ทุกด้านอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้บริการในระยะต่อไป

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 : ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาต่างๆ อย่างเหมาะสมและครบถ้วน กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดำเนินการทั้งโดยสถาบันและโดยองค์กรนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ประการ ได้แก่ (1) คุณธรรมจริยธรรม (2) ความรู้ (3) ทักษะทางปัญญา (4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สภา / องค์กรวิชาชีพได้กำหนดเพิ่มเติม ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. สถาบันจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทุกด้าน
2. มีกิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักศึกษา
3. มีการส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษาอย่างน้อย 5 ประเภทสำหรับระดับปริญญาตรี และอย่างน้อย 2 ประเภทสำหรับระดับบัณฑิตศึกษา จากกิจกรรมต่อไปนี้
  - กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
  - กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ
  - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีสิ่งแวดล้อม
  - กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
  - กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม
4. มีการสนับสนุนให้นักศึกษาสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพภายในสถาบันและระหว่างสถาบัน และมีกิจกรรมร่วมกัน
5. มีการประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา
6. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ

แผนปฏิบัติที่ดี

1. สถาบันจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทุกด้าน

1.1 หน่วยงานระดับคณะหรือสถาบันมีการกำหนดแผนการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ที่ชัดเจน นอกเหนือจากการพัฒนานักศึกษาผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรายวิชาในหลักสูตร ทั้งนี้ กิจกรรมการพัฒนานักศึกษามีทั้งที่จัดโดยสถาบัน หรือจัดโดยองค์กรนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามที่สถาบันกำหนด และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในแต่ละระดับการศึกษา

1.2 มีการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาประกอบด้วย ตัวบ่งชี้หลักตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และตัวบ่งชี้เฉพาะ (ถ้ามี) ที่นอกเหนือจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาจากการทำกิจกรรม

2. มีกิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักศึกษาสถาบันมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาด้านการประกันคุณภาพ และกำหนดเงื่อนไขให้นักศึกษาระบุตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงาน วิธีการประเมินคุณภาพในโครงการหรือกิจกรรมที่นักศึกษาเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนจากสถาบัน

3. มีการส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษาอย่างน้อย 5 ประเภทสำหรับระดับปริญญาตรี และอย่างน้อย 2 ประเภทสำหรับระดับบัณฑิตศึกษา จากกิจกรรมต่อไปนี้

- กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
- กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ
- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวดล้อม
- กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
- กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

3.1 สำหรับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันควรส่งเสริมให้นักศึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาที่ดำเนินการโดยนักศึกษาอย่างน้อย 5 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวดล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

3.2 สำหรับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันต้องส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือเอกอย่างน้อย 2 ประเภทจากประเภทกิจกรรมต่อไปนี้ ได้แก่ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวดล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม โดยควรมีกิจกรรมวิชาการรวมอยู่ด้วย

3.3 การจัดกิจกรรมของนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษาทุกกิจกรรมต้องจัดทำข้อเสนอโครงการให้ผู้รับผิดชอบอนุมัติ (อาจารย์ที่ปรึกษา หรือฝ่ายกิจการนักศึกษาของสถาบัน) โดยมีคำอธิบายเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของกิจกรรม ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของกิจกรรมที่จัด ลักษณะของกิจกรรม กลุ่มเป้าหมาย และวิธีการประเมินความสำเร็จ และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมก่อนหน้าี่มาใช้ประกอบการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมใหม่

3.4 ผู้รับผิดชอบควรให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษาในการปรับปรุงพัฒนาการจัดทำข้อเสนอโครงการที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะในส่วนของการประกันคุณภาพการปฏิบัติงาน

4. มีการสนับสนุนให้นักศึกษาสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพภายในสถาบันและระหว่างสถาบันและมีกิจกรรมร่วมกัน

4.1 สถาบันให้นักศึกษาเสนอแผนการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพภายในสถาบัน และให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานในรูปแบบต่างๆ เช่น กิจกรรมการจัดการความรู้ (KM : knowledge management) การให้นักศึกษานำเสนอผลการดำเนินงาน (ผลการประเมิน) ในที่ประชุม เพื่อให้นักศึกษากลุ่มอื่นรับรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการวางแผนการทำงาน การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จ การประเมินความสำเร็จ

4.2 ในระดับสถาบัน อาจารย์ที่รับผิดชอบฝ่ายกิจการนักศึกษา ควรมีการประชุมกับสถาบันภายนอก เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษาระหว่างสถาบัน และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาระหว่างสถาบัน ทั้งนี้ สถาบันควรให้ทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมระหว่างสถาบันด้วย

4.3 ในแต่ละปี สถาบันอาจหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพ ให้นักศึกษาระหว่างสถาบันมีการจัดเวทีหรือการประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรม หรือนำเสนอผลการจัดกิจกรรมของแต่ละสถาบัน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้ระบบการประกันคุณภาพในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา

4.4 อาจมีการร่วมมือกันเพื่อสร้างช่องทางเผยแพร่กิจกรรมการพัฒนาศึกษาระหว่างสถาบัน มีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายสถาบัน เพื่อเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยผู้รับผิดชอบอาจเป็นการทำงานร่วมกันของอาจารย์และนักศึกษาระหว่างสถาบัน

5. มีการประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

5.1 สถาบัน (ฝ่ายกิจการนักศึกษา) มีระบบติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการพัฒนา นักศึกษาตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด

5.2 สถาบันกำหนดให้นักศึกษาจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรม และนำรายงานผลการจัดกิจกรรมมาสังเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมและผลที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาในแต่ละรอบปี

5.3 สถาบันมีการติดตามประเมินความรู้ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ระบบประกันคุณภาพในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา จากรายงานผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษา

5.4 สถาบันมีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของนักศึกษา เพื่อจัดทำแผนการจัดกิจกรรมนักศึกษาในปีต่อไป

6. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

6.1 สถาบันมีการนำผลการประเมินความสำเร็จของการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาและผลการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนไปใช้ในการวางแผนการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในด้านที่ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

6.2 สถาบันนำเสนอผลให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับรับรู้ และมีการระดมความคิดในการพัฒนานักศึกษาให้มีลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติผ่านกิจกรรมนักศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตาม ทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังนั้น จึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่นๆ ของสถาบัน และ 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
5. นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551 - 2554) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
6. แนวทางปฏิบัติจรรยาบรรณนักวิจัย พ.ศ. 2541 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ตัวบ่งชี้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 4.1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
- 4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
- 4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 : ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งการสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัย การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะแก่นักวิจัยและทีมนักวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นซึ่งรวมถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีระบบและกลไกบริหารงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนด้านการวิจัยของสถาบัน และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอน
3. มีการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์และให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณการวิจัยแก่อาจารย์ประจำและนักวิจัย
4. มีการจัดสรรงบประมาณของสถาบันเพื่อเป็นทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
5. มีการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ตามอัตลักษณ์ของสถาบันอย่างน้อยในประเด็นต่อไปนี้
  - ห้องปฏิบัติการวิจัยฯ หรือหน่วยวิจัยฯ หรือศูนย์เครื่องมือ หรือศูนย์ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการวิจัยฯ
  - ห้องสมุดหรือแหล่งค้นคว้าข้อมูลสนับสนุนการวิจัยฯ
  - สิ่งอำนวยความสะดวกหรือการรักษาความปลอดภัยในการวิจัยฯ เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบรักษาความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการวิจัย
  - กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมงานวิจัยฯ เช่น การจัดประชุมวิชาการ การจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์ การจัดให้มีศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor)
6. มีการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนในข้อ 4 และข้อ 5 อย่างครบถ้วนทุกประเด็น
7. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของสถาบัน

เกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่ม :

8. มีระบบและกลไกเพื่อสร้างงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือจากสภาพปัญหาของสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและสังคม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด (เฉพาะกลุ่ม ข และ ค 2)

เกณฑ์การประเมิน :

2. เกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข และ ค2

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการครบ 7 ข้อตามเกณฑ์ ทั่วไปและครบถ้วน ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มเติมเฉพาะกลุ่ม

แนวทางปฏิบัติที่ดี

**1. มีระบบและกลไกบริหารงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผน
ด้านการวิจัยของสถาบัน และดำเนินการตามระบบที่กำหนด**

1.1 สถาบันหรือคณะวิชาควรวางแนวทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดหน่วยงาน บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบ และมีงบประมาณสนับสนุนการบริหารงานวิจัยและงานสร้างสรรค์อย่าง เพียงพอ ในการบริหารควรมีการวางแผน ตรวจสอบติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอเพื่อบรรลุ ตามเป้าหมายของแผนการวิจัยของสถาบัน

1.2 การบริหารงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ให้บรรลุผลสำเร็จควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารงานวิจัย เช่น งบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานของกลุ่มวิจัย หรือศูนย์วิจัยเพื่อให้สามารถ ดำเนินการวิจัยหรือผลิตงานสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกเหนือจากการจัดสรรทุนวิจัย นอกจากนี้ อาจจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยของนักศึกษา หรืองบประมาณสนับสนุนนักวิจัยหลังปริญญาเอกให้ ปฏิบัติงานในกลุ่มหรือศูนย์วิจัย เป็นต้น

2. มีการบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอน

มีการบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น 1) การกำหนดให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในทีมวิจัยของอาจารย์ 2) การกำหนดให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีทำโครงการวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ของอาจารย์ 3) การกำหนดให้นักศึกษาทุกระดับเข้าฟังการบรรยายหรือสัมมนาเกี่ยวกับผลความก้าวหน้าในงานวิจัยของ อาจารย์ หรือของศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor) หรือเข้าร่วมการจัด แสดงงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ 4) การจัดให้มีการประชุมเสนอผลงานวิจัยหรือแสดงงานสร้างสรรค์ของ นักศึกษา หรือส่งเสริมนักศึกษาเข้าร่วมประชุมการเสนอผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ระดับชาติและ นานาชาติ 5) การส่งเสริมให้อาจารย์นำผลลัพธ์ที่เกิดจากการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการ เรียนการสอน เป็นต้น

**3. มีการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์และให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณ
การวิจัยแก่อาจารย์ประจำและนักวิจัย**

3.1 จัดระบบการรับเข้าและกำกับดูแลอาจารย์และนักวิจัย เช่น วิเคราะห์กำลังคนวางแผน และ รับเข้าบุคคล (ทั้งอาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา) ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศที่มี คุณสมบัติเหมาะสมกับจุดเน้นด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของสถาบัน ทำการกำหนดกฎเกณฑ์ แนวทาง

กำกับ และส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ และตีพิมพ์ผลงานในวารสารหรือจัดแสดงผลงาน ที่ได้รับการยอมรับระดับชาติและนานาชาติ โดยกำหนดเป็นภาระงานที่ชัดเจนที่ต้องปฏิบัติ

3.2 พัฒนาสมรรถนะนักวิจัยผ่านกระบวนการที่เหมาะสมกับประสบการณ์ของแต่ละกลุ่มบุคคล กรณีนักวิจัยรุ่นใหม่อาจเริ่มจากการฝึกอบรม การทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการแนะนำหรือการ ร่วมที่มิจัยกับนักวิจัยอาวุโส การเข้าร่วมประชุมวิชาการ การช่วยให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับ บัณฑิตศึกษา กรณีนักวิจัยทั่วไปการส่งเสริมให้มีโอกาสไปทำงานในห้องปฏิบัติการวิจัย หรือร่วมที่มิจัยกับ นักวิจัยชั้นนำนอกสถาบันทั้งในและต่างประเทศเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่มี คุณค่า

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์และนักวิจัยที่มีประสิทธิภาพที่สุดคือการ ส่งเสริมการทำงานวิจัยเป็นทีมที่ประกอบด้วยนักวิจัยอาวุโสนักวิจัยระดับกลาง นักวิจัยหรือนักศึกษาหลัง ปริญญาเอก และนักศึกษามัธยมศึกษา ผู้ช่วยวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทำงานวิจัยอย่างลุ่มลึกและต่อเนื่อง

3.3 ให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัยและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแก่อาจารย์และนักวิจัย ตลอดจนจัดระบบควบคุมให้นักวิจัยปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

3.4 สร้างแรงจูงใจให้นักวิจัย เช่น การยกย่อง การให้ผลตอบแทน หรือการให้รางวัลสำหรับ นักวิจัยที่มีผลงานดีเด่น การจัดบรรยากาศและการบริการต่างๆ ในสถาบันให้เหมาะสมและจูงใจแก่การ ค้นคว้าวิจัยและผลิตงานสร้างสรรค์ เป็นต้น

4. มีการจัดสรรงบประมาณของสถาบันเพื่อเป็นทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

ในกรณีของนักวิจัยรุ่นใหม่ การแสวงหาทุนวิจัยจากภายนอกอาจทำได้ยาก ดังนั้น สถาบัน จึงควรจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นทุนวิจัยหรือผลิตงานสร้างสรรค์เพื่อให้นักวิจัยเหล่านี้มีโอกาสสร้างผลงานที่ สามารถนำไปใช้ประกอบการเสนอโครงการขอทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกสถาบันในโอกาสต่อไป

สำหรับการเสนอขอทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกนั้น สถาบันอาจจัดให้มีระบบสนับสนุน เช่น การจัดให้มีข้อมูลรายละเอียด และเงื่อนไขของแหล่งทุนวิจัยต่างๆ ทั้งแหล่งทุนภายในประเทศและ ต่างประเทศที่อาจารย์และนักวิจัยสามารถเข้าสู่ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว นอกจากนั้นอาจจัดให้มีคณะ ผู้เชี่ยวชาญเป็นที่เล็งตรวจสอบข้อเสนอโครงการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยที่เสนอขอทุนไปยังแหล่งทุน ต่างๆ และช่วยเหลือปรับปรุงโครงการเหล่านั้นให้เหมาะสม เพื่อมีโอกาสได้รับทุนวิจัยมากยิ่งขึ้น

5. มีการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ตามอัตลักษณ์ของสถาบัน

สถาบันควรจัดหาทรัพยากรและหรือจัดหาแหล่งสนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอทั้ง งบประมาณสนับสนุนการวิจัย ห้องปฏิบัติการวิจัย แหล่งค้นคว้าทางวิชาการ และระบบสารสนเทศเพื่อการ วิจัยตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมการวิจัย ดังนี้

5.1 งบประมาณสนับสนุนการวิจัย ควรประกอบด้วย 1) งบประมาณสนับสนุนการบริหาร งานวิจัยของกลุ่มวิจัยหรือห้องปฏิบัติการวิจัย หรือศูนย์วิจัยเพื่อให้สามารถผลิตผลงานระดับสากลหรือผลงาน ตามความต้องการของประเทศ หรือของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องนอกเหนือจากเงินทุนวิจัย 2) งบประมาณ สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ 3) งบประมาณสนับสนุนการวิจัยและ งานสร้างสรรค์ของนักศึกษามัธยมศึกษา และของนักวิจัยหลังปริญญาเอก 4) งบประมาณสนับสนุน ศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor) เป็นต้น

5.2 ห้องปฏิบัติการวิจัยที่เหมาะสมกับงานวิจัยแต่ละประเภทที่เป็นจุดเน้นของสถาบันระบบ รักษาสุขภาพและความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน ศูนย์เครื่องมือระดับสูงที่จำเป็นที่หลาย หน่วยวิจัย หรือกลุ่มวิจัย หรือศูนย์วิจัย สามารถใช้ร่วมกันได้ หรือหากไม่มีศูนย์เครื่องมือระดับสูงดังกล่าวก็

ต้องจัดระบบผ่านเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศให้สามารถเข้าใช้ของหน่วยงานอื่นได้ เพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคต่อการวิจัยของนักวิจัย

5.3 แหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ซึ่งนอกจากหนังสือและวารสารทั้งในรูปแบบของเอกสาร (hard copy) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอแล้ว ยังหมายรวมถึงการสนับสนุนการจัดประชุมวิชาการ การสนับสนุนศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor) การสนับสนุนการไปร่วมทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับหน่วยงานอื่นที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของอาจารย์ โดยเฉพาะในช่วงเวลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางวิชาการ (sabbatical leave) ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

5.4 ระบบสารสนเทศเพื่อการวิจัยที่ครอบคลุมข้อมูลข่าวสารอย่างน้อย 5 ด้านต่อไปนี้ 1) ข้อมูลด้านแหล่งทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน 2) ข้อมูลด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของสถาบัน ทั้งปัจจุบันและผลงานที่ผ่านมา 3) ข้อมูลด้านแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ทั้งวารสารและการประชุมวิชาการ การจัดแสดงงานสร้างสรรค์ต่างๆ ตลอดจนข้อมูลการสนับสนุนของสถาบันในการเผยแพร่ผลงาน 4) ข้อมูลด้านระบบและกลไกของสถาบันในการส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการส่งเสริมด้านการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร และการซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญา 5) ข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติอื่นๆ ของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและงานสร้างสรรค์

6. มีการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนในข้อ 4 และข้อ 5 อย่างครบถ้วนทุกประเด็น

สถาบันจัดให้มีระบบประเมินผลสำเร็จของการสนับสนุนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ โดยการมีส่วนร่วมของอาจารย์และนักวิจัย เช่น “การประเมินผลสำเร็จของการให้ทุนวิจัย” ทั้งในประเด็นงานวิจัยเสร็จทันตามกำหนดเวลา คุณภาพของผลงานวิจัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ผู้รับทุนสามารถแสวงหาทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกได้ในโอกาสต่อมา หรือ “การประเมินแหล่งค้นคว้าสนับสนุนงานวิจัย” ในประเด็นความเหมาะสมและเพียงพอเทียบกับงานวิจัยของอาจารย์ และนักวิจัยในปัจจุบัน หรือ “การประเมินระบบสารสนเทศ” ในประเด็นความเหมาะสมกับความต้องการใช้ของอาจารย์และนักวิจัย เป็นต้น

7. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของสถาบัน

สถาบันนำผลการประเมินไปจัดทำแผนการปรับปรุง โดยกำหนดกิจกรรมที่ต้องทำเพื่อการปรับปรุงกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบในการปรับปรุง กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้หากจำเป็น กำหนดระยะเวลาที่การปรับปรุงต้องแล้วเสร็จ จากนั้นจึงดำเนินการปรับปรุงการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยตามที่กำหนด

8. มีระบบและกลไกเพื่อสร้างงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือจากสภาพปัญหาของสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและสังคม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด (เฉพาะกลุ่ม ข และ ค 2)

สถาบันหรือคณะวิชาวางแนวทางและขั้นตอน ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอกโดยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดหาข้อมูลสารสนเทศของกลุ่มเป้าหมาย การสนทนากับกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ (focus group) การติดต่อสร้างสัมพันธกับองค์กรภายนอก การใช้ข้อมูลป้อนกลับ (feed back) จากความร่วมมือที่มีอยู่เดิม

วัตถุประสงค์ของความร่วมมือดังกล่าวควรมีทั้งการร่วมทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์บน
พื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเพื่อตอบโจทย์ของหน่วยงานหรือชุมชนภายนอก รวมถึงการร่วมใช้ทรัพยากร
ทั้งสถานที่ บุคคล อุปกรณ์ หรือทรัพยากรอื่นๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 : ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริหารจัดการความรู้จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อเผยแพร่ไปยังคณาจารย์ นักศึกษา วงการวิชาการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนเป้าหมายที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับทุกสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นสถาบันต้องจัดระบบส่งเสริมสนับสนุนให้มีการรวบรวม เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทรัพย์สินทางปัญญาจากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมกับผู้ใช้แต่ละกลุ่ม โดยสิ่งที่เผยแพร่ต้องมีคุณภาพเชื่อถือได้และรวดเร็วทันเหตุการณ์

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีระบบและกลไกสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ และมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ
2. มีระบบและกลไกการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อให้เป็นองค์ความรู้ที่คนทั่วไปเข้าใจได้ และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
3. มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้จากข้อ 2 สู่มหาชนและผู้เกี่ยวข้อง
4. มีการนำผลงานงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการรับรองการใช้ประโยชน์จริงจากหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน
5. มีระบบและกลไกเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

เกณฑ์การประเมิน :

1. เกณฑ์ทั่วไป

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีระบบและกลไกสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ และมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ

วางแนวทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนการตีพิมพ์หรือการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในวารสารหรือในที่ประชุมวิชาการที่มี peer review ในประเด็นต่อไปนี้ เช่น 1) การจัดให้มีพี่เลี้ยงแก่นักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร 2) การสนับสนุนการตรวจสอบภาษาอังกฤษของบทความวิจัยของ

อาจารย์และนักวิจัย ที่จะนำเสนอในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ 3) การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเข้าร่วมประชุมเสนอผลงานวิจัยหรือเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ 4) การจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ 5) การจ่ายค่าตีพิมพ์กรณีวารสารเรียกเก็บเงิน เป็นต้น ทั้งนี้การสนับสนุนดังกล่าวอาจแตกต่างกันตามสถานภาพและจุดเน้นของแต่ละสถาบัน

2. มีระบบและกลไกการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อให้เป็นองค์ความรู้ที่คนทั่วไปเข้าใจได้ และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

วางแผนทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย โดยยังคงความเชื่อถือได้ในเชิงวิชาการและรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ เช่น กำหนดผู้รับผิดชอบติดตามผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของอาจารย์และนักวิจัย คัดสรรผลงานที่น่าจะเป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป จัดให้มีการสัมภาษณ์อาจารย์เจ้าของผลงาน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลให้เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้ จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อการเผยแพร่

3. มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้จากข้อ 2 สู่อุสาหณชนและผู้เกี่ยวข้อง

นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในข้อ 2 เผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านสื่อต่างๆ อย่างเป็นระบบในเชิงรุกโดยเริ่มจากการวางแผนประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามแผนตลอดจนการติดตามข้อมูลป้อนกลับ นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์อาจรวมถึงการสร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงกับศิษย์เก่า ชุมชนและองค์กรภายนอกทั้งรัฐและเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะสามารถสนับสนุนงานวิจัย หรือร่วมวิจัย หรือนำผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์

4. มีการนำผลงานงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการรับรองการใช้ประโยชน์จริงจากหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน

สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ เช่น 1) กำหนดขั้นตอนวิธีการ และผู้รับผิดชอบเพื่อเป็นสื่อกลางสานสัมพันธ์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างอาจารย์ และนักวิจัยกับองค์กรภายนอกที่มีศักยภาพในการนำผลการวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ 2) ผู้รับผิดชอบแสวงหางานวิจัยจากภาครัฐและเอกชนทั้งภาคอุตสาหกรรมและบริการที่ต้องการบริการวิจัยในเรื่องเฉพาะใดๆ จากสถาบัน (consultancy) และประสานงานต่อไปยังผู้วิจัย 3) ผู้รับผิดชอบริเริ่มประสานงาน หรือส่งเสริมการนำผลงานที่เกิดจากการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปสู่งานเชิงพาณิชย์ในลักษณะนิติบุคคล (start – up company) เป็นต้น

5. มีระบบและกลไกเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

สถาบันหรือคณะวิชาวางแผนทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนการเจรจาต่อรองทำข้อตกลง หรือสนับสนุนด้านระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่อาจารย์ นักวิจัย และสถาบัน ในการเจรจาเชิงธุรกิจ หรือการซื้อขายผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ตลอดจนสนับสนุนในการเจรจาเข้าไปร่วมเป็นพันธมิตรทางธุรกิจใดๆ ที่เกิดจากผลของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

นอกจากนั้น ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรักษาสิทธิประโยชน์ของ อาจารย์ นักวิจัยและของสถาบันในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการซื้อขาย หรือทำธุรกิจที่เป็นผลจากงานวิจัย โดยเป็นหลักเกณฑ์ที่โปร่งใส เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

6. มีระบบและกลไกส่งเสริมการจดสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร และมีที่ยื่นจดสิทธิบัตร และ อนุสิทธิบัตร (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ง)

วางแนวทางและขั้นตอนตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนความรู้ และอำนวยความสะดวกในการจดสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรแก่อาจารย์ และนักวิจัยในประเด็นต่าง ๆ เช่น 1) การให้ความรู้ และคำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งอาจดำเนินการโดยการฝึกอบรม หรือสัมมนา หรือจัดคลินิกให้ คำปรึกษา 2) ช่วยร่างคำขอและยื่นขอจดสิทธิบัตร หรืออนุสิทธิบัตรต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือสำนักงาน เทียบเท่าในต่างประเทศ 3) ประสานงานการอนุญาตให้ใช้สิทธิในสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร เพื่อใช้ประโยชน์เชิง พาณิชย์ เป็นต้น

**ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 : เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำ
และนักวิจัยประจำ**

ชนิดของตัวบ่งชี้ : บัจจยนำเข้า (I)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : บัจจยสำคัญที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการผลิตงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในสถาบันอุดมศึกษา คือ เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องจัดสรรเงินจากภายในสถาบันและที่ได้รับจากภายนอกสถาบันเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและจุดเน้นของสถาบัน

นอกจากนั้นเงินทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่สถาบันได้รับจากแหล่งทุนภายนอกยังเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ที่แสดงถึงศักยภาพด้านการวิจัยของสถาบัน โดยเฉพาะสถาบันที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นการวิจัย

เกณฑ์การประเมิน : โดยการแปลงจำนวนเงินต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5

1. เกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข และ ค2 จำแนกเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา

1.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบัน ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = 60,000 บาท ขึ้นไปต่อคน

1.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบัน ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = 50,000 บาท ขึ้นไปต่อคน

1.3 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบัน ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = 25,000 บาท ขึ้นไปต่อคน

วิธีคำนวณตามเกณฑ์ :

1. หาค่าจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์

$$\text{ประจำและนักวิจัยประจำ (R)} \quad \text{ด้วยสูตร } R = \frac{M}{N}$$

เมื่อ **M** คือ จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบัน

N คือ จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำทั้งหมดของวิทยาลัย

2. แปลงค่า R ที่คำนวณได้จากข้อ 1 เป็นคะแนน P (เทียบกับคะแนนเต็ม 5) ด้วยสูตร

$$P = \frac{R}{25,000} \times 5 \quad (\text{หาก } R \geq 25,000 \text{ จะได้ } P = 5 \text{ เสมอ})$$

สรุปคะแนนที่ได้ในระดับคณะวิชาและระดับสถาบัน

1. คะแนนที่ได้ในระดับคณะวิชา = ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ของทุกกลุ่มสาขาวิชาในคณะวิชา
2. คะแนนที่ได้ในระดับสถาบัน = ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ของทุกคณะวิชาในสถาบัน

หมายเหตุ :

1. จำนวนอาจารย์และนักวิจัยประจำให้นับตามปีการศึกษา และนับเฉพาะที่ปฏิบัติงานจริงไม่นับรวมผู้ลาศึกษาต่อ
2. ให้นับจำนวนเงินที่มีการลงนามในสัญญารับทุนในปีการศึกษา หรือปีงบประมาณ หรือปีปฏิทินนั้นๆ ไม่ใช่จำนวนเงินที่เบิกจ่ายจริง
3. กรณีที่มีหลักฐานการแบ่งสัดส่วนเงินสนับสนุนงานวิจัย ซึ่งอาจเป็นหลักฐานจากแหล่งทุน หรือหลักฐานจากการตกลงร่วมกันของสถาบันที่ร่วมโครงการ ให้แบ่งสัดส่วนเงินตามหลักฐานที่ปรากฏกรณีที่ไม่ มีหลักฐาน ให้แบ่งเงินตามสัดส่วนผู้ร่วมวิจัยของแต่ละสถาบัน
4. การนับจำนวนเงินสนับสนุนโครงการวิจัย สามารถนับเงินโครงการวิจัยสถาบันที่ได้ลงนามในสัญญารับทุนโดยอาจารย์หรือนักวิจัย แต่ไม่สามารถนับเงินโครงการวิจัยสถาบันที่บุคลากรสายสนับสนุนที่ไม่ใช่นักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการ

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

หลักการ

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของสถาบันเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคมการให้บริการทางวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 5.1 ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม
- 5.2 กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 : ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการบริการทางวิชาการอย่างเป็นระบบ และมีการจัดโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบดังกล่าว การให้บริการทางวิชาการต้องมีความเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย และสามารถบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน
3. มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย
4. มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย
5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

หมายเหตุ :

เกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 4 ต้องมีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการตามเกณฑ์ข้อ 2 และ ข้อ 3

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
มีการวางแผนทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ของการให้บริการวิชาการด้านต่างๆ ที่สัมพันธ์กับพันธกิจของสถาบันมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนและจูงใจให้อาจารย์ บุคลากรทุกระดับมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญเวลาและจิตแห่งการบริการ (service mind) ในการให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงจัดหางบประมาณสนับสนุนและจัดทำระเบียบของการให้บริการ กำหนดภาระงานของอาจารย์และบุคลากรให้ชัดเจน โดยมีระบบการเทียบเคียงและทดแทนระหว่างภาระงานด้านต่างๆ ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสนใจการให้บริการแก่ชุมชนสังคมตามความถนัดและจุดเน้นของสถาบัน

ในการให้บริการทางวิชาการนี้ควรมีการวางแผน ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

2. มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน

มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานประจำด้านอื่นๆ ของอาจารย์และบุคลากร เช่น การกำหนดให้นักศึกษานำความรู้ไปจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

3. มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย

มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับการวิจัยอย่างเป็นระบบ เช่น 1) มีการนำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์จริงที่ตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนในทุกระดับ และ 2) นำความรู้ประสบการณ์จากการให้บริการกลับมาพัฒนาต่อยอดไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการวิจัย เป็นต้น

4. มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

จัดให้มีระบบติดตามประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย โดยให้มีส่วนร่วมของผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ และนักศึกษาซึ่งเป็นทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ทั้งในระดับแผนการดำเนินงาน เป้าหมายของสถาบันความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร คุณภาพของบุคลากร คุณภาพของการให้บริการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สถาบันกำหนดไว้

5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

สถาบันนำผลการประเมินไปพัฒนาแผนพัฒนากระบวนการ และผลสัมฤทธิ์ที่ได้อย่างสม่ำเสมอและเป็นรูปธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 : กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ความสามารถในการให้บริการทางวิชาการในลักษณะห่วงโซ่คุณภาพที่สนองความต้องการและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาชีพ สังคมได้อย่างมีคุณภาพตามศักยภาพและความพร้อมตามจุดเน้นของสถาบันพิจารณาได้จาก (1) ประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการ (2) การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และ (3) ความรู้ที่เกิดจากการให้บริการทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการสำรวจความต้องการของชุมชน หรือภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพเพื่อประกอบการกำหนดทิศทางและการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้นของสถาบัน
2. มีความร่วมมือด้านบริการทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือภาคเอกชน หรือภาครัฐ หรือหน่วยงานวิชาชีพ
3. มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการต่อสังคม
4. มีการนำผลการประเมินในข้อ 3 ไปพัฒนาระบบและกลไก หรือกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการ
5. มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในสถาบันและเผยแพร่สู่สาธารณชน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีการสำรวจความต้องการของชุมชน หรือภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อประกอบการกำหนดทิศทางและการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้นของสถาบัน

มีการสำรวจความต้องการของชุมชน หรือภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ทิศทางและการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้นและความเชี่ยวชาญของสถาบัน

2. มีความร่วมมือด้านบริการทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือภาคเอกชน หรือภาครัฐ หรือหน่วยงานวิชาชีพ

สถาบันมีการเชิญหรือเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่จะให้บริการมาร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) ในลักษณะของการสร้าง

เครือข่าย (Networking) ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่างๆ เช่น ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการนำผลการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไปใช้พัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการหรือส่วนการผลิตมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คำปรึกษาแนะนำและจัดให้มีช่องทางในการสื่อสารทำความเข้าใจร่วมกันของภาคอุตสาหกรรม หรือริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใหม่ๆ ในชุมชน

3. มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการต่อสังคม

มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการต่อสังคมว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการทั้งทางตรงและทางอ้อม มีการประเมินผลที่เกิดกับนักศึกษา อาจารย์และบุคลากร ผู้ให้บริการ ทั้งในด้านการนำความรู้ ความเชี่ยวชาญไปใช้ประโยชน์ การสื่อสาร การชี้แจงแนะนำให้ผู้รับบริการและประชาชน

4. มีการนำผลการประเมินในข้อ 3 ไปพัฒนาระบบและกลไก หรือกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการ

มีการนำผลการประเมินการให้บริการทางวิชาการไปพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของการให้บริการระบบและกลไกการให้บริการ ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการให้บริการ ขอบเขตการให้บริการค่าใช้จ่ายระยะเวลาในการให้บริการ สัญญาการบริการ ซึ่งรวมทั้งการควบคุมและการกำกับคุณภาพของการให้บริการ โดยจัดให้มีระบบการให้ข้อมูลที่ชัดเจน มีความเป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

5. มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในสถาบันและเผยแพร่สู่สาธารณชน

สถาบันมีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในสถาบัน ซึ่งรวมทั้งผู้เรียนด้วย จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดและเผยแพร่ประสบการณ์ในการให้บริการผ่านทางสื่อการเรียนรู้อื่นๆ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการบริการวิชาการเผยแพร่สู่สาธารณะ

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

หลักการ

การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีระบบและกลไกการดำเนินงานด้านนี้ให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยอาจมีจุดเน้นเฉพาะที่แตกต่างกันตามปรัชญา และธรรมชาติของแต่ละสถาบัน และมีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่นๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิตรวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสานพัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม สร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2551 - 2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 6.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 : ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาต้องมีนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และการบริหารจัดการ งานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นตาม จุดเน้นของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการบูรณาการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการ เรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรม นักศึกษา
3. มีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน
4. มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการ จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการ จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
6. มีการกำหนดหรือสร้างมาตรฐานคุณภาพด้านศิลปะและวัฒนธรรมและมีผลงานเป็นที่ยอมรับใน ระดับชาติ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
สถาบันอุดมศึกษา มีการกำหนดระบบและกลไกทางด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีระบบส่งเสริมให้บุคลากรนำกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมสู่การปฏิบัติ และมีผลลัพธ์ชัดเจน ตามแนวทางที่กำหนดไว้ เช่น มีการกำหนดนโยบายด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่กำหนด ผู้รับผิดชอบ มีการจัดทำแผนงบประมาณโครงการ มีการกำหนดตัวชี้วัดด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีการนำ งานศิลปะและวัฒนธรรมสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยทุกคนมีส่วนร่วม มีการติดตามผลการดำเนินงานอย่าง เป็นระบบและมีการนำสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. มีการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษา

สถาบันสนับสนุนให้มีการนำการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไปบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษา คือมีการจัดการเรียนการสอนที่นำการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไปผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอน หรือบูรณาการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งที่จัดโดยสถาบันและที่จัดโดยองค์กรนักศึกษา

3. มีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน

3.1 สถาบันมีสถานที่เพื่อการเผยแพร่และบริการด้านศิลปะและวัฒนธรรม เช่น มีหอศิลป์ หอประวัติ พิพิธภัณฑ์ หรือเวทีการแสดง มีการบริหารจัดการโดยมีผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการจัดสรรงบประมาณด้านศิลปะและวัฒนธรรม

3.2 สถาบันจัดทำวารสารศิลปะและวัฒนธรรมในระดับต่างๆ เช่น วารสารระดับหน่วยงาน ระดับชาติ โดยมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

3.3 สถาบันมีการบริการวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น มีการสร้างเครือข่าย มีการกำหนดตัวบ่งชี้ และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบอย่างชัดเจน

4. มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

มีการติดตามผลการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา มีการกำหนดตัวบ่งชี้ และติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

5.1 มีการนำผลการประเมินไปพัฒนากระบวนการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักการของ PDCA

5.2 มีแผนปรับปรุงและพัฒนาการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมนำสู่การปฏิบัติ และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5.3 มีผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

6. มีการกำหนดหรือสร้างมาตรฐานคุณภาพด้านศิลปะและวัฒนธรรมและมีผลงานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ

6.1 สถาบันมีการกำหนด/การสร้างมาตรฐานด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีการใช้ผู้เชี่ยวชาญ และมีการเผยแพร่สู่สาธารณะ

6.2 สถาบันได้รับการยอมรับจากสังคม เช่น มีศิลปินแห่งชาติ มีบุคลากรได้รับเชิญเป็นวิทยากร หรือเป็นที่ปรึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิในระดับองค์กรระดับชุมชน ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

6.3 สถาบันมีจำนวนผลงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ ด้านศิลปะและวัฒนธรรมโดยมีการเผยแพร่ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับนานาชาติ หรือมีผลงานได้รับรางวัล ได้รับการอ้างอิง เป็นที่ยอมรับ

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องบริหารจัดการด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
5. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
6. เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อสถาบันที่เป็นเลิศ 2009 - 2010
7. เกณฑ์การบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)
8. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง คู่มือและแนวปฏิบัติในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2551
9. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544

ตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 7.1 ภาวะผู้นำของสภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบัน
- 7.2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้
- 7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ
- 7.4 ระบบบริหารความเสี่ยง

ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 : ภาวะผู้นำของสภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบัน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเจริญก้าวหน้าของสถาบันอุดมศึกษา คือ สภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบันนั้นๆ หากสภาสถาบันและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เป็นผู้นำที่ดี มีธรรมาภิบาลรับผิดชอบต่อสังคม รักความก้าวหน้า ดูแลบุคลากรอย่างดี เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา และกำกับดูแล ติดตามผลการดำเนินงานของสถาบันไปในทิศทางที่ถูกต้อง จะทำให้สถาบันเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. สภาสถาบันปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนและมีการประเมินตนเองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดล่วงหน้า
2. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ กำหนดทิศทางการดำเนินงาน และสามารถถ่ายทอดไปยังบุคลากรทุกระดับ มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ มีการนำข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการปฏิบัติงานและพัฒนาสถาบัน
3. ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามที่มอบหมาย รวมทั้งสามารถสื่อสารแผนและผลการดำเนินงานของสถาบันไปยังบุคลากรในสถาบัน
4. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถาบันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้อำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรตามความเหมาะสม
5. ผู้บริหารถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงาน เพื่อให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันเต็มตามศักยภาพ
6. ผู้บริหารบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถาบันและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
7. สภาสถาบันประเมินผลการบริหารงานของสถาบันและผู้บริหารนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

หมายเหตุ :

หากจะประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานข้อที่ 6 นั้น ต้องแสดงข้อมูลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลครบถ้วนทั้ง 10 ประการ ตามนิยามศัพท์ที่ระบุไว้ ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ของ สมศ.

แนวปฏิบัติที่ดี

1. สภาสถาบันปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนและมีการประเมินตนเองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดล่วงหน้า

1.1 กรรมการสภาสถาบันทุกคนควรได้รับการชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน โดยเฉพาะพระราชบัญญัติสถาบัน ข้อบังคับต่างๆ อาทิ ข้อบังคับที่ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลและผู้บริหาร รวมทั้งทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศรอบทิศทางการพัฒนาสถาบัน และอัตลักษณ์ของสถาบัน เพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อสถาบันก่อนจะปฏิบัติหน้าที่

1.2 กรรมการสภาสถาบันกำกับดูแลสถาบันไปสู่ทิศทางที่กำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถาบันและสภาสถาบัน และมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

1.3 มีการเปิดเผยประวัติกรรมการสภาสถาบัน รายงานการประเมินตนเอง และรายงานต่อสาธารณชน

2. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ กำหนดทิศทางการดำเนินงาน และสามารถถ่ายทอดไปยังบุคลากรทุกระดับ มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ มีการนำข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการปฏิบัติงานและพัฒนาสถาบัน

2.1 ผู้บริหารและสภาสถาบัน มีส่วนร่วมกันในการกำหนดนโยบายและจัดทำวิสัยทัศน์พันธกิจ แผนกลยุทธ์ และนำสู่การปฏิบัติที่เป็นระบบชัดเจน โดยมีการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPI) ของงานที่ปฏิบัติ ที่ควรมีการพิจารณาจาก 1) มิติการพัฒนางาน เช่น การส่งเสริมให้อาจารย์ บุคลากรมีโอกาสศึกษา เรียนรู้ พัฒนาดนเองอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ 2) มิติการพัฒนา หรือการปรับปรุง กระบวนหลักของสถาบัน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้นักศึกษา ทิศทางการส่งเสริมการวิจัย การบริการวิชาการและสังคม การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม 3) มิติผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียเช่น ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ หรือวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของสถาบันอย่างเหมาะสมโดยพิจารณาจากความคุ้มค่าของการจัดเก็บข้อมูล และการรายงานข้อมูล กับประโยชน์ที่จะได้รับ

2.2 ผู้บริหารสร้างระบบและกลไกการถ่ายทอดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนกลยุทธ์ให้หน่วยงานและบุคลากรทุกระดับทราบและมีความเข้าใจร่วมกัน

2.3 ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลของสถาบันให้ทันสมัย นำมาใช้ในการติดตามผลการบริหารสารสนเทศ การรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPI) ที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และนำข้อมูลที่ได้มาใช้เพื่อการตัดสินใจปรับแผนกลยุทธ์ได้อย่างทันการ

3. ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามที่มอบหมาย รวมทั้งสามารถสื่อสารแผนและผลการดำเนินงานของสถาบันไปยังบุคลากรในสถาบัน

3.1 ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานนโยบายและแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในการประชุมผู้บริหารอย่างน้อย ปีละ 1 - 2 ครั้ง เพื่อทบทวนเป้าหมาย หรือปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งสร้างกลไกภายในเพื่อสื่อสารแผนการดำเนินงานไปยังบุคลากรกลุ่มเป้าหมายทุกระดับที่เกี่ยวข้อง

3.2 ผู้บริหารมีการประเมินผลการดำเนินงานที่สำคัญตามภารกิจของสถาบันอย่างครบถ้วน รวมทั้งการติดตามผลสัมฤทธิ์ อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง เพื่อทบทวนเป้าหมาย หรือปรับแผนการดำเนินงานในรอบปีถัดไป พร้อมแจ้งผลการดำเนินงานไปยังบุคลากรทุกระดับผ่านการสื่อสารภายใน โดยใช้สื่อต่างๆ ที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

4. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถาบันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้อำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรตามความเหมาะสม

4.1 ผู้บริหารควรมีระบบการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อันจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

4.2 ผู้บริหารดำเนินการปรับลดขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการโดยการมอบอำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติระดับถัดไป เพื่อเพิ่มความคล่องตัว พร้อมกับมีการกำกับ และตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการทำงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ คุ่มค่า และมีความเสี่ยงอยู่ระดับที่ยอมรับได้

4.3 ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจต่อบุคลากร เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดโครงการรางวัลคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการโครงการพัฒนาองค์กรให้คล่องตัว (lean organization) เป็นต้น

5. ผู้บริหารถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงานเพื่อให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันเต็มตามศักยภาพ

5.1 ผู้บริหารมีการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ร่วมงาน โดยเน้นการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การสอนงานที่หน้างาน (on – the – job training) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น

5.2 ผู้บริหารในระดับต่างๆ ควรนำหลักการจัดการความรู้มาใช้ในการแลกเปลี่ยนความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติงาน อาทิ การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติ (community of practices) เป็นต้น

6. ผู้บริหารบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถาบันและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

6.1 ผู้บริหารควรยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือในการบริหารการดำเนินงานของสถาบันให้ไปสู่ทิศทางที่กำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถาบัน และสภาสถาบัน โดยให้สอดคล้องทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

6.2 ผู้บริหารมีการดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในประเด็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องคุณภาพทางวิชาการและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

6.3 ผู้บริหารมีการเปิดเผยประวัติ มีรายงานประเมินตนเอง จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานการเงินของสถาบันเสนอต่อสภาสถาบันเป็นประจำทุกปี

6.4 ผู้บริหารมีการติดตามผลการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายในของสถาบันการศึกษา และรายงานการเงินของสถาบันเสนอต่อสภาสถาบันเป็นประจำทุกปี

7. สภาสถาบันประเมินผลการบริหารงานของสถาบันและผู้บริหารนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม

7.1 สภาสถาบันประเมินผลการบริหารงานของสถาบันและผู้บริหารตามที่ระบุไว้ในกฎหมายหรือพระราชบัญญัติของสถาบัน และข้อบังคับมหาวิทยาลัยที่ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลผู้บริหารและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน หรือตามข้อตกลงที่ทำร่วมกันระหว่างสภาสถาบันและบริหาร

7.2 สภาสถาบันควรยึดหลักการประเมินผลการบริหารงานแบบกัลยาณมิตรกล่าว คือ ใช้หลักการที่มุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา หรือปรับปรุงสถาบัน ให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

7.3 ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินจากสถาบันไปใช้ปรับปรุงการบริหารงาน อาทิจัดทำแผนการบริหารงาน และรายงานผลการดำเนินงานต่อสภาสถาบันในโอกาสที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 : การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มาตรฐานการอุดมศึกษาข้อที่ 3 กำหนดให้สถาบันมีการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่สถาบันแห่งการเรียนรู้ โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในสถาบันซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในสถาบันสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษามีความสามารถในแข่งขันสูงสุด กระบวนการในการบริหารจัดการความรู้ในสถาบัน ประกอบด้วย การระบุมุมมอง การคัดเลือก การรวบรวม การจัดเก็บความรู้ การเข้าถึงข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในสถาบัน การกำหนดแนววิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันให้ดียิ่งขึ้น

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการกำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบันอย่างน้อยครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย
2. กำหนดบุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัยอย่างชัดเจนตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1
3. มีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 และเผยแพร่ไปสู่บุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด
4. มีการรวบรวมความรู้ตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบโดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge)
5. มีการนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ในปีการศึกษาปัจจุบันหรือปีการศึกษาที่ผ่านมาที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีการกำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบันอย่างน้อยครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย

1.1 สถาบันควรศึกษาเป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ หรือวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของสถาบัน ว่ามีประเด็นใดที่มุ่งเน้นเป็นสำคัญ หรือมุ่งสู่ผลลัพธ์ใดที่ต้องการ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการในการจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบัน โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย

1.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในการกำหนดประเด็นความรู้ อาจประกอบด้วย รองอธิการบดีผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้างาน ที่กำกับดูแลด้านยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต ด้านวิจัย รวมทั้งด้านอื่นๆ ที่เป็นไปตามอัตลักษณ์ของสถาบัน

1.3 สถาบันควรมีเป้าหมายในการจัดการความรู้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะความสามารถของบุคลากรภายในเป็นหลัก โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย รวมทั้งประเด็นการจัดการความรู้ที่สถาบันมุ่งเน้นตามอัตลักษณ์ เช่น เทคนิคการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนรู้ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) เทคนิคการเพิ่มผลงานวิจัยภายในสถาบัน เป็นต้น

2. กำหนดบุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัยอย่างชัดเจนตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1

2.1 กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย อย่างน้อยควรเป็นบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตและการวิจัย เช่น คณาจารย์หรือนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรู้ดังกล่าว รวมทั้งด้านอื่นๆ ที่สถาบันมุ่งเน้น

2.2 สถาบันควรกำหนดนโยบายให้มีการสำรวจผลการปฏิบัติงานที่เป็นจุดเด่นของอาจารย์หรือนักศึกษาในแต่ละคณะ หรือสาขาวิชา โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยที่สะท้อนอัตลักษณ์ของสาขาวิชานั้นๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นสำหรับใช้ในกระบวนการจัดการความรู้ให้ต้องค้ำความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

3. มีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 และเผยแพร่ไปสู่บุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด

3.1 สถาบันควรเชิญบุคลากรภายใน หรือภายนอกที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวิชาการและผลงานทางด้านวิจัย รวมทั้งผลงานด้านอื่นๆ ที่สถาบันมุ่งเน้น มาถ่ายทอดความรู้ เคล็ดลับ หรือนวัตกรรม อย่างสม่ำเสมอผ่านเวทีต่างๆ เช่น การจัดประชุมสัมมนา เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเจ้าของความรู้ เคล็ดลับ หรือนวัตกรรมดังกล่าว

3.2 สถาบันควรส่งเสริมให้มีบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในสถาบัน เช่นการส่งเสริมให้มีชุมชนนักปฏิบัติและเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ ทั้งระหว่างหน่วยงานภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ทั้งด้านงบประมาณ เวลา สถานที่

4. มีการรวบรวมความรู้ตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบโดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge)

4.1 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบเป็นหมวดหมู่เพื่อให้บุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติที่ดีได้ง่าย

4.2 ควรมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และเผยแพร่ความรู้ในองค์กร ให้เกิดความประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

4.3 ควรมีการจัดพิมพ์วารสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกย่องให้เกียรติแก่ผู้เป็นเจ้าของความรู้ เคล็ดลับ หรือนวัตกรรมดังกล่าว

5. มีการนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ในปีการศึกษาปัจจุบันหรือปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่เป็นหลายลักษณะอักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง

5.1 ผู้รับผิดชอบควรวิเคราะห์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีจากแหล่งต่างๆ เช่น นวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถาบันและสังคม นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

5.2 ผู้รับผิดชอบควรขยายผลการปรับใช้ไปยังหน่วยงานต่างๆ และติดตามวัดผลตามประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย

5.3 มีกลไกการนำผลการประเมินคุณภาพจากภายในและภายนอกด้านการจัดการความรู้ มาปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกการจัดการความรู้ของสถาบัน

5.4 ผู้รับผิดชอบควรสรุปผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ของสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 : ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันควรมีการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจที่สอดคล้องกับนโยบายและการวางแผนระดับสถาบัน เพื่อให้เป็นระบบที่สมบูรณ์สามารถเชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เป็นระบบที่ใช้งานได้ทั้งเพื่อการบริหาร การวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับ เพื่อการปฏิบัติงานตามภารกิจทุกด้านของบุคลากร เพื่อการติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงาน ตลอดจนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาสถาบัน ทั้งนี้ ระบบดังกล่าวต้องมีความสะดวกในการใช้งานโดยประเมินจากความพึงพอใจของผู้ใช้

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีแผนระบบสารสนเทศ (Information System Plan)
2. มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจตามพันธกิจของสถาบัน โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ และการเงิน และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
3. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ
4. มีการนำผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศมาปรับปรุงระบบสารสนเทศ
5. มีการส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายของหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนด

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติที่ดี

1. **มีแผนระบบสารสนเทศ (information system plan)**
  - 1.1 สถาบันควรตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนระบบสารสนเทศที่ประกอบไปด้วยผู้บริหารด้านระบบสารสนเทศของสถาบันและกลุ่มผู้บริหารที่เป็นผู้ใช้ระบบสารสนเทศ
  - 1.2 แผนระบบสารสนเทศควรสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบัน
  - 1.3 ระบบสารสนเทศที่นำเสนอในแผนระบบสารสนเทศควรประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้
    - วัตถุประสงค์ ความสามารถในการทำงานของระบบแต่ละระบบ
    - ความสอดคล้องของแต่ละระบบที่มีต่อแต่ละกลยุทธ์ของสถาบัน
    - ความสัมพันธ์ระหว่างระบบสารสนเทศที่นำเสนอใหม่กับระบบสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน
    - ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการใช้ในแต่ละระบบ ทั้ง hardware software (system software และ application software) database peopleware และ facilities อื่นๆ

- งบประมาณที่ต้องการใช้ในแต่ละระบบ
- การประเมินความคุ้มค่าของระบบสารสนเทศ
- การจัดลำดับความสำคัญของระบบสารสนเทศ

2. มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจตามพันธกิจของสถาบัน โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ และการเงิน และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจเป็นระบบสารสนเทศที่นำข้อมูลจากระบบสารสนเทศในการดำเนินงานตามปกติ เช่น ระบบบัญชี ระบบลงทะเบียนนักศึกษา ระบบทะเบียนประวัติ เป็นต้น มาสร้างเป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารใช้ในการบริหารและการตัดสินใจในเรื่องที่เป็นพันธกิจของสถาบันได้อย่างครบถ้วน ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การเงิน การบริหารจัดการด้านอื่นๆ รวมทั้งเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาด้วย

3. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ

3.1 ผู้รับผิดชอบควรจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาในการเก็บแบบประเมินให้สอดคล้องกับลักษณะการเข้าใช้ระบบ เช่น มีการประเมินความพึงพอใจทุกครั้งที่มีการใช้ระบบหรือทุกเดือน ทุกภาคการศึกษา ทุกปีการศึกษา เป็นต้น

3.2 ผู้รับผิดชอบด้านระบบสารสนเทศของสถาบันควรดำเนินการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4. มีการนำผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศมาปรับปรุงระบบสารสนเทศ

4.1 กำหนดผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ

4.2 นำผลการประเมินความพึงพอใจมาใช้ในการจัดทำแผนปรับปรุงระบบสารสนเทศ

4.3 แผนปรับปรุงระบบสารสนเทศควรผ่านการพิจารณาจากผู้บริหารแล้ว

4.4 ดำเนินการตามแผนปรับปรุงระบบสารสนเทศตามระยะเวลาที่กำหนด

5. มีการส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายของหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนด

มีการส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ได้แก่ ระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (CHE QA online) ระบบฐานข้อมูลรายบุคคลด้านนักศึกษา บุคลากร และหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 : ระบบบริหารความเสี่ยง

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบบริหารความเสี่ยง โดยการบริหารและควบคุม ปัจจัย กิจกรรม และกระบวนการดำเนินงานที่อาจเป็นมูลเหตุของความเสียหาย (ทั้งในรูปของตัวเงิน หรือ ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียง และการฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือความคุ้มค่า) เพื่อให้ระดับความเสี่ยง และขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ใน ระดับที่ยอมรับและควบคุมได้ โดยคำนึงถึงการเรียนรู้วิธีการป้องกันจากการคาดการณ์ปัญหาล่วงหน้าและ โอกาสในการเกิด เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหา รวมทั้งการมีแผนสำรองต่อภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้มั่นใจว่าระบบงานต่างๆ มีความพร้อมใช้งาน มีการปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องและทันต่อการ เปลี่ยนแปลงเพื่อการบรรลุเป้าหมายของสถาบันตามยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เป็นสำคัญ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานบริหารความเสี่ยง โดยมีผู้บริหารระดับสูงและ ตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจหลักของสถาบันร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน
2. มีการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างน้อย 3 ด้าน ตามบริบท ของสถาบัน จากตัวอย่างต่อไปนี้
  - ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคาร สถานที่)
  - ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของสถาบัน
  - ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
  - ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตร การ บริหารงานวิจัย ระบบงาน ระบบประกันคุณภาพ
  - ความเสี่ยงด้านบุคลากรและความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล โดยเฉพาะจรรยาบรรณของ อาจารย์และบุคลากร
  - ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก
  - อื่นๆ ตามบริบทของสถาบัน
3. มีการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ ในข้อ 2
4. มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีระดับความเสี่ยงสูง และดำเนินการตามแผน
5. มีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และรายงานต่อสภาสถาบันเพื่อพิจารณา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
6. มีการนำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะจากสภาสถาบันไปใช้ในการปรับแผนหรือ วิเคราะห์ความเสี่ยงในรอบปีถัดไป

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ

หมายเหตุ :

คะแนนการประเมินจะเท่ากับ 0 หากพบว่าเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้นภายในสถาบันในรอบปีการประเมิน ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความปลอดภัยของนักศึกษา คณาจารย์ บุคลากร หรือต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ หรือต่อความมั่นคงทางการเงินของสถาบัน อันเนื่องมาจากความบกพร่องของสถาบันในการควบคุม หรือจัดการกับความเสียหาย หรือปัจจัยเสี่ยงที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยมีหลักฐานประกอบที่ชัดเจน

ตัวอย่างความเสี่ยงร้ายแรงที่ส่งผลประเมินเป็นศูนย์ (0) คะแนน เช่น

1. มีการเสียชีวิตและถูกทำร้ายร่างกาย หรือจิตใจอย่างรุนแรงของนักศึกษา คณาจารย์บุคลากรในสถาบันทั้งๆ ที่อยู่ในวิสัยที่สถาบันสามารถป้องกัน หรือลดผลกระทบในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ แต่ไม่พบแผนการจัดการความเสี่ยง หรือไม่พบความพยายามของสถาบันในการระงับเหตุการณ์ดังกล่าว
2. สถาบัน หรือหน่วยงานเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี อันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ เช่น คณาจารย์ นักวิจัยหรือบุคลากรขาดจริยธรรม จรรยาบรรณ การไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน หรือกฎกระทรวง และเกิดเป็นข่าวปรากฏให้เห็นตามสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ข่าว online เป็นต้น
3. สถาบัน หรือหน่วยงานขาดสภาพคล่องในด้านการเงินจนทำให้ต้องปิดหลักสูตรหรือไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ส่งผลกระทบต่อนักศึกษาปัจจุบันที่เรียนอยู่อย่างรุนแรง

** หากมีคณะใดคณะหนึ่งได้คะแนนการประเมินเป็นศูนย์ (0) แล้ว สถาบันก็จะได้คะแนนการประเมินเป็นศูนย์ (0) ด้วยเช่นกัน หากเป็นไปตามเงื่อนไขที่กล่าวไว้ข้างต้น

การไม่เข้าข่ายที่ทำให้ผลการประเมินได้คะแนนเป็นศูนย์ (0) ได้แก่

1. สถาบันมีการวิเคราะห์และจัดทำและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเชิงป้องกัน หรือมีแผนรองรับเพื่อลดผลกระทบสำหรับความเสี่ยงที่ทำให้เกิดเรื่องร้ายแรงดังกล่าวไว้ล่วงหน้า และดำเนินการตามแผน
2. เป็นเหตุสุดวิสัย อยู่นอกเหนือการบริหารจัดการ (การควบคุมหรือการป้องกัน) ของสถาบัน
3. เหตุการณ์ร้ายแรงดังกล่าวมีความรุนแรงที่ลดน้อยลงมาจากแผนรองรับผลกระทบที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานบริหารความเสี่ยง โดยมีผู้บริหารระดับสูงและตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจหลักของสถาบันร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน
  - 1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง และตัวแทนที่รับผิดชอบในแต่ละพันธกิจหลักของสถาบัน

1.2 มีการระบุรายละเอียดการทำงานของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เช่น นโยบายหรือแนวทางในการดำเนินงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ กำหนดระยะเวลาให้มีการประชุมของคณะกรรมการหรือคณะทำงานฯ อย่างสม่ำเสมอ

2. มีการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างน้อย 3 ด้านตามบริบทของสถาบัน

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในประเด็นต่างๆ เช่น

- ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอาคารสถานที่)
- ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของสถาบัน
- ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
- ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตรการบริหารงานวิจัย ระบบงาน ระบบประกันคุณภาพ
- ความเสี่ยงด้านบุคลากรและความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล โดยเฉพาะจรรยาบรรณของอาจารย์และบุคลากร
- ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก
- ความเสี่ยงด้านอื่นๆ ตามบริบทของสถาบัน

2.1 วิเคราะห์และระบุความเสี่ยงพร้อมปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายในการบริหารการศึกษา

2.2 ประเด็นความเสี่ยงที่นำมาพิจารณาควรมองถึงเหตุการณ์ในอนาคตที่มีโอกาสเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสถาบันด้านชื่อเสียง คุณภาพการศึกษา รวมถึงความสูญเสียทางด้านชีวิตบุคลากร และทรัพย์สินของสถาบันเป็นสำคัญ

2.3 ปัจจัยเสี่ยงหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอาจใช้กรอบแนวคิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคน อาคารสถานที่ อุปกรณ์ วิธีการปฏิบัติงานสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เป็นต้น

2.4 จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง โดยพิจารณาจากมิติของโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยง

3. มีการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อ 2

3.1 ระดับความเสี่ยงอาจกำหนดเป็นเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพที่สะท้อนถึงความเสี่ยงระดับสูง กลาง ต่ำ ได้

3.2 ควรมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทั้งในด้านของโอกาสและผลกระทบ

3.3 การประเมินโอกาสในการเกิดความเสี่ยง ให้ประเมินจากความถี่ที่เคยเกิดเหตุการณ์เสี่ยงในอดีต หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ในอนาคต โดยคาดการณ์จากข้อมูลในอดีต รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปัจจัยเสี่ยงในปัจจุบัน

3.4 การประเมินผลกระทบของความเสี่ยง ให้ประเมินจากความรุนแรง ถ้ามีเหตุการณ์เสี่ยงดังกล่าวเกิดขึ้น โดยจะมีความรุนแรงมาก ถ้ากระทบต่อความเชื่อมั่นต่อคุณภาพทางการศึกษาของสถาบันฐานะการเงิน ขวัญกำลังใจและความปลอดภัยของบุคลากร เป็นต้น

4. มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีระดับความเสี่ยงสูง และดำเนินการตามแผน

4.1 จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อการบรรลุเป้าหมาย โดยต้องกำหนดมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถาบัน และดำเนินการแก้ไข ลด หรือป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

4.2 สร้างมาตรการควบคุมความเสี่ยงโดยใช้เทคนิค 4 T คือ Take การยอมรับความเสี่ยง Treat การลดหรือควบคุมความเสี่ยง Transfer การโอนหรือกระจายความเสี่ยง และ Terminate การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่สถาบันจะเกิดความเสียหาย (ทั้งในรูปแบบของตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียง การฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือความคุ้มค่า)

5. มีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และรายงานต่อสภาสถาบันเพื่อพิจารณาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5.1 มีการรายงานความก้าวหน้าหรือผลการดำเนินงานตามแผนต่อสภาสถาบัน

5.2 มีการรายงานสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานต่อสภาสถาบัน

6. มีการนำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะจากสภาสถาบันไปใช้ในการปรับแผนหรือวิเคราะห์ความเสี่ยงในรอบปีถัดไป

แผนบริหารความเสี่ยงในรอบปีถัดไปควรพิจารณาระดับความเสี่ยงที่เหลืออยู่หลังการจัดการ ความเสี่ยงและข้อเสนอแนะจากสภาสถาบัน รวมทั้งความเสี่ยงใหม่จากนโยบาย หรือสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในสถาบัน และจากหน่วยงานกำกับ

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

หลักการ

การเงินและงบประมาณเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ไม่ว่าแหล่งเงินทุนของสถาบันอุดมศึกษาจะได้อาจมาจากงบประมาณแผ่นดิน (สำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) หรือเงินรายได้ของสถาบัน เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษาต่างๆ ของนักศึกษา รายได้จากงานวิจัยบริการทางวิชาการ ค่าเช่าทรัพย์สิน ฯลฯ ผู้บริหารสถาบันจะต้องมีแผนการใช้เงินที่สะท้อนความต้องการใช้เงินเพื่อการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำความเข้าใจกับการวิเคราะห์ทางการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา ทรัพย์สินถาวรต่อจำนวนนักศึกษา ค่าใช้จ่ายที่สถาบันใช้สำหรับการผลิตบัณฑิตต่อหัว จำแนกตามกลุ่มสาขา รายได้ทั้งหมดของสถาบันหลังจากหักงบ (ค่าใช้จ่าย) ดำเนินการทั้งหมด งบประมาณในการพัฒนาอาจารย์ ความรวดเร็วในการเบิกจ่าย ร้อยละของงบประมาณที่ประหยัดได้หลังจากที่ปฏิบัติตามภารกิจทุกอย่างครบถ้วน สิ่งเหล่านี้จะเป็นการแสดงศักยภาพเชิงการบริหารจัดการด้านการเงินของสถาบันที่เน้นถึงความโปร่งใส ความถูกต้อง ใช้เม็ดเงินอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น

1. แผนพัฒนาด้านการเงินระดับอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. แผนปฏิบัติงานประจำปีของสถาบัน
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
5. มาตรฐานแผนการปฏิบัติราชการของสำนักงานงบประมาณ
6. รายงานงบประมาณแผ่นดิน (สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) และเงินรายได้

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 8.1 ระบบและกลไกการเงินและงบประมาณ

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 : ระบบและกลไกการเงินและงบประมาณ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบในการจัดหาและจัดสรรเงินอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ทางการเงินซึ่งเป็นแผนจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่างๆ ที่สามารถผลักดันแผนกลยุทธ์ของสถาบันให้สามารถดำเนินการได้ มีการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่ายของการดำเนินงานทั้งจากงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้อื่นๆ ที่สถาบันได้รับ มีการจัดสรรงบประมาณและการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบครบทุกพันธกิจ มีระบบการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ รายงานทางการเงินต้องแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายในทุกพันธกิจ โครงการ กิจกรรมเพื่อให้สามารถวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงของสถาบันได้

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบัน
2. มีแนวทางจัดหาทรัพยากรทางการเงิน หลักเกณฑ์การจัดสรร และการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้
3. มีงบประมาณประจำปีที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการในแต่ละพันธกิจและการพัฒนาสถาบันและบุคลากร
4. มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบ และรายงานต่อสภาสถาบันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
5. มีการนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงของสถาบันอย่างต่อเนื่อง
6. มีหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก ทำหน้าที่ตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่สถาบันกำหนด
7. ผู้บริหารระดับสูงมีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

หมายเหตุ :

แผนกลยุทธ์ทางการเงิน เป็นแผนระยะยาวที่ระบุที่มาและใช้ไปของทรัพยากรทางการเงินของสถาบันที่สามารถผลักดันแผนกลยุทธ์ของสถาบันให้สามารถดำเนินการได้ แผนกลยุทธ์ทางการเงินจะสอดคล้องไปแบบแผนกลยุทธ์ของสถาบัน สถาบันควรประเมินความต้องการทรัพยากรที่ต้องจัดหาสำหรับการดำเนินงานตามกลยุทธ์แต่ละกลยุทธ์และประเมินมูลค่าของทรัพยากรออกมาเป็นเงินทุนที่ต้องการใช้ ซึ่งจะเป็นความต้องการเงินทุนในระยะยาวเท่ากับเวลาที่สถาบันใช้ในการดำเนินการให้กลยุทธ์นั้นบังเกิดผลจากนั้นจึงจะกำหนดให้

เห็นอย่างชัดเจนถึงที่มาของเงินทุนที่ต้องการใช้ว่าสามารถจัดหาได้จากแหล่งเงินทุนใด เช่น รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษา งบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินทุนสะสมของหน่วยงาน เงินบริจาคจากหน่วยงานภายนอกหรือศิษย์เก่า หรือสถาบันจะต้องมีการระดมทุนด้วยวิธีการอื่นๆ อีกเพิ่มเติม เช่น การแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นมูลค่า รวมทั้งมีการวิเคราะห์ต้นทุนของการดำเนินงานด้วย เช่น ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิตในแต่ละหลักสูตร โดยที่ระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ทางการเงินจะเท่ากับระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ของสถาบัน

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบัน

1.1 แผนกลยุทธ์ทางการเงินเป็นแผนที่แสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินที่ต้องใช้ในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์

1.2 สถาบันควรตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ดำเนินการวิเคราะห์ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของสถาบัน และทำการประเมินมูลค่าของทรัพยากรที่ต้องใช้ซึ่งจะเป็นงบประมาณในการดำเนินการตามแผน และ กำหนดแหล่งที่มาของงบประมาณดังกล่าวซึ่งอาจจะเป็นงบประมาณแผ่นดิน เงินรายได้สถาบัน เงินบริจาค หรือสถาบันจะต้องจัดให้มีการระดมทุนจากแหล่งทุนต่างๆ ก่อนที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดทำงบประมาณประจำปีตามแหล่งงบประมาณนั้นๆ

2. มีแนวทางจัดหาทรัพยากรทางการเงิน หลักเกณฑ์การจัดสรร และการวางแผนการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้

2.1 มีแนวทางการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมกับลักษณะของค่าใช้จ่ายหรือเงินทุน และเพียงพอสำหรับการบริหารภารกิจของสถาบันในทุกด้านให้เป็นไปตามเป้าหมาย

2.2 มีแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดล่วงหน้าและได้รับการยอมรับโดยทั่วไปของประชาคม ในกรณีที่มีหลักเกณฑ์ในการจัดสรรทรัพยากรอยู่แล้วควรได้มีการทบทวนความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

2.3 มีแผนการจัดหาทรัพยากรทางการเงินอย่างเพียงพอสำหรับการบริหารภารกิจของสถาบันในทุกด้านให้เป็นไปตามเป้าหมาย และมีแผนใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะทำให้รายได้รายจ่าย เป็นไปอย่างเหมาะสม

3. มีงบประมาณประจำปีที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการในแต่ละพันธกิจและการพัฒนาสถาบันและบุคลากร

สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งอาจจะมีวิธีการและหลักการในการทำงบประมาณประจำปีที่แตกต่างกันได้แต่อย่างไรก็ตามหลังจากได้มีการจัดทำงบประมาณประจำปีเสร็จแล้วก่อนที่จะนำงบประมาณประจำปีเสนอสภาสถาบันควรได้มีการวิเคราะห์การใช้ไปของเงินตามงบประมาณในด้านต่างๆ ดังนี้

- งบประมาณประจำปีสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ในแต่ละปีมากน้อยเพียงใด

- เมื่อวิเคราะห์ตามพันธกิจของสถาบันแล้ว งบประมาณประจำปีในแต่ละพันธกิจมีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด

- เมื่อวิเคราะห์ตามแผนการพัฒนาสถาบันแล้ว งบประมาณประจำปีสำหรับการพัฒนาบุคลากรมีความเหมาะสมตามนโยบายมากน้อยเพียงใด

4. มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบ และรายงานต่อสภาสถาบันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

มีการจัดทำรายงานทางการเงินที่อย่างน้อยประกอบไปด้วยงบรายรับ ค่าใช้จ่ายและงบดุล อย่างเป็นระบบ อย่างน้อยทุก 6 เดือน ปีละ 2 ครั้ง เพื่อจะได้รู้ถึงสถานะของเงินรายได้ หักค่าใช้จ่ายแล้ว สถานศึกษา มีงบประมาณเหลือเพียงพอ ที่จะใช้ในกิจกรรมของสถาบันในช่วงถัดไป มีการนำรายงานทางการเงินเสนอผู้บริหารของสถาบัน และสภาสถาบัน

5. มีการนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงของสถาบันอย่างต่อเนื่อง

5.1 จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนการดำเนินงานเสนอผู้บริหาร เป็นรายงานที่แจ้งให้ผู้บริหารได้ทราบว่า ได้ใช้จ่ายเงินตามแผนหรือไม่ และได้ใช้จ่ายเงินกับกิจกรรมใด มีผลลัพธ์จากการทำงานอย่างไรบ้าง มีงบประมาณเหลือจ่ายในแต่ละแผนเท่าไร

5.2 มีการจัดทำค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา

5.3 มีการจัดทำรายงานการลงทุนของสถาบัน

5.4 มีการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์รายรับและรายจ่ายในอนาคต

6. มีหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก ทำหน้าที่ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่สถาบันกำหนด

6.1 สถาบันการศึกษาที่ไม่ได้มีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบภายนอกอยู่แล้ว ควรจัดให้มีผู้ตรวจสอบภายนอกเข้าตรวจสอบเป็นประจำทุกปี สำหรับสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบภายนอกอยู่แล้วนั้นหากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้เข้าตรวจสอบเป็นประจำทุกปีควรจัดให้มีผู้ตรวจสอบภายนอกเข้าตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

6.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit committee) หรือรวมทั้งผู้ตรวจสอบภายใน อย่างเป็นทางการ

7. ผู้บริหารระดับสูงมีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ

7.1 ผู้บริหารสามารถใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจช่วยในการติดตามการใช้จ่ายเงินจัดทำรายงานต่างๆ ที่เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องทราบ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานะทางการเงินของหน่วยงาน

7.2 มีการนำรายงานทางการเงินเสนอสภาสถาบันตามแผนที่กำหนด

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

หลักการ

ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงศักยภาพการพัฒนาคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องครอบคลุมทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง และมีกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เป็นลักษณะเฉพาะของสถาบัน

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553
4. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
5. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF : HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
9. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 : ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งสถาบันต้องสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าประสงค์ และระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถาบันและหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการวัดผลสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรวมทั้งการรายงานผลการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน มีการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจได้ว่าสถาบันสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพันธกิจและพัฒนาการของสถาบัน ตั้งแต่ระดับภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยคณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของสถาบัน
3. มีการกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถาบัน
4. มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครบถ้วน ประกอบด้วย 1) การควบคุม ติดตามการดำเนินงาน และประเมินคุณภาพ 2) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพเสนอต่อสภาสถาบันและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกำหนดเวลา โดยเป็นรายงานที่มีข้อมูลครบถ้วนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดใน CHE QA Online และ 3) การนำผลการประเมินคุณภาพไปทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบัน
5. มีการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาปรับปรุงการทำงาน และส่งผลให้มีการพัฒนาผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ทุกตัวบ่งชี้
6. มีระบบสารสนเทศที่ให้ข้อมูลสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในครบทั้ง 9 องค์ประกอบคุณภาพ
7. มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาผู้ใช้บัณฑิต และผู้ใช้บริการตามพันธกิจของสถาบัน
8. มีเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างสถาบัน และมีกิจกรรมร่วมกัน
9. มีแนวปฏิบัติที่ดีหรืองานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่หน่วยงานพัฒนาขึ้น และเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 หรือ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 หรือ 8 ข้อ	มีการดำเนินการ 9 ข้อ

แนวปฏิบัติที่ดี

1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสม และสอดคล้องกับพันธกิจและแผนพัฒนาการของสถาบัน ตั้งแต่ระดับภาควิชา หรือหน่วยงานเทียบเท่า และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

1.1 สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของสถาบัน โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายทั้งในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือเป็นระบบเฉพาะที่สถาบันพัฒนาขึ้นเอง

1.2 ระบบประกันคุณภาพที่นำมาใช้ต้องเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดำเนินการเป็นประจำ โดยเริ่มจากการวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ ประเมินและการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้การดำเนินการกิจบรรลุเป้าประสงค์และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและประสานงานด้านการประกันคุณภาพเพื่อผลักดันให้มีการประกันคุณภาพเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับสถาบัน คณะวิชาภาควิชา/สาขาวิชา จนถึงระดับผู้ปฏิบัติแต่ละบุคคล

2. มีการกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยคณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของสถาบัน

2.1 คณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของสถาบัน ต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคีทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

2.2 มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบการจัดระบบการประกันคุณภาพพร้อมทั้งกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสม

2.3 มีกลไกเชื่อมโยงการปฏิบัติงานตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับภาควิชาหรือสาขาวิชา ระดับคณะวิชา ถึงระดับสถาบัน เพื่อให้ได้คุณภาพตามที่สถาบัน หรือคณะวิชากำหนด

2.4 มีคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงานให้สู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

2.5 มีกลไกการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3. มีการกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถาบัน

3.1 สถาบันอาจกำหนดมาตรฐานและกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของสถาบันเพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของตนเอง แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนมาตรฐานและกฎเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 ตัวบ่งชี้ที่เพิ่มเติมขึ้นตามอัตลักษณ์ของสถาบันควรชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ครบถ้วนทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์

3.3 เกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่ดีที่ใช้กำกับแต่ละตัวบ่งชี้ ต้องสามารถวัดระดับคุณภาพตามเป้าหมายของตัวบ่งชี้อื่นๆ และเป็นเกณฑ์ที่นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครบถ้วน ประกอบด้วย 1) การควบคุม ติดตามการดำเนินงาน และประเมินคุณภาพ 2) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพเสนอต่อสภาสถาบันและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกำหนดเวลา โดยเป็นรายงานที่มีข้อมูลครบถ้วนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดใน CHE QA Online และ 3) การนำผลการประเมินคุณภาพไปทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

4.1 มีการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สมบูรณ์ครบถ้วนโดยมีการกำหนดการควบคุมคุณภาพ การติดตามการดำเนินงาน และการประเมินคุณภาพ

4.2 มีการนำวงจร PDCA เข้ามาใช้ในการดำเนินงานด้านระบบคุณภาพ และการปรับปรุงระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

4.3 มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพที่มีข้อมูลครบถ้วนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดใน CHE QA Online เสนอสภาสถาบันพิจารณา พร้อมทั้งเสนอมาตรการและแผนเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพตามผลการประเมินในแต่ละปี โดยส่งรายงานให้ต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

5. มีการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาปรับปรุงการทำงาน และส่งผลให้มีการพัฒนาผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ทุกตัวบ่งชี้

สถาบันหรือคณะวิชาควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์นำผลจากการประเมินคุณภาพ มาตรการ และแผนพัฒนาคุณภาพในแต่ละปี ไปวิเคราะห์และดำเนินการหรือประสานงานกับคณะกรรมการ / หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบโดยตรงหรือร่วมรับผิดชอบ โดยมีเป้าหมายให้ผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ของสถาบัน มีการพัฒนาขึ้นจากปีก่อนหน้าทุกตัวบ่งชี้

6. มีระบบสารสนเทศที่ให้ข้อมูลสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในครบทั้ง 9 องค์ประกอบคุณภาพ

สถาบันควรจัดให้มีระบบสารสนเทศที่สามารถนำเสนอข้อมูลประกอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบันครบทั้ง 9 องค์ประกอบคุณภาพ และสามารถใช้ร่วมกันได้ทั้งระดับบุคคล ภาควิชา คณะวิชา และสถาบัน รวมถึงเป็นระบบที่สามารถเชื่อมต่อกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ เช่น สกอ. สมศ. กพร. เป็นต้น

7. มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ให้บริการตามพันธกิจของสถาบัน

สถาบันควรส่งเสริมให้นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรของสถาบันเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้ใช้บัณฑิตและผู้ให้บริการตามพันธกิจของสถาบัน เช่น ผู้รับบริการด้านการวิจัย หรือ ชุมชนผู้รับบริการทางวิชาการของสถาบัน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ อาทิ ในรูปแบบของการร่วมเป็นกรรมการ การร่วมกำหนด

ตัวบ่งชี้และเป้าหมาย การให้ข้อมูลป้อนกลับ หรือการให้ความร่วมมือกับสถาบันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้านการประกันคุณภาพ เป็นต้น

8. มีเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างสถาบันและมีกิจกรรมร่วมกัน

8.1 มีการสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพระหว่างสถาบัน ทั้งในส่วนของระดับสถาบันหรือคณะวิชา และในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา และอื่นๆ

8.2 มีการทำงานด้านการประกันคุณภาพร่วมกันในเครือข่าย มีผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีพัฒนาการด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้น จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่าย

8.3 มีการติดตาม ประเมินผลการสร้างเครือข่าย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

9. มีแนวปฏิบัติที่ดีหรืองานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่หน่วยงานพัฒนาขึ้นและเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์

9.1 มีกระบวนการคัดสรรแนวปฏิบัติที่ดี ในแต่ละกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

9.2 มีการเผยแพร่แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีให้กับสาธารณชน และให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ประโยชน์

9.3 มีการวิจัยสถาบันด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และนำผลไปพัฒนางานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบที่ 99 องค์ประกอบตามนโยบายรัฐบาล

ตัวบ่งชี้ที่ 99.1 การบริหารจัดการสถานศึกษา 3 ดี (3D)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ (P)

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. วางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแนวนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) และส่งเสริมสนับสนุนทั้งทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวก และบุคคล
2. จัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด
3. พัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีองค์ความรู้และทักษะการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา 3 ดี (3D) อย่างมีคุณภาพ
4. ให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการดำเนินงานนโยบายคุณภาพสถานศึกษา 3 ดี (3D)
5. กำกับติดตามให้สถานศึกษาพัฒนา หรือมีนวัตกรรมส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานสถานศึกษา 3 ดี (3D)

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3
มีการดำเนินการ 1 หรือ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการครบทั้ง 5 ข้อ

ผลการดำเนินงาน (ข้อมูลจริง/วิธีการได้มา/หมายเลขหลักฐานอ้างอิง) :

วิทยาลัยแสงธรรมโดยคณะกรรมการวางแผนพัฒนาและการประกันคุณภาพ (99.1.1) มีมติกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา และส่งเสริมทั้งทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก และสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาวิทยาลัยแสงธรรมให้เป็นสถานศึกษา 3 ดี และแจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยรับทราบ (99.1.2)

มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานตามนโยบาย 3 ดี ทั้งด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทยและด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด (10.1.3 - 10.1.6)

คณะกรรมการการวางแผนพัฒนาและการประกันคุณภาพ (10.1.1) มีนโยบายให้ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษาดำเนินงานนโยบายสถานศึกษา 3 ดี โดยเสนอคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณา (10.1.2)

วิทยาลัยแสงธรรมมีการกำกับ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการทั้งสิ้น 49 แผน ที่ส่งเสริมนโยบายสถานศึกษา 3 ดี เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ส่งเสริมนโยบายศึกษา 3 ดี (10.1.3, 10.1.5 - 10.1.6)

การประเมินตนเอง (SAR)

คะแนนการประเมินครั้งนี้ : 2

การบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมาย 1 : 4 ข้อ

ผลการดำเนินงาน [ตัวตั้ง : -ตัวหาร : - ผลลัพธ์ (% หรือสัดส่วน) : 4]

บรรลุเป้าหมาย (1 = บรรลุ, 0 = ไม่บรรลุ) : บรรลุ

เป้าหมายปีต่อไป : 4 ข้อ

รายการหลักฐานอ้างอิง

10.1.1 รายงานการประชุมคณะกรรมการวางแผนพัฒนา และประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2552

10.1.2 รายงานการประชุมคณะกรรมการการบริหารวิทยาลัย ปีการศึกษา 2552

10.1.3 แผนปฏิบัติการ ปฏิทินปฏิบัติงาน วิทยาลัยสงฆรรณ ปีการศึกษา 2552

10.1.4 แฟ้มพัฒนางาน สถานศึกษา 3 ดี

10.1.5 สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ วิทยาลัยสงฆรรณ ปีการศึกษา 2552

10.1.6 สรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการ ฝ่ายกิจการนักศึกษา ปีการศึกษา 2552

ผลการประเมินของคณะกรรมการ

คะแนนการประเมินครั้งนี้ : 2

ผลการดำเนินงาน : 4

หมายเหตุ / ข้อสังเกต : -

บทที่ 5

การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยแสงธรรม

5.1 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย

เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสามารถดำเนินการไปได้โดยมีประสิทธิภาพ วิทยาลัยจึงได้กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ (ข้อบังคับวิทยาลัยแสงธรรม ว่าด้วย การประกันคุณภาพภายใน พ.ศ. 2549 : 2 - 3) ดังนี้

5.1.1 นโยบาย

1. สร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจ และปลูกฝังให้บุคลากรของสถาบันได้ตระหนักถึงเรื่อง “คุณภาพ” อยู่เสมอ
2. พัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้วยการกำหนดปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา แนวทางปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบ ดัชนีประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนกลไกควบคุมการตรวจสอบและการประเมินผลการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่ได้รับมอบ โดยเน้นหลักการให้ทุกหน่วยงานพัฒนาระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพภายในหน่วยงานและสร้างความพร้อมที่จะให้หน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเข้าไปตรวจสอบเพื่อการรับรองคุณภาพได้
4. สนับสนุนให้บุคลากรของสถาบันทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

5.1.2 เป้าหมาย

ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยมีเป้าหมายในการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการด้านปรัชญาศาสนา และเทววิทยา ทั้งด้านการเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การสร้าง ความมั่นใจแก่สังคมได้ว่า สถาบันได้จัดการศึกษาและผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ

5.1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ
2. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน และรายงานการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานและงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน เพื่อผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด
4. พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้สามารถรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก เพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถาบัน

แนวทางปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา

1. พัฒนาระบบ และกลไกการประกันคุณภาพภายใน โดยการกำหนดปัจจัย หรือองค์ประกอบที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบ ดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษา ตลอดจนมีกลไกควบคุม ตรวจสอบ และการประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงาน มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เหมาะสมกับลักษณะและสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานนั้น โดยเน้นหลักของการให้หน่วยงานพัฒนาระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษาขึ้นภายในหน่วยงาน และสร้างความพร้อมที่จะให้หน่วยงานภายนอก หรือสถาบัน เข้าไปตรวจสอบเพื่อการรับรองคุณภาพได้
3. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ทันสมัย มีการรักษามาตรฐานการศึกษาของสถาบัน และเป็นแกนกลางในการประสานการดำเนินงานระหว่างสถาบัน หน่วยงานต่างๆ
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงาน แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน ผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหน่วยงาน
5. ให้หน่วยงานดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้
  - 5.1 ชี้แจงให้บุคลากรของหน่วยงานเข้าใจระบบประกันคุณภาพตลอดจนตระหนักถึงบทบาท และหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่มีส่วนในการสร้างคุณภาพการจัดการศึกษา
  - 5.2 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่สถาบันกำหนด เป็นพื้นฐานในการพัฒนาระบบ โดยหน่วยงานอาจกำหนดองค์ประกอบ และดัชนีบ่งชี้คุณภาพเพิ่มเติม ที่สะท้อนธรรมชาติและภารกิจเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน
  - 5.3 กำหนดระบบ กลไกในการควบคุมคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงาน
  - 5.4 จัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self-Study Report) รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) ตามเวลาที่กำหนด
  - 5.5 มีการตรวจสอบคุณภาพภายในของหน่วยงาน โดยคณะกรรมการตรวจประเมินของหน่วยงาน
  - 5.6 นำผลที่ได้จากการศึกษาตนเองและการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
  - 5.7 มีการตรวจสอบคุณภาพภายใน (Internal Quality Audit) หรือการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ระดับหน่วยงาน และระดับสถาบัน

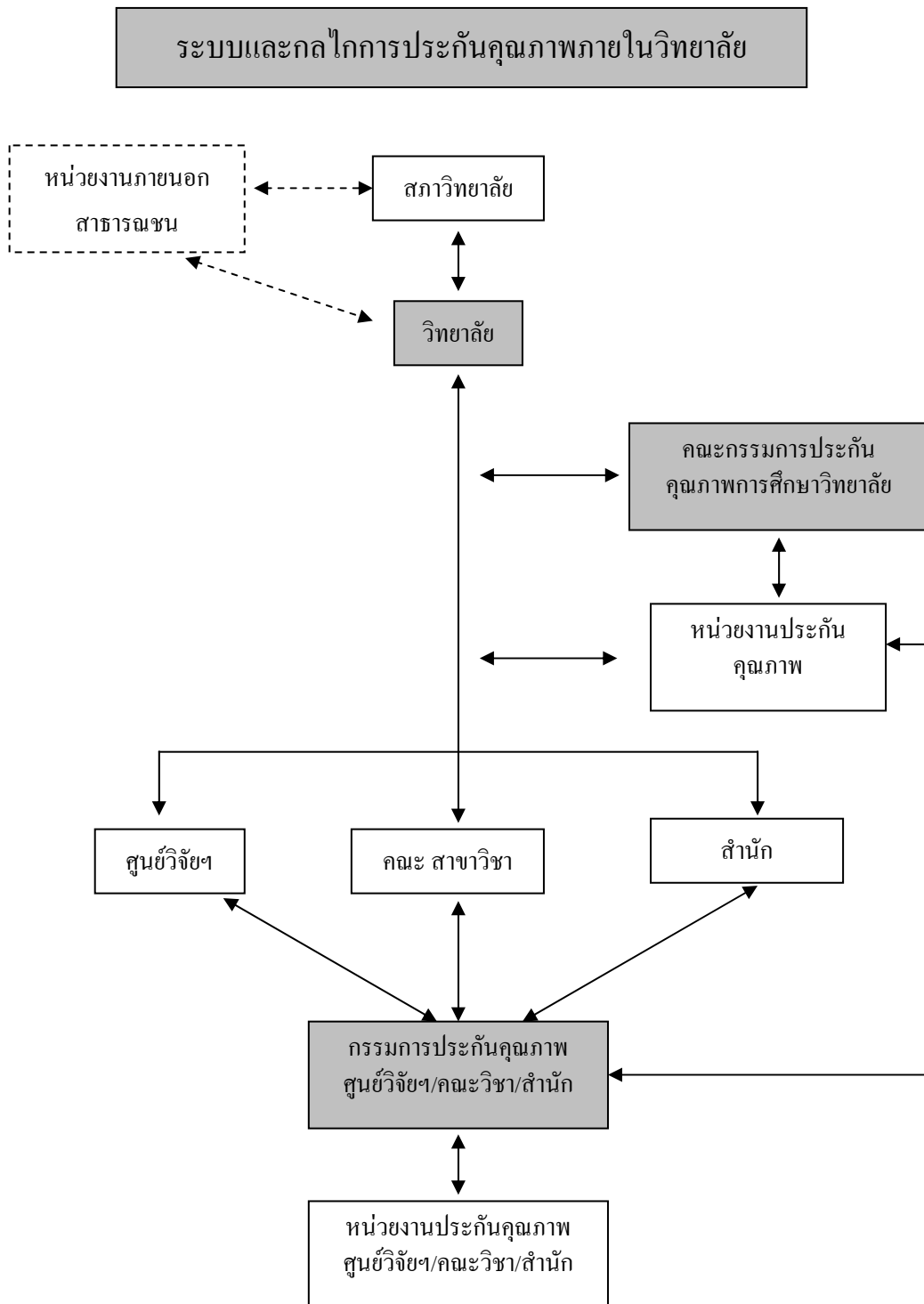
5.2 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การควบคุมคุณภาพภายใน (Internal Quality Control) โดยจัดให้มีระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพภายในสถาบัน พร้อมทั้งมีระบบตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการด้วย
2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) เป็นการตรวจสอบเชิงระบบด้วยคู่มือคุณภาพ (Quality Manual) มุ่งเน้นการตรวจสอบการจัดการศึกษาและหน่วยงานสนับสนุนการศึกษาที่สอดคล้องกับภารกิจทั้ง 4 ประการเป็นหลัก

3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันในภาพรวม เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า สถาบันได้ดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพ

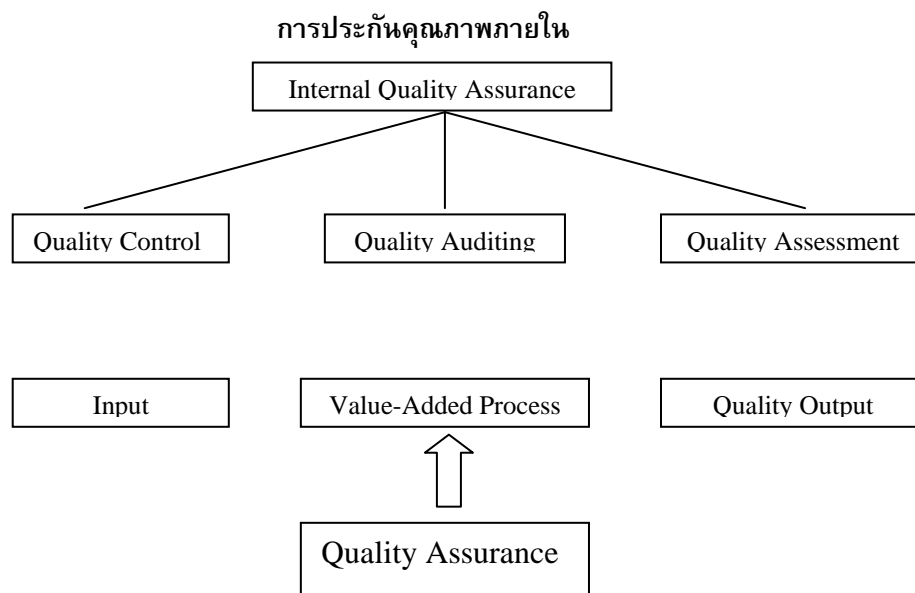
5.3 กลไกการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ / หน่วยงานที่มีผู้รับผิดชอบ

5.4 โครงสร้างการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา และขอบข่ายภารกิจของ คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

5.4.1. ระบบและกลไกการบริหารงานประกันคุณภาพ

วิทยาลัยแสงธรรมมีระบบ กลไกและการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้วยการประสานงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับหน่วยงานภายใน ทั้งหน่วยงานวิชาการและหน่วยงานสนับสนุน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

คุณภาพ (Quality) หมายถึง ผลรวมของคุณลักษณะและคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ (บัณฑิต งานวิจัย ศิลปะและวัฒนธรรม ผลงานบริการวิชาการ) ที่ตอบสนองต่อความต้องการที่กำหนด

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการภายในของคณะ / ศูนย์ / สำนักของสถาบัน เพื่อควบคุมองค์ประกอบที่มีผลต่อการศึกษา โดยมีระบบและกลไกควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) หมายถึง การตรวจสอบระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตัดสินว่าสถาบันได้ดำเนินการตามระบบและกลไกที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด การตรวจสอบนี้ได้ดำเนินการใน 3 ระดับ คือ การตรวจสอบภายในระดับคณะ วิชาและหน่วยงานสนับสนุนวิชาการ การตรวจสอบภายในระดับสถาบัน และการตรวจสอบจากองค์กรภายนอก

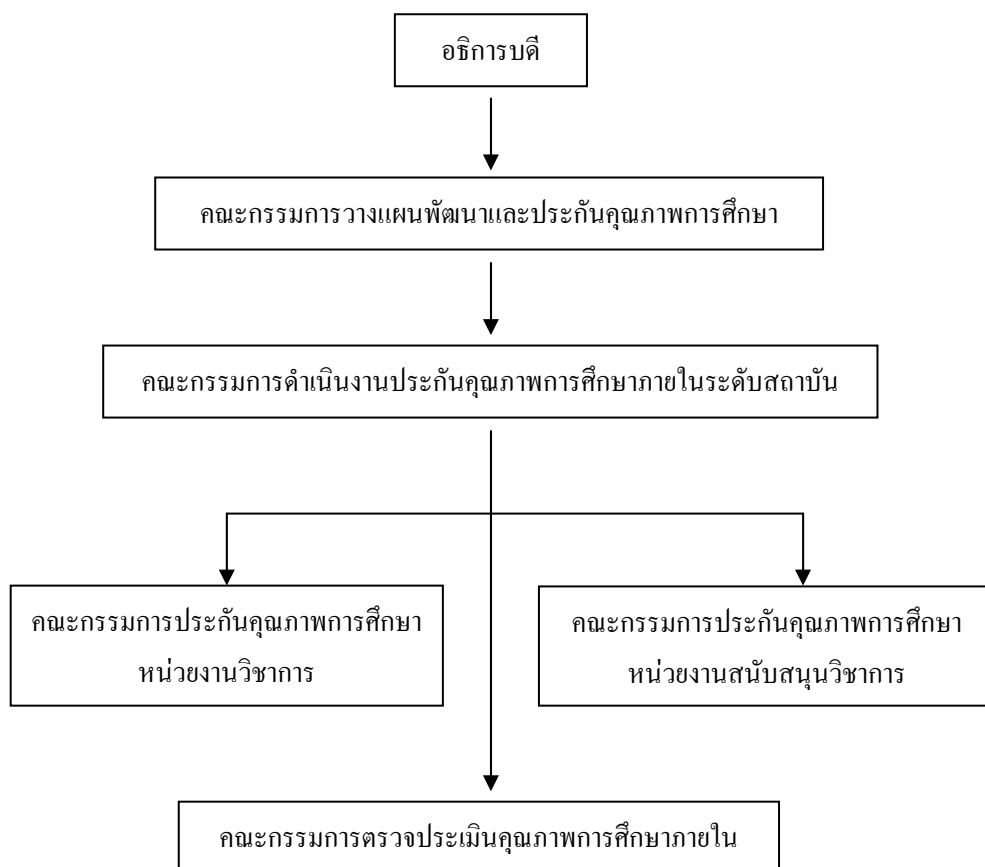
การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานของสถาบัน โดยภาพรวมว่าเมื่อได้มีการใช้ระบบประกันคุณภาพแล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพมากน้อยเพียงใด

กลไกการประกันคุณภาพ

เพื่อให้การประสานงานและการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันประสพผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ วิทยาลัยได้กำหนดกลไกในการพัฒนา ติดตาม ตรวจสอบ แลกเปลี่ยนข้อมูล ปรึกษา เสนอแนะซึ่งกันและกัน ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย
  - 1.1 คณะกรรมการวางแผนและประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.2 คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสถาบัน (IQA กลาง)
  - 1.3 คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ของแต่ละหน่วยงาน
  - 1.4 คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ของแต่ละหน่วยงาน
  - 1.5 กรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหน่วยงาน (IQA หน่วยงาน)
 รายละเอียด คำสั่งแต่งตั้ง และหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการ ดังเอกสารในภาคผนวก
2. จัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาสถาบัน
3. จัดทำรายงานการประเมินตนเองในระดับหน่วยงานและระดับสถาบัน
4. จัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
  - 4.1 ระดับหน่วยงาน
  - 4.2 ระดับสถาบัน

5.4.2 โครงสร้างการบริหารงานประกันคุณภาพ

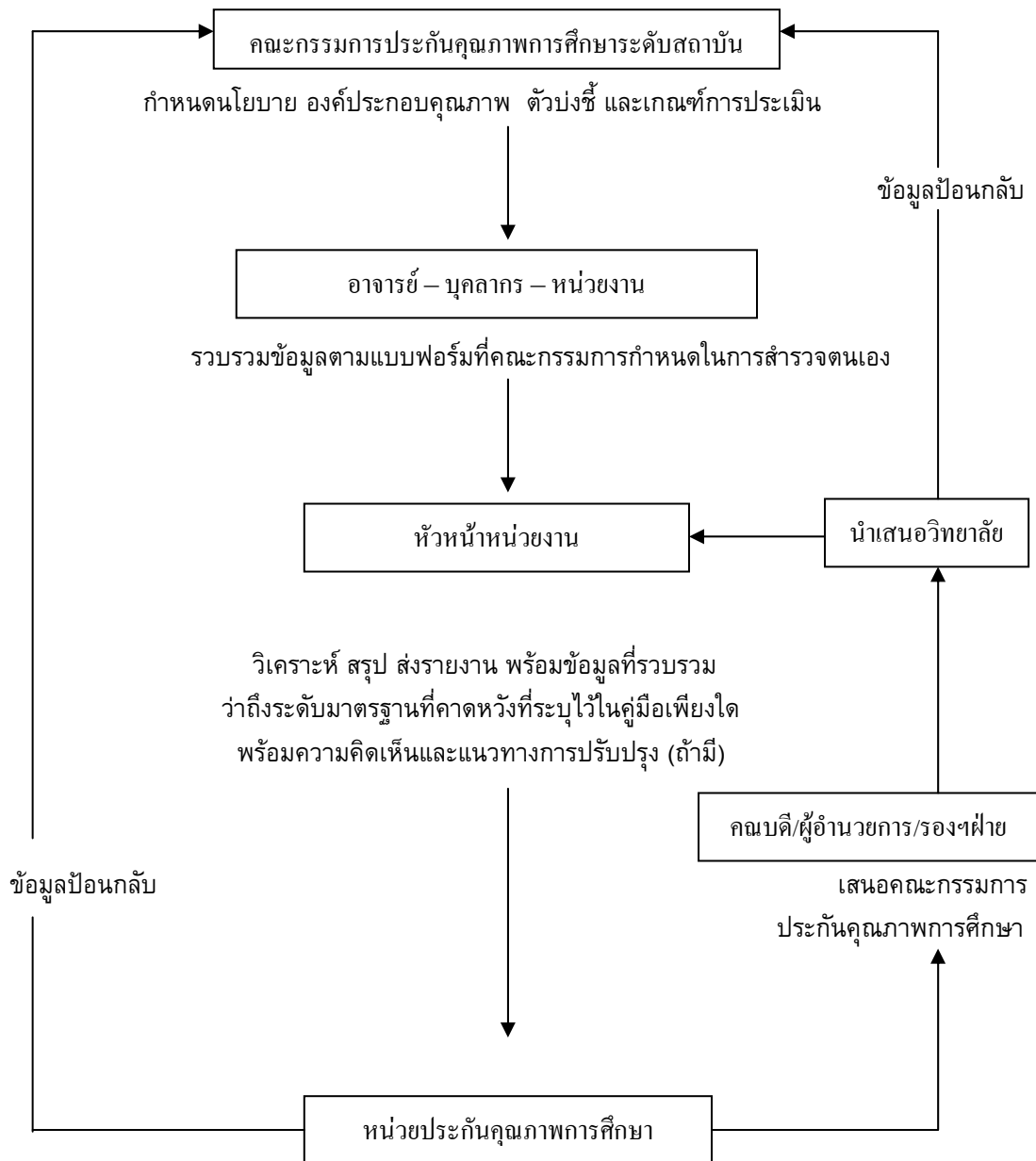

5.4.3 ภารกิจงานประกันคุณภาพการศึกษา

1. จัดทำแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
2. นำเสนอแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
3. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา การวิเคราะห์แผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
4. จัดทำรายงานการติดตามการประเมินผล การวิเคราะห์แผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
5. ประสานงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก
6. จัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับสถาบันเพื่อเสนอ สกอ. และ สมศ.
7. งานเลขานุการคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และกรรมการประสานงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน
8. งานเลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน
9. งานพัฒนาและฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน
10. งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

5.5 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

5.5.1 การรวบรวมข้อมูลตามองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน

วิเคราะห์ สรุปภาพรวมทั้งคณะ / หน่วยงาน พร้อมข้อมูล / ข้อเสนอแนะ

5.5.2 สรุปกิจกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

เดือน/ปี	รายการกิจกรรม
พ.ค. 53	1. ผู้บริหารประกาศนโยบายประกันคุณภาพการศึกษา
	2. ทำความเข้าใจกับประชาคมเรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
	3. แต่งตั้งคณะกรรมการ 3.1 คณะกรรมการวางแผนพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา 3.2 คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา (ระดับสถาบัน) 3.3 คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ของแต่ละหน่วยงาน 3.4 คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ของแต่ละหน่วยงาน 3.5 คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสถาบัน (IQA กลาง) 3.6 กรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหน่วยงาน (IQA หน่วยงาน)
	4. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสถาบัน (IQA กลาง) เพื่อวางแผนงานและจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยและของหน่วยงาน - วางกรอบดัชนีประเมิน เกณฑ์ตัดสิน - วางแนวทาง, ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน - วางแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา - วางแนวทางการทำความเข้าใจกับประชาคม
	5. จัดประชุมทำความเข้าใจเรื่ององค์ประกอบที่มีผลต่อคุณภาพ ดัชนีและเกณฑ์
	6. กำหนดดัชนีและเกณฑ์สำหรับการประเมินผลภายใน
	7. ประชุมบุคลากรในหน่วยงาน
	8. สรุปจุดอ่อนจุดแข็งที่ต้องดำเนินการต่อ
	9. แก้ไข ปรับปรุงการทำงาน/เสริมจุดแข็ง (จัดทำแผนปฏิบัติการ)
	10. กำหนดแผนพัฒนาบุคลากร และดำเนินการ - ผู้บริหาร - อาจารย์เรื่องการสอนและการวัดผล - อาจารย์เรื่องการวิจัย - เจ้าหน้าที่เรื่องการปฏิบัติงานให้ได้ กระบวนการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน
ตลอดปีการศึกษา 2553	11. บุคลากรและ IQA หน่วยงาน รวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง (SAR 1) และจัดทำฐานข้อมูลที่ใช้ในการประกันคุณภาพ

เดือน/ปี	รายการกิจกรรม
มี.ค. – พ.ค. 54	12. บุคลากรในหน่วยงาน เขียนรายงาน SSR และส่ง IQA หน่วยงาน (ตามที่หน่วยงาน กำหนด) เพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง SAR 1 และส่งให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานพิจารณา แล้วแก้ไขเพิ่มเติม (ถ้ามี)
	13. คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน ตรวจประเมินคุณภาพปรับปรุงจุดอ่อนเสริมจุดแข็ง และให้ IQA หน่วยงาน จัดทำเป็น SAR 2 (ก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการ - ผป. ของปีต่อไป) แล้วส่งสำเนา SAR 2 ให้คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และ แผนประกันคุณภาพเพื่อจัดทำเป็น (ร่าง) รายงานประเมินตนเองระดับสถาบัน (SAR)
มิ.ย. 54	14. แต่ละหน่วยงานเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
	15. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตามเกณฑ์ที่ สกอ. กำหนด (สลับตรวจ สายวิชาการ - สายสนับสนุน)
	16. หน่วยงานรับการประเมินคุณภาพจากคณะกรรมการตรวจประเมินฯ
15 ก.ค. 54	17. คณะกรรมการตรวจประเมินฯ รายงานการประเมินด้วยวาจา และจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายใน ส่งให้หน่วยงานผู้รับประเมิน และแผนประกันคุณภาพ
ก.ค. 54	18. แผนประกันคุณภาพ จัดทำรายงานประเมินตนเองระดับสถาบัน (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการประกันคุณภาพระดับสถาบัน คณะกรรมการวางแผนพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา (รวมในโปรแกรม CHEQA Online)
ส.ค. 54	19. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ตามเกณฑ์ที่ สกอ. กำหนด
	20. สถาบันรับการประเมินคุณภาพจากคณะกรรมการตรวจประเมินฯ
	21. คณะกรรมการตรวจประเมินฯ รายงานการประเมินด้วยวาจา และจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน ส่งให้แผนประกันคุณภาพ
	22. แผนประกันคุณภาพนำเสนอ คณะกรรมการประกันคุณภาพระดับสถาบัน คณะกรรมการวางแผนพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการบริหาร
ก.ย. 54	23. แผนประกันคุณภาพจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เสนอคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการสภาวิทยาลัย เพื่อพิจารณา และส่ง สกอ. ตามลำดับ (รวมในโปรแกรม CHEQA Online)
	24. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
	25. จัดเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษานอก (สมศ.)

บทที่ 6

การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report – SAR)

วิทยาลัยแสงธรรมได้ริเริ่มการประกันคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 และดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพและเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับต้องมีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

ในปีการศึกษา 2553 วิทยาลัยแสงธรรมได้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพ วิธีการพัฒนาการประกันคุณภาพ การศึกษาตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 องค์ประกอบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พ.ศ. 2553 ฉบับเดือนกรกฎาคม 2553) และได้พัฒนาจัดทำเป็นคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ปีการศึกษา 2553 เพื่อใช้ประกอบเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพ และการจัดทำรายงานประเมินตนเองในระดับหน่วยงานและระดับสถาบันให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในเบื้องต้นวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางการจัดทำรายงานประเมินตนเองไว้ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของรายงานการประเมินตนเอง

องค์ประกอบของรายงานการประเมินตนเอง มีดังนี้

1.1 ส่วนนำ

ส่วนนำ เป็นการนำเสนอสภาพปัจจุบันของหน่วยงาน โดยมีเนื้อหา และสาระสำคัญ ดังนี้

- ประวัติและการพัฒนาหน่วยงาน
- ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และนโยบายของหน่วยงาน
- โครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน
- ภารกิจ / ขอบข่ายภาระงาน และ เป้าหมาย ของหน่วยงาน ตัวอย่างเช่น ตารางที่ 1
- แผนปฏิบัติการประจำปี (แผนงาน / โครงการ)

ตารางที่ 1 ตัวอย่าง ภารกิจหลัก/ขอบข่ายภาระงาน และเป้าหมาย ของคณะวิชา

ภารกิจ	เป้าหมาย		
	สัดส่วนภารกิจ (%)	กิจกรรมเชิงคุณภาพ	ดัชนีเชิงปริมาณ
1. การเรียนการสอน	40	- ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มึเนื้อหาที่ทันสมัยและนำไปใช้ได้	ทุกปี
		- จัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	30% ของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน
		- มีแผนการสอนทุกหัวข้อ	ทุกรายวิชา
		- มีการประเมินรายวิชา	ทุกรายวิชา
		- มีการวิเคราะห์ข้อสอบ	ทุกรายวิชา
		- มีการจัดทำมาตรฐานข้อสอบ	ทุกรายวิชา
		- ประเมินคุณภาพการศึกษา	ทุกปี
2. การวิจัยและผลงานทางวิชาการ	20	- มีงานวิจัยที่มีคุณภาพ	ทุกหน่วยงาน
		- สนับสนุนทุนวิจัย	จัดสรร งบประมาณ. ที่แน่นอนและต่อเนื่องทุกปี
		- มีการนำเสนอผลงานวิจัยในลักษณะต่างๆ อย่างต่อเนื่อง	ทุกปี
3. การบริการทางวิชาการ	30	- โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน	อย่างน้อย 1 โครงการต่อปี
		- บริการวิชาการ ณ สถานที่ปฏิบัติการสถานปฏิบัติการ	เฉลี่ยคนละ ...ชม./ เดือน
		- บริการข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ	ตลอดเวลา
4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	10	- ส่งเสริมให้นักศึกษาระดับถึงบทบาทของตนเองในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ	- อย่างน้อย 1 รายวิชาที่มีเนื้อหาด้านนี้ - สอดแทรกในกิจกรรมพัฒนานักศึกษาทุกกิจกรรม

1.2 ส่วนสาระ

นำเสนอผลการประเมินตนเองในลักษณะของรายงานผลการดำเนินงานจำแนกตามองค์ประกอบ คุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีข้อตกลงพื้นฐานร่วมกัน ดังนี้

1) การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของหน่วยงานวิชาการ (คณะวิชา) และหน่วยงาน สนับสนุนวิชาการ (สำนัก / สำนักงาน / ศูนย์) ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด (วิธีการเขียนให้ดูตาม ตัวอย่าง)

2) การจัดทำรายงานการประเมินตนเองคณะวิชา / สาขา และหน่วยงานสนับสนุนวิชาการให้ ผู้บริหารของหน่วยงาน (รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ) เป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีการกำหนดองค์ประกอบ คุณภาพและตัวบ่งชี้ในการประเมิน รวมทั้งเป้าหมายคุณภาพในแต่ละตัวบ่งชี้ ตามมติคณะกรรมการบริหาร วิทยาลัยแสงธรรมรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หน่วยงานผู้รับผิดชอบและเป้าหมายคุณภาพ

องค์ประกอบคุณภาพ และ ตัวบ่งชี้	หน่วยงานที่รับผิดชอบ		เป้าหมายคุณภาพ	
	สาย วิชาการ	สาย สนับสนุน	จำนวนข้อ / ระดับ	คะแนน
องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญาปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ 1.1 กระบวนการพัฒนาแผน		ฝบ.	8 ข้อ	5
องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร	ฝว.		6 ข้อ	5
2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก (2.2.1 คณะมนุษยศาสตร์) (2.2.2 คณะศาสนศาสตร์)			20.00% (20.00%) (46.67%)	3 (3) (5)
2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (2.3.1 คณะมนุษยศาสตร์) (2.3.2 คณะศาสนศาสตร์)			13.33% (20.00%) (13.33%)	1 (1) (1)
2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสาย สนับสนุน			7 ข้อ	5
2.5 ห้องสมุดอุปกรณ์การศึกษาและสภาพ แวดล้อมการเรียนรู้			7 ข้อ	5
2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน			7 ข้อ	5
2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการ เรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต			5 ข้อ	5
2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา			5 ข้อ	5
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนา นักศึกษา 3.1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการ ด้านข้อมูลข่าวสาร		ฝก.	7 ข้อ	5

องค์ประกอบคุณภาพ และ ตัวบ่งชี้	หน่วยงานที่รับผิดชอบ		เป้าหมายคุณภาพ	
	สาย วิชาการ	สาย สนับสนุน	จำนวนข้อ / ระดับ	คะแนน
3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรม นักศึกษา			6 ข้อ	5
องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย		ศวส.		
4.1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองาน สร้างสรรค์			8 ข้อ	5
4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จาก งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์			5 ข้อ	5
4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อ จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ			~11,538 บาท/คน	3
องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการ แก่สังคม	ทุกฝ่ายเน้น ผว.			
5.1 ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่ สังคม			5 ข้อ	5
5.2 กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิด ประโยชน์ต่อสังคม			5 ข้อ	5
องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม		ฝก.		
6.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม			5 ข้อ	5
องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ		ฝบ.		
7.1 ภาวะผู้นำของสถาบันและผู้บริหารทุกระดับ ของสถาบัน			7 ข้อ	5
7.2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้			5 ข้อ	5
7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการ ตัดสินใจ			5 ข้อ	5
7.4 ระบบบริหารความเสี่ยง			6 ข้อ	5
องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ		ฝบ.		
8.1 ระบบและกลไกการเงินและงบประมาณ			7 ข้อ	5
องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการ ประกันคุณภาพ		ฝบ.		
9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการ ศึกษาภายใน			9 ข้อ	5

หมายเหตุ

ให้ตรวจสอบองค์ประกอบคุณภาพของ สกอ. และมาตรฐานคุณภาพของ สมศ. พร้อมดัชนี เกณฑ์
มาตรฐาน และเกณฑ์การประเมิน รวมทั้งคำอธิบายและข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ประเมิน ในภาคผนวกของคู่มือฉบับนี้

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการครบ 5 ข้อตามเกณฑ์ทั่วไป และครบถ้วนตามเกณฑ์ มาตรฐานเพิ่มเติม เฉพาะกลุ่ม

ผลการประเมินและการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายและผลการประเมิน	คะแนนอิงเกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
เป้าหมายที่ตั้งไว้ 5 ข้อ	5 คะแนน
ผลการประเมินตนเองได้ 5 ข้อ	5 คะแนน
สรุปผลการประเมิน ☐ บรรลุเป้าหมาย ☐ ไม่บรรลุเป้าหมาย	

ส่วนที่ 3 ส่วนสรุป

เป็นการสรุปผลการประเมินทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน ตามรายตัวบ่งชี้ ตลอดจนผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา และมุมมองด้านบริหารจัดการ นอกจากนี้ประกอบด้วยการวิเคราะห์สรุปจุดแข็ง จุดอ่อน แนวทางเสริมจุดแข็งและแนวทางพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพด้วย ทั้งนี้ในการแปลผลการประเมินให้ใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

คะแนน	ความหมายต่อการดำเนินงาน
0.00 - 1.50	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
1.51 - 2.50	ต้องปรับปรุง
2.51 - 3.50	อยู่ในระดับ พอใช้
3.51 - 4.50	อยู่ในระดับ ดี
4.51 - 5.00	อยู่ในระดับ ดีมาก

ตารางสรุปผลการประเมิน มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ผลการประเมินจำแนกตามองค์ประกอบคุณภาพ และตัวบ่งชี้

องค์ประกอบ	คะแนนการประเมินตนเอง								คะแนนเฉลี่ย	ระดับผล การดำเนินงาน
	ตัวบ่งชี้									
	1	2	3	4	5	6	7	8		
1	5								5.00	ดีมาก
2	4	3.60	3.80	5	5	4	3	3	3.93	ดี
3	4	5							4.50	ดี
4	4	5	5						4.67	ดีมาก
5	3	4							3.50	พอใช้
6	5								5.00	ดีมาก
7	5	5	5	4.25					4.81	ดีมาก
8	5								5.00	ดีมาก
9	5								5.00	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองในภาพรวม									4.55	ดีมาก

ตารางที่ 3.2 ผลการประเมินจำแนกตามองค์ประกอบคุณภาพ และประเภทตัวบ่งชี้

องค์ประกอบคุณภาพ	คะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเอง				ระดับผล การดำเนินงาน
	I	P	O	รวม	
1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และ แผนดำเนินการ	-	X _{1.1}	-		
2. การผลิตบัณฑิต	X _{2a}	X _{2b}	X _{2.8}		
3. กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา	-	X _{3a}	-		
4. การวิจัย	X _{4.3}	X _{4b}	-		
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม	-	X _{5a}	-		
6. การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	-	X _{6.1}	-		
7. การบริหารและการจัดการ	-	X _{7a}	-		
8. การเงินและงบประมาณ	-	X _{8.1}	-		
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ	-	X _{9.1}	-		
คะแนนเฉลี่ยตัวบ่งชี้ทั้ง 9 ด้าน					
ระดับผลการนิเทศ					

x_{ij} หมายถึง คะแนนตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ i ($i=1,2,3,\dots,9$) ตัวบ่งชี้ที่ j ($j=1,2,3,\dots,8$)

$$x_{2a} = \frac{x_{2.2} + x_{2.3} + x_{2.5}}{3}$$

$$x_{2b} = \frac{x_{2.1} + x_{2.4} + x_{2.6} + x_{2.7}}{4}$$

$$x_{3a} = \frac{x_{3.1} + x_{3.2}}{2}$$

$$x_{4b} = \frac{x_{4.1} + x_{4.2}}{2}$$

$$x_{5a} = \frac{x_{5.1} + x_{5.2}}{2}$$

$$x_{7a} = \frac{x_{7.1} + x_{7.2} + x_{7.3} + x_{7.4}}{4}$$

คะแนนเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบ คำนวณได้จาก
การหารผลรวมของคะแนนตัวบ่งชี้ทุกตัวด้วยจำนวนตัว
บ่งชี้ทั้งหมดในองค์ประกอบนั้น

I – Input

P – process

O – output / outcome

ตารางที่ 3.3 ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และประเภทตัวบ่งชี้

มาตรฐานการอุดมศึกษา	คะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเอง				ระดับผล การดำเนินงาน
	I	P	O	รวม	
1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	-	x_a	$x_{2.8}$		
2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ จัดการอุดมศึกษา ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาล ของการบริหารอุดมศึกษา ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการ บริหารการอุดมศึกษา	-	x_b	-		
3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนา สังคมฐานความรู้และสังคมแห่ง การเรียนรู้	-	x_e	-		
คะแนนเฉลี่ยตัวบ่งชี้ทั้ง 3 มาตรฐาน					
ระดับผลการดำเนินงาน					

$$x_a = \frac{x_{2.7} + x_{3.2}}{2}$$

$$x_b = \frac{x_{1.1} + x_{2.4} + x_{7.1} + x_{7.3} + x_{7.4} + x_{8.1} + x_{9.1}}{7}$$

$$x_c = \frac{x_{2.2} + x_{2.3} + x_{2.5} + x_{4.3}}{4}$$

$$x_d = \frac{x_{2.1} + x_{2.6} + x_{3.1} + x_{4.1} + x_{5.1} + x_{5.2} + x_{6.1}}{7}$$

$$x_e = \frac{x_{4.2} + x_{7.2}}{2}$$

คะแนนเฉลี่ยของแต่ละมาตรฐาน คำนวณได้จากการ
หารผลรวมของคะแนนตัวบ่งชี้ทุกตัวด้วยจำนวนตัวบ่งชี้
ทั้งหมดในมาตรฐานนั้น

ตารางที่ 3.4 ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา และประเภทตัวบ่งชี้

มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา	คะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเอง				ระดับผล การดำเนินงาน
	I	P	O	รวม	
1. มาตรฐานด้านศักยภาพและ ความพร้อมในการจัดการศึกษา (1) ด้านกายภาพ (2) ด้านวิชาการ (3) ด้านการเงิน (4) ด้านการบริหารจัดการ	$x_{2.5}$	-	-		
2. มาตรฐานด้านการดำเนินการตาม ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา (1) ด้านการผลิตบัณฑิต (2) ด้านการวิจัย (3) ด้านการให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม (4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม	-	x_d	-		
	$x_{4.3}$	x_e	-		
	-	x_f	-		
	-	$x_{6.1}$	-		
คะแนนเฉลี่ยตัวบ่งชี้ทั้ง 2 มาตรฐาน					
ระดับผลการดำเนินงาน					

$$x_a = \frac{x_{2.2} + x_{2.3}}{2}$$

$$x_b = \frac{x_{2.1} + x_{2.4} + x_{2.6}}{3}$$

$$x_c = \frac{x_{1.1} + x_{7.1} + x_{7.2} + x_{7.3} + x_{7.4} + x_{9.1}}{6}$$

$$x_d = \frac{x_{2.7} + x_{3.1} + x_{3.2}}{3}$$

$$x_e = \frac{x_{4.1} + x_{4.2}}{2}$$

$$x_f = \frac{x_{5.1} + x_{5.2}}{2}$$

คะแนนเฉลี่ยของมาตรฐานแต่ละด้าน คำนวณได้
จากการหารผลรวมของคะแนนตัวบ่งชี้ทุกตัวด้วยจำนวน
ตัวบ่งชี้ทั้งหมดในมาตรฐานแต่ละด้าน

ตารางที่ 3.5 ผลการประเมินจำแนกตามมุมมองด้านบริหารจัดการ และประเภทตัวบ่งชี้

มุมมองด้านบริหารจัดการ	คะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเอง				ระดับผล การดำเนินงาน
	I	P	O	รวม	
1. ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย	-	x_a	$x_{2.8}$		
2. ด้านกระบวนการภายใน	$x_{2.5}$	x_b	-		
3. ด้านการเงิน	$x_{4.3}$	$x_{8.1}$	-		
4. ด้านบุคลากร การเรียนรู้และ นวัตกรรม	x_c	x_d	-		
คะแนนเฉลี่ยตัวบ่งชี้ทั้ง 4 มุมมอง					
ระดับผลการดำเนินงาน					

$$x_a = \frac{x_{2.6} + x_{2.7} + x_{3.1} + x_{3.2} + x_{5.1} + x_{5.2}}{6}$$

$$x_b = \frac{x_{1.1} + x_{2.1} + x_{2.4} + x_{4.1} + x_{6.1} + x_{7.1} + x_{7.3} + x_{7.4} + x_{9.1}}{9}$$

$$x_c = \frac{x_{2.2} + x_{2.3}}{2}$$

$$x_d = \frac{x_{4.2} + x_{7.2}}{2}$$

คะแนนเฉลี่ยของแต่ละมุมมอง คำนวณได้จากการหารผลรวมของ
คะแนนตัวบ่งชี้ทุกตัวด้วยจำนวนตัวบ่งชี้ทั้งหมดในแต่ละมุมมองนั้น

ตารางที่ 3.6 ผลการประเมินตนเองจำแนกตามองค์ประกอบคุณภาพ และตัวบ่งชี้ ประจำปีการศึกษา 2553 ของ.....

องค์ประกอบคุณภาพ	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน		บรรลุเป้าหมาย ✓บรรลุ ✗ไม่	คะแนนอิงเกณฑ์ การประเมิน	หมายเหตุ
			ตัวตั้ง	ข้อ/ อัตรา			
			ตัวหาร	ส่วนร้อยละ (%)			
องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ							
1.1 กระบวนการพัฒนาแผน	ข้อ						
องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต							
2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหาร หลักสูตร	ข้อ						
2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอก	ร้อยละ						
2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่ง ทางวิชาการ	ร้อยละ						
2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และ บุคลากรสายสนับสนุน	ข้อ						
2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	ข้อ						

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณภาพ	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน		บรรลุเป้าหมาย ✓บรรลุ ✗ไม่	คะแนนอิงเกณฑ์ การประเมิน	หมายเหตุ
			ตัวตั้ง	ข้อ/ อัตรา			
			ตัวหาร	ส่วนร้อยละ (%)			
2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียน การสอน	ข้อ						
2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผล การเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต	ข้อ						
2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้แก่นักศึกษา	ข้อ						
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนา นักศึกษา							
3.1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษา และ บริการด้านข้อมูลข่าวสาร	ข้อ						
3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรม นักศึกษา	ข้อ						
องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย							

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณภาพ	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน		บรรลุเป้าหมาย ✓บรรลุ ✗ไม่	คะแนนอิงเกณฑ์ การประเมิน	หมายเหตุ
			ตัวตั้ง	ข้อ/ อัตรา			
			ตัวหาร	ส่วนร้อยละ (%)			
4.1 ระบบและกลไกการพัฒนา งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	ข้อ						
4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จาก งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	ข้อ						
4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองาน สร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ ประจำ และนักวิจัยประจำ	อัตราส่วน						
องค์ประกอบที่ 5 การบริการทาง วิชาการแก่สังคม							
5.1 ระบบและกลไกการบริการทาง วิชาการแก่สังคม	ข้อ						
5.2 กระบวนการบริการทางวิชาการ ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม	ข้อ						

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณภาพ	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน		บรรลุเป้าหมาย ✓บรรลุ ✗ไม่	คะแนนอิงเกณฑ์ การประเมิน	หมายเหตุ
			ตัวตั้ง	ข้อ/ อัตรา			
			ตัวหาร	ส่วนร้อยละ (%)			
องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม							
6.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม	ข้อ						
องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการ จัดการ							
7.1 ภาวะผู้นำของสภาสถาบันและผู้บริหาร ทุกระดับของสถาบัน	ข้อ						
7.2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบัน การเรียนรู้	ข้อ						
7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และ การตัดสินใจ	ข้อ						
7.4 ระบบบริหารความเสี่ยง	ข้อ						

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (จุดที่ควรพัฒนา) แนวทางเสริมจุดแข็ง และแนวทางการปรับปรุงพัฒนา

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินงาน

จุดแข็ง	แนวทางเสริมจุดแข็ง
จุดที่ควรพัฒนา	แนวทางการปรับปรุงพัฒนา

2. ขั้นตอนการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) / รายงานประจำปี ระดับหน่วยงาน และระดับวิทยาลัย

ตลอดปีการศึกษา 2553	1. บุคลากรและ IQA หน่วยงาน รวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง (SAR 1) และจัดทำฐานข้อมูลที่ใช้ในการประกันคุณภาพ
มี.ค. – พ.ค. 54	2. บุคลากรในหน่วยงาน เขียนรายงาน SSR และส่ง IQA หน่วยงาน (ตามที่หน่วยงานกำหนด) เพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง SAR 1 และส่งให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานพิจารณา แล้วแก้ไขเพิ่มเติม (ถ้ามี)
	3. คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน ตรวจประเมินคุณภาพ ปรับปรุงจุดอ่อนเสริมจุดแข็ง และให้ IQA หน่วยงาน จัดทำเป็น SAR 2 (ก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการ - ผป. ของปีต่อไป) แล้วส่งสำเนา SAR 2 ให้คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และ แผนกประกันคุณภาพเพื่อจัดทำเป็น (ร่าง) รายงานประเมินตนเองระดับสถาบัน (SAR)
มิ.ย. 54	4. แต่ละหน่วยงานเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
	5. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตามเกณฑ์ที่ สกอ.กำหนด (สลับตรวจ สายวิชาการ-สายสนับสนุน)
	6. หน่วยงานรับการประเมินคุณภาพจากคณะกรรมการตรวจประเมินฯ (ในข้อ 5)
15 ก.ค. 54	7. คณะกรรมการตรวจประเมินฯ รายงานการประเมินด้วยวาจา และจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายใน ส่งให้หน่วยงานผู้รับประเมิน และแผนกประกันคุณภาพ
ก.ค. 54	8. แผนกประกันคุณภาพ จัดทำรายงานประเมินตนเองระดับสถาบัน (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการประกันคุณภาพระดับสถาบัน คณะกรรมการวางแผนพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา (รวมในโปรแกรม CHEQA Online)
ส.ค. 54	9. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ตามเกณฑ์ที่ สกอ. กำหนด
	10. สถาบันรับการประเมินคุณภาพจากคณะกรรมการตรวจประเมินฯ (ในข้อ 9)
	11. คณะกรรมการตรวจประเมินฯ รายงานการประเมินด้วยวาจา และจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน ส่งให้แผนกประกันคุณภาพ
	12. แผนกประกันคุณภาพนำเสนอ คณะกรรมการประกันคุณภาพระดับสถาบัน คณะกรรมการวางแผนพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการบริหาร
ก.ย. 54	13. แผนกประกันคุณภาพจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เสนอคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการสภาวิทยาลัย เพื่อพิจารณา และส่ง สกอ. ตามลำดับ (รวมในโปรแกรม CHEQA Online)
	14. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

ภาคผนวกที่ 1

ตารางองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านและตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินคุณภาพตาม องค์ประกอบคุณภาพ

องค์ประกอบ	จำนวน (ตัวบ่งชี้)			
	ปัจจัยนำเข้า (I)	กระบวนการ (P)	ผลผลิต หรือ ผลลัพธ์ (O)	รวม
1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ	-	1 (1.1)	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	1+
2. การผลิตบัณฑิต	3 (2.2, 2.3 และ 2.5)	4 (2.1, 2.4, 2.6 และ 2.7)	ตัวบ่งชี้ที่ 1 (2.8) และตัวบ่งชี้ที่ เกี่ยวข้องของ สมศ.	8+
3. กิจกรรมนักศึกษา	-	2 (3.1 และ 3.2)	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	2+
4. การวิจัย	1 (4.3)	2 (4.1 และ 4.2)	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	3+
5. การบริการวิชาการแก่สังคม	-	2 (5.1 และ 5.2)	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	2+
6. การทำนุบำรุงศิลปและ วัฒนธรรม	-	1 (6.1)	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	1+
7. การบริหารและการจัดการ	-	4 (7.1, 7.2, 7.3 และ 7.4)	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	4+
8. การเงินและงบประมาณ	-	1 (8.1)	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	1+
9. ระบบและกลไกการประกัน คุณภาพ	-	1 (9.1)	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	1+
รวม	4	18	1	23

I = Input

P = Process

O = Output/ Outcome

ตารางมาตรฐานการอุดมศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้ด้าน ปัจจัยนำเข้า (I)	ตัวบ่งชี้ด้าน กระบวนการ (P)	ตัวบ่งชี้ด้าน ผลผลิต หรือ ผลลัพธ์ (O)	รวม
1. มาตรฐานด้านคุณภาพ บัณฑิต	-	ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 และ 3.2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 และ ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	3+
2. มาตรฐานด้านการบริหาร จัดการการอุดมศึกษา				
ก. มาตรฐานด้านธรร- มาภิบาลของการบริหารการ อุดมศึกษา	-	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1, 2.4, 7.1, 7.3, 7.4, 8.1 และ 9.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	7+
ข. มาตรฐานด้านพันธ กิจของการบริหารการ อุดมศึกษา	ตัวบ่งชี้ที่ 2.2, 2.3, 2.5 และ 4.3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.6, 3.1, 4.1, 5.1, 5.2 และ 6.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	11+
3. มาตรฐานด้านการสร้างและ พัฒนาสังคมฐานความรู้และ สังคมแห่งการเรียนรู้	-	ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 และ 7.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	2+
รวม	4	18	1+	23+

ตารางมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน

มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา	ตัวบ่งชี้ด้าน ปัจจัยนำเข้า (I)	ตัวบ่งชี้ด้าน กระบวนการ (P)	ตัวบ่งชี้ด้าน ผลผลิตหรือ ผลลัพธ์ (O)	รวม
1. มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา				
(1) ด้านกายภาพ	ตัวบ่งชี้ที่ 2.5		ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	1+
(2) ด้านวิชาการ	ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 และ 2.3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.4, 2.6	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	5+
(3) ด้านการเงิน		ตัวบ่งชี้ที่ 8.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	1+
(4) ด้านการบริหารจัดการ		ตัวบ่งชี้ที่ 1.1, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 และ 9.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	6+
2. มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา				
(1) ด้านการผลิตบัณฑิต		ตัวบ่งชี้ที่ 2.7, 3.1 และ 3.2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 และตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	4+
(2) ด้านการวิจัย	ตัวบ่งชี้ที่ 4.3	ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 และ 4.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	3+
(3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม		ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 และ 5.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	2+
(4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม		ตัวบ่งชี้ที่ 6.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	1+
รวม	4	18	1+	23+

ตารางมุมมองด้านบริหารจัดการที่สำคัญและตัวบ่งชี้ตามมุมมองด้านการบริหารจัดการ

มุมมองด้านบริหารจัดการ	ตัวบ่งชี้ ด้านปัจจัย นำเข้า (I)	ตัวบ่งชี้ด้าน กระบวนการ (P)	ตัวบ่งชี้ด้าน ผลผลิต หรือ ผลผลิต (O)	รวม
1. ด้านนักศึกษา ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	-	ตัวบ่งชี้ที่ 2.6, 2.7, 3.1, 3.2, 5.1 และ 5.2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 และ ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	7+
2. ด้านกระบวนการภายใน	ตัวบ่งชี้ที่ 2.5	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1, 2.1, 2.4, 4.1, 6.1, 7.1, 7.3, 7.4 และ 9.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	10+
3. ด้านการเงิน	ตัวบ่งชี้ที่ 4.3	ตัวบ่งชี้ที่ 8.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	2+
4. ด้านบุคลากร การเรียนรู้ และนวัตกรรม	ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 และ 2.3	ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 และ 7.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	4+
รวม	4	18	1+	23+

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
(1) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และ ทบทวน การดำเนินงานหลักสูตร
(2) มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ. 2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา / สาขาวิชา (ถ้ามี)
(3) มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ. 3 และ มคอ. 4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา
(4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ. 5 และ มคอ. 6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ ครบทุกรายวิชา
(5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ. 7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปี การศึกษา
(6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ. 3 และ มคอ. 4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา
(7) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จาก ผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ. 7 ปีที่แล้ว
(8) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศ หรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน
(9) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการและ / หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
(10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ / หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
(11) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย / บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0
(12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

หมายเหตุ 1. สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับพันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบันฯ หรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อการยกระดับมาตรฐานของตนเองโดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ทั้งนี้ หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาทุกระดับคุณวุฒิต้องมีผลการดำเนินการที่บรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีจึงจะได้รับการเผยแพร่หลักสูตรที่ได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยเกณฑ์การประเมินผ่านคือ มีการดำเนินงานตามข้อ 1 - 5 และอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

2. กรณีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและมหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งมีระบบการสอบซ่อม อนุมัติให้ปรับตัวบ่งชี้ในข้อ 4 และข้อ 5 เป็นดังนี้

ข้อ 4 จัดทำรายงานผลการดำเนินการของชุดวิชา / รายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ. 5 และ มคอ. 6 ภายใน 60 วัน หลังสอบซ่อมให้ครบทุกชุดวิชา / รายวิชาที่เปิดสอน

ข้อ 5 จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ. 7 หลังสิ้นสุดปีการศึกษา ภายใน 90 วัน หลังสอบซ่อม

ภาคผนวกที่ 2

ตารางแนวทางปฏิบัติตามตัวบ่งชี้คุณภาพ (Key Quality Indicators : KQI) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

องค์ประกอบที่	ตัวบ่งชี้คุณภาพ (Key Quality Indicators : KQI)	สิ่งที่ประเมิน	ค่าน้ำหนัก	ผู้รวบรวมและสรุปข้อมูล	ผู้ตรวจสอบข้อมูล	หมายเหตุ
1	ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน					ให้คณะวิชาหรือหน่วยงานสนับสนุนวิชาการเป็นผู้กำหนดผู้รวบรวมและสรุปข้อมูล และผู้ตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน
	1.1 กระบวนการพัฒนาแผน	P				
2	การผลิตบัณฑิต					
	2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร	P				
	2.2 อาจารย์ประจำที่มีหน้าที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก	I				
	2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	I				
	2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน	P				
	2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	I				

*ค่าน้ำหนักสถาบัน เป็นค่ากระจายน้ำหนักระดับมาตรฐานและระดับตัวบ่งชี้ระดับสถาบัน / กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

องค์ประกอบที่	ตัวบ่งชี้คุณภาพ (Key Quality Indicators : KQI)	สิ่งที่ประเมิน	ค่าน้ำหนัก	ผู้รวบรวมและสรุปข้อมูล	ผู้ตรวจสอบข้อมูล	หมายเหตุ
2	2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน	P				
	2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต	P				
	2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา	O				
3	กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา					
	3.1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร	P				
	3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา	P				
4	การวิจัย					
	4.1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	P				

*ค่าน้ำหนักสถาบัน เป็นค่ากระจายน้ำหนักระดับมาตรฐานและระดับตัวบ่งชี้ระดับสถาบัน / กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

องค์ประกอบที่	ตัวบ่งชี้คุณภาพ (Key Quality Indicators : KQI)	สิ่งที่ประเมิน	ค่าน้ำหนัก	ผู้รวบรวมและสรุปข้อมูล	ผู้ตรวจสอบข้อมูล	หมายเหตุ
4	4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	P				
	4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย	I				
5	การบริการวิชาการแก่สังคม					
	5.1 ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม	P				
	5.2 กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม	P				
6	การทำนุบำรุง ศิลปะและ วัฒนธรรม					
	6.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุง ศิลปะและ วัฒนธรรม	P				

*ค่าน้ำหนักสถาบัน เป็นค่ากระจายน้ำหนักระดับมาตรฐานและระดับตัวบ่งชี้ระดับสถาบัน / กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

องค์ประกอบที่	ตัวบ่งชี้คุณภาพ (Key Quality Indicators : KQI)	สิ่งที่ประเมิน	ค่าน้ำหนัก	ผู้รวบรวมและสรุปข้อมูล	ผู้ตรวจสอบข้อมูล	หมายเหตุ
7	การบริหารและการจัดการ					
	7.1 ภาวะผู้นำของสภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบัน	P				
	7.2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้	P				
	7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ	P				
	7.4 ระบบบริหารความเสี่ยง	P				
8	การเงินและงบประมาณ					
	8.1 ระบบและกลไกการเงินและงบประมาณ	P				
9	ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพ					
	9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	P				
สิ่งที่ประเมิน : I = Input (ปัจจัยนำเข้า) P = Process (กระบวนการ)				O = Output / Outcome (ผลผลิต / ผลลัพธ์)		

หมายเหตุ

1. **ตัวบ่งชี้คุณภาพในแต่ละมาตรฐาน** ยึดถือตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานของ สกอ. ในคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา มีนาคม 2550 และตัวบ่งชี้คุณภาพของ สมศ. ในคู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา กรกฎาคม 2549 และเอกสารปรับแก้ข้อความคู่มือของ สมศ. ปรับปรุงแก้ไขเมื่อ ธันวาคม 2549 (เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เมื่อ 30 มีนาคม 2550)

2. **ผู้รวบรวมและสรุปข้อมูล** ให้แต่ละหน่วยงานในข้อ 2 ระบุชื่อบุคคลที่รับผิดชอบด้านข้อมูล (จัดทำเก็บรวบรวมเอกสาร หลักฐานต่างๆ ของตัวบ่งชี้คุณภาพทุกตัว ทั้งของ สกอ. และ สมศ.

3. **ผู้ตรวจสอบข้อมูล** คือคณะกรรมการ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่ต้องจัดทำคู่มือคุณภาพ และ SAR (คณะวิชาทั้ง 2 คณะรวมสาขาวิชาโดยสำนักงานวิชาการฝ่ายบริหารและการพัฒนาโดยสำนักอธิการบดี ฝ่ายกิจการนักศึกษาโดยสำนักงานกิจการนักศึกษา ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรมโดยสำนักงานวิชาการ และสำนักหอสมุด โดยบรรณารักษ์) หรือโดยการระบุชื่อบุคคลให้เป็นผู้ตรวจสอบข้อมูล

ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงานเมื่อมีการตรวจเยี่ยมประเมินโดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายใน และภายนอก

ภาคผนวกที่ 3

รายชื่อคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยแสงธรรม

1. อธิการบดีวิทยาลัยแสงธรรม	ประธานกรรมการ
2. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	กรรมการ
3. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	กรรมการ
4. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	กรรมการ
5. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม	กรรมการ
6. คณบดีคณะศาสนศาสตร์	กรรมการ
7. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
8. รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารด้านการวางแผนฯ	กรรมการ
9. หัวหน้าแผนกพัฒนาคุณภาพ	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

- กำหนดนโยบาย วางแผนงานให้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย
- พัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาให้ทันสมัย เป็นมาตรฐานและสอดคล้องกับหลักการและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
- พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ
- ประสานงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในระบบ เพื่อให้การจัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษามีความคล่องตัวและประสบผลสำเร็จ
- ติดตามและรายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้สภาวิทยาลัยแสงธรรมทราบ

คณะกรรมการวางแผนพัฒนาและการประกันคุณภาพ คำสั่งวิทยาลัยแสงธรรม ที่ 21/2553

1. บาทหลวง ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ	ประธาน
2. บาทหลวง ไซโย กิจสกุล	รองประธาน
3. บาทหลวง ธรรมรัตน์ เรือนงาม	กรรมการ
4. บาทหลวง วิรัช นารินทร์	กรรมการ
5. บาทหลวง ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ	กรรมการ
6. นางสาว ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์	กรรมการ
7. นางสาว ทิพย์ยา แสงไชย	กรรมการ
8. นางสาว ปนัดดา ชัยพระคุณ	กรรมการ
9. นาย พีรพัฒน์ ถวิลรัตน์	กรรมการ
10. นาย พิเชษฐ รุ่งลาวัลย์	กรรมการ
11. นาย ทวีศักดิ์ เตชาเลิศ	กรรมการ
12. นางสาว จิตรรา กิจเจริญ	กรรมการ / เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. พิจารณาดัชนีและเกณฑ์การตรวจสอบและการประเมินระบบประกันคุณภาพของวิทยาลัย
2. จัดทำแผนงานการตรวจสอบและประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษา
3. วางนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบและประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษา
4. แต่งตั้งผู้ตรวจสอบและผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับวิทยาลัยต่ออธิการบดี
5. ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะวิชา และหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการ
6. จัดทำรายงานสรุปผลการตรวจสอบและผลการประเมินประจำปีเพื่อเสนอต่ออธิการบดีและที่ประชุมคณะกรรมการบริหารวิทยาลัย
7. ดำเนินการเรื่องอื่นๆ ที่วิทยาลัยและ / หรือคณะกรรมการอำนวยการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยมอบหมาย

นอกจากคณะกรรมการอำนวยการประกันคุณภาพการศึกษาและคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่มีภาระหน้าที่ในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปตามกลไกของระบบประกันคุณภาพการศึกษภายในของวิทยาลัยแล้ว แผนกประกันคุณภาพการศึกษา ฝ่ายวางแผน พัฒนา และการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักอธิการบดี ฝ่ายวางแผนและการพัฒนายังมีการกำหนดภารกิจเพื่อการประกันคุณภาพ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยแสงธรรม ปีการศึกษา 2551 ดังนี้

คำสั่งวิทยาลัยแสงธรรม

ที่ 34/2553

เรื่อง “ แต่งตั้ง กรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงาน และ คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน ”

1. กรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหน่วยงาน (IQA หน่วยงาน)

1.1 สำนักงานอธิการบดี	นางสาวลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์
1.2 สำนักงานฝ่ายบริหาร	นางสาวจิตรา กิจเจริญ
1.3 สำนักงานฝ่ายกิจการนักศึกษา	นางสาวปนัดดา ชัยพระคุณ
1.4 ศูนย์วิจัยค้นคว้า ศาสนาและวัฒนธรรม	นางสาวจิตรา กิจเจริญ
1.5 คณะวิชา / ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ	นายทวีศักดิ์ เดชาเลิศ

2. คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน (IQA กลาง)

2.1 บาทหลวง ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ	ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ประธานกรรมการ
2.2 อาจารย์ทวีศักดิ์ เดชาเลิศ	IQA คณะวิชา / ศูนย์ส่งเสริมฯ กรรมการ
2.3 นางสาวจิตรา กิจเจริญ	IQA สำนักงานฝ่ายบริหาร / IQA ศูนย์วิจัยฯ กรรมการ
2.4 นางสาวปนัดดา ชัยพระคุณ	IQA สำนักงานฝ่ายกิจการนักศึกษา กรรมการ
2.5 นางสาวลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์	IQA สำนักงานอธิการบดี กรรมการ / เลขานุการ